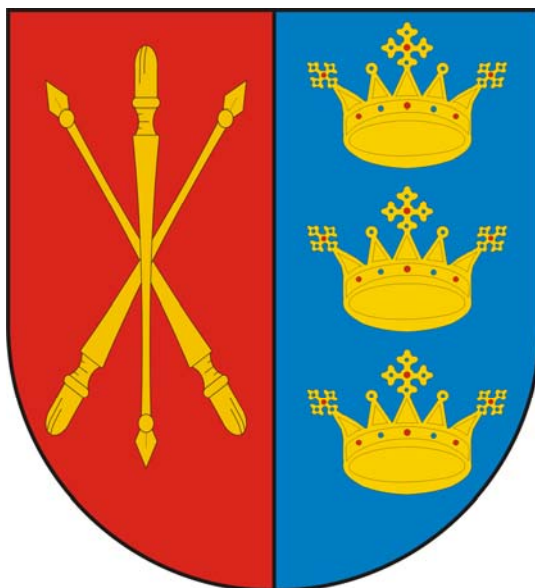

Załącznik nr 2
do Uchwały Rady Gminy Morawica Nr .....
z dnia ..... r.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY MORAWICA
Zmiana nr 3

TOM II

USTALENIA

Wykonawca:

ARCADIS Sp. z o.o.
Ul. Puławska 182
02-601 Warszawa

mgr. inż. arch. kraj. Aleksandra Wiszniewska – WA-269
mgr. inż. arch. kraj. Katarzyna Gańko
mgr. inż. arch. kraj. Łukasz Chamera
mgr. inż. Paweł Morawski
mgr. inż. Stefan Parys

Kwiecień, 2012

I	WPROWADZENIE.....	3
II	SYNTEZA UWARUNKOWAŃ ROZWOJU.....	7
	II.1 Ogólna charakterystyka gminy Morawica.....	7
	II.2 Istniejąca struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy Morawica.....	9
	II.3 Główne uwarunkowania rozwoju gminy Morawica.....	12
	II.4 Problemy zagospodarowania przestrzennego.....	15
III	WIZJA PRZYSZŁOŚCI GMINY	16
IV	CEL STRATEGICZNY	19
V	PRIORYTETY ROZWOJU	20
VI	PLANOWANE ZMIANY W STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY MORAWICA	23
VII	KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, W TYM WYŁĄCZONE Z ZABUDOWY	27
VIII	KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	29
IX	OBSZARY PRZEZNACZONE DO ZAINWESTOWANIA	30
	IX.1 Rozwój zabudowy mieszkaniowej	30
	IX.2 Rozwój zabudowy lotniskowej.....	32
	IX.3 Rozwój zabudowy usługowej.....	33
	IX.4 Rozwój zabudowy produkcyjnej	35
	IX.5 Rozwój terenów zieleni	36
	IX.5.1 Zieleń parkowa	36
	IX.5.2 Cmentarze.....	36
X	OBSZARY I ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I KRAJOBRAZU	37
	X.1 Obszary i obiekty chronione.....	37
	X.1.1 Rezerwat „Radomice”	37
	X.1.2 Otulina Chęcińsko-Kieleckiego Parku Krajobrazowego i Chęcińsko-Kielecki Obszar Chronionego Krajobrazu.....	38
	X.1.3 Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu.....	39
	X.1.4 Chmielnicko-Szydłowski Obszar Chronionego Krajobrazu	40
	X.1.5 Pomniki przyrody	41
	X.1.6 Obszary Natura 2000.....	41
	X.1.7 Planowane formy ochrony przyrody	44
	X.2 Ograniczenia w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenów związane z ochroną środowiska lub zagrożeniem środowiska.....	44
	X.2.1 Strefy ograniczenia lub zakazu zainwestowania związane z możliwością wystąpienia naturalnych katastrof	44
	X.2.2 Obszary występowania głównych zbiorników wód podziemnych	45
	X.3 Strefy ograniczenia lub zakazu zainwestowania związane z potencjalnym lub rzeczywistym przekroczeniem dopuszczalnym norm ochrony środowiska	46
	X.3.1 Strefy wokół ujęć wody.....	46
	X.3.2 Strefy wokół cmentarzy	47
	X.3.3 Strefy wokół gazociągów	47
	X.3.4 Strefy wokół linii i urządzeń elektroenergetycznych.....	47
	X.3.5 Strefy wokół głównych ciągów komunikacyjnych	47
	X.3.6 Strefy wokół kolei	48
	X.3.7 Strefy ograniczeń wokół lotniska.....	48
	X.3.8 Złóża kopalin, tereny i obszary górnicze.....	48
	X.3.9 Zagospodarowanie kopalin – tereny górnicze.....	48

	X.4 Zasady kształtowania środowiska na obszarach nie objętych ochroną	54
XI	OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO	55
	XI.1 Ochrona zabytków	55
	XI.2 Strefy ochrony konserwatorskiej	58
	XI.3 Ochrona stanowisk archeologicznych	59
XII	KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	60
	XII.1 Zaopatrzenie w wodę	60
	XII.2 Odprowadzenie i oczyszczanie ścieków komunalnych	62
	XII.3 Wody opadowe i roztopowe	63
	XII.4 Zaopatrzenie w gaz	64
	XII.5 Zaopatrzenie w energię elektryczną	66
	XII.6 Zaopatrzenie w ciepło	68
	XII.7 Telekomunikacja	69
	XII.8 Gospodarka odpadami komunalnymi	70
XIII	KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI	73
	XIII.1 Transport drogowy - sieć drogowa	73
	XIII.2 Sieć kolejowa	74
	XIII.3 Transport lotniczy	75
XIV	OBIEKTY I OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY.	75
XV	OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ZGODNIE Z PRZEPISAMI O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY	75
XVI	GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH	75
XVII	OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ	76
XVIII	OBSZARY WYMAGAJĄCE REHABILITACJI I PRZEKSZTAŁCENÍ	76
XIX	OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POW. SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000-M.KW.	76
XX	OBSZARY LOKALIZACJI INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO	77
XXI	INSTRUMENTALIZACJA WDRAŻANIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ GMINY OKREŚLONEJ W STUDIUM	78
XXII	TERENY DO OBJĘCIA MIEJSCOWYMI PLANAMI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	79
XXIII	UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZĘ USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM	80
XXIV	<i>Ustalenia Zmiany nr 2 dla obszaru nieobjętego Zmianą nr 3 Studium .....</i>	<i>84</i>

I WPROWADZENIE

Zmiana nr 3 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Morawica składa się z:

1. części określającej uwarunkowania przedstawione w formie tekstowej – tom I – Diagnoza Stanu oraz graficznej – Synteza uwarunkowań (rysunek w skali 1:10000),
2. części określającej politykę przestrzenną i kierunki rozwoju zagospodarowania przestrzennego przedstawione w formie tekstowej – Tom II – Ustalenia (tom zawiera także uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań i syntezę ustaleń projektu studium) oraz graficznej – Kierunki zagospodarowania (rysunek w skali 1:10000).

Do niniejszej zmiany nr 3 Studium wykonano Opracowanie ekofizjograficzne.

Przedmiotem niniejszego opracowania jest wykonanie zmiany nr 3 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Morawica w zakresie wymagań ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w granicach administracyjnych gminy z wyłączeniem części sołectw: Kawczyn, Zbrza i Chmielowice.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Morawica zostało wykonane w 1999 r. i przyjęte Uchwałą Nr V/49/2000 Rady Gminy Morawica z dnia 14 października 2000 r. Studium to wykonane zostało w zakresie wymaganym ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym i obejmowało swoim zasięgiem gminę Morawica w granicach administracyjnych. Studium składało się z m.in. z:

- część określającą uwarunkowania przedstawione w formie tekstowej (Diagnoza Stanu) i graficznej,
- część określającą kierunki przedstawione w formie tekstowej (Ustalenia) i graficznej.

Studium uchwalone w 2000 r. zostało opracowane przez EPRD Biuro Polityki Gospodarczej i Rozwoju Regionalnego, Kielce.

W latach 2000-2009 Rada Gminy Morawicy dwukrotnie zmieniała Studium dla gminy Morawica.

Zmiana nr 1 Studium gminy Morawica została wykonana w latach 2003-2006 r. (zgodnie z Uchwałą Nr V/66/03 z dnia 05 września 2003r.) i przyjęta Uchwałą nr IV/21/06 z dnia 25 maja 2006 r. Zmiana nr 1 Studium objęła gminę Morawica w granicach administracyjnych. Zmiany zostały wprowadzone jedynie do części określającej kierunki przedstawione w formie tekstowej (Ustalenia) i graficznej, natomiast część określająca uwarunkowania tj. tom Diagnoza Stanu i rysunki do uwarunkowań pozostały bez zmian.

Zmianę nr 1 Studium opracowała Małopolska Grupa Geodezyjno-Projektowa (Tarnów) wraz z Autorską Pracownią Projektową Jerzego Wowczaka (Kraków).

Zmiana nr 2 Studium gminy Morawica została wykonana w 2008 r. (zgodnie z Uchwałą nr IX/83/07 z dnia 28 czerwca 2007 r.) i przyjęta Uchwałą Nr XXX11/305/09 Rady Gminy Morawica z dnia 30 sierpnia 2009 r.

Głównym przedmiotem zmiany nr 2 Studium było określenie obszarów, na których rozmieszczone będzie zadanie inwestycyjne pod nazwą „Regionalny Port Lotniczy Kielce”. Stąd też zmiana obejmuje przede wszystkim sołectwa Obice i Lisów. W ramach prac nad Studium w 2008 r. zaktualizowano uwarunkowania w zakresie niezbędnym dla realizacji przedsięwzięcia jakim jest Regionalny Port Lotniczy. Aktualizację uwarunkowań wykonano

w formie Aneksu do Diagnozy Stanu z 2000 r. Natomiast aktualizację Ustaleń wprowadzono w formie zintegrowanej z edycją Studium z 2006 r.

Zmianę nr 2 Studium wykonało Biuro Planowania Przestrzennego Miasta Kielce.

Podstawą opracowania niniejszej zmiany nr 3 Studium jest ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (Dz. U. Nr 80, poz. 717 ze zm.). Zgodnie z przewidzianą ustawą procedurą planistyczną, Rada Gminy Morawica podjęła uchwałę Nr XXXVII/333/2009 Rady Gminy Morawica z dnia 9 grudnia 2009 r. o przystąpieniu do zmiany nr 3 studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Morawica.

Opracowanie Zmiany nr 3 wykonano na podstawie Umowy 112/2010 z dnia 16.04.2010 r. zawartej pomiędzy Gminą Morawica z siedzibą w Morawicy a firmą ARCADIS Sp. z o.o. z siedziba w Warszawie.

Zmiana nr 3 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Morawica obejmuje:

- 1 Aktualizację, weryfikację i pogłębienie problematyki stanu środowiska w opracowaniu ekofizjograficznym, które stanowi odrębny tom;
- 2 Aktualizację, weryfikację i uzupełnienie Diagnozy Stanu, zawarte w tomie I;
- 3 Aktualizację, weryfikację i rozszerzenie problematyki Ustaleń – tom II.

Niniejszy Tom II Ustalenia stanowi tekstową część polityki przestrzennej i kierunków zagospodarowania Zmiany nr 3 Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Morawica. Opracowanie to ma formę strategii przestrzennego zagospodarowania gminy wraz z określeniem lokalnych zasad zagospodarowania.

Zmiana nr 3 Studium, Tom II - Ustalenia składa się z następujących części:

- Synteza uwarunkowań, w tym określenia głównych uwarunkowań rozwoju, problemów zagospodarowania przestrzennego wraz z przedstawieniem wyjściowej struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Morawica,
- Wizja przyszłości gminy, gdzie przedstawiono perspektywiczny obraz gminy, w którym wyrażone zostały aspiracje Władz Gminy umotywowane istniejącymi szerokimi uwarunkowaniami,
- Strategiczne cele i priorytety rozwoju, czyli cele długofalowego rozwoju gminy i priorytety istotne w długim okresie czasu,
- Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Morawica, w tym: planowana struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy i lokalne zasady zagospodarowania,
- Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnych,
- Zasady ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego i krajobrazu,
- Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków,
- Zasady rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury,
- Obszary przestrzeni publicznej i tereny zamknięte,
- Obszary wymagające rehabilitacji i przekształceń,
- Tereny lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz.U. Nr 118, poz. 1233) dopuszcza wykonanie rysunku projektu studium na mapach topograficznych w skali od 1: 5000 do 1: 25 000. Niniejsze studium dla gminy Morawica, zgodnie z umową, zostało wykonane w skali 1: 10000 na mapach topograficznych pozyskanych z Centralnego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii w Warszawie.

W obecnie obowiązującej ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym zakres merytoryczny studium został określony w Art.10. Zgodnie z zawartymi tam zapisami w studium uwzględnia się:

1. Uwarunkowania wynikające w szczególności z:

- dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu;
- stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony;
- stanu środowiska, w tym rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego;
- stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia;
- zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia;
- potrzeb i możliwości rozwoju gminy;
- stanu prawnego gruntów;
- występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych
- występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych;
- występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych;
- występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych;
- stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami;
- zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych,

2. w studium określa się w szczególności:

- kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz przeznaczeniu terenów;
- kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy;
- obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk;
- obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;

- obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym;
- obszary na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów zadań rządowych;
- obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² oraz obszary przestrzeni publicznej;
- obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne;
- kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej;
- obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych;
- obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny;
- obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady;
- obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji;
- granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych;
- inne obszary problemowe, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy w § 4.1 określa zawartość projektu studium. Zgodnie z zawartymi tam zapisami Projekt studium powinien zawierać:

- część określającą uwarunkowania w formie tekstowej i graficznej,
- część tekstową zawierającą ustalenia określające kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy,
- rysunek przedstawiający w formie graficznej ustalenia określające kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy, a także granice obszarów, o których mowa w art. 10 ust. 2 Ustawy (patrz powyżej),
- uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz syntezę ustaleń projektu studium.

W rozdziale XXIV Zmiany nr 3 Studium wprowadzono w całości ustalenia dla terenów rolnych, leśnych i zabudowy mieszkaniowej ze Zmiany nr 2 Studium, które obowiązują na obszarze części sołectw: Kawczyn, Zbrza i Chmielowice. Tekst tych ustaleń wprowadzono w formie kursywy i ponadto został oddzielony gwiazdkami od pozostałego tekstu Zmiany nr 3 Studium.

II SYNTEZA UWARUNKOWAŃ ROZWOJU

II.1 Ogólna charakterystyka gminy Morawica

Gmina Morawica położona jest w centralnej części województwa świętokrzyskiego w powiecie kieleckim. Miejscowość Morawica, siedziba gminy, położona jest w odległości około 14 km na południowy wschód (SE) od centrum Kielc.

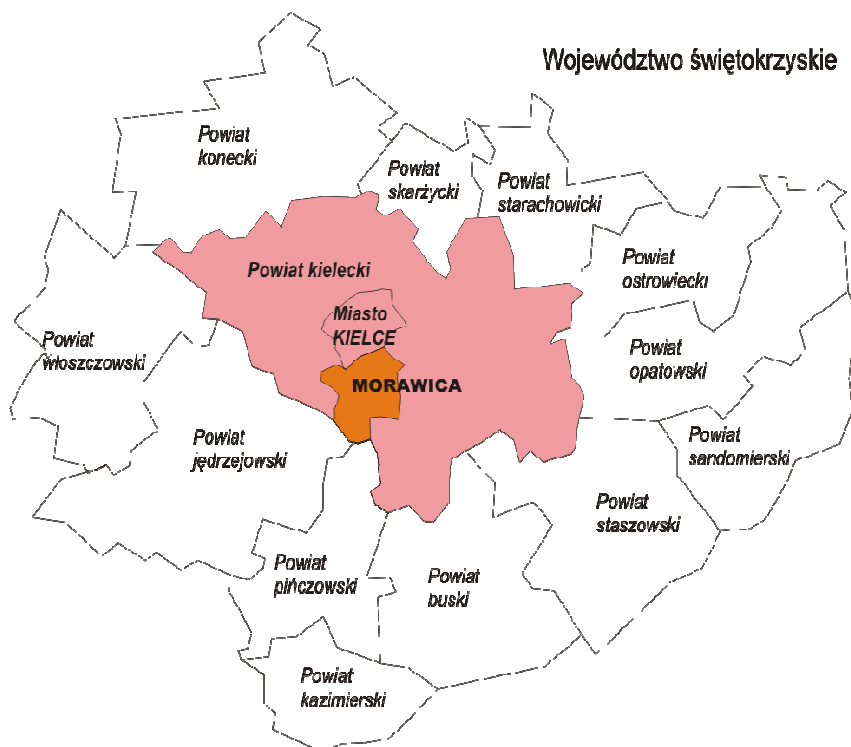
Gmina Morawica obejmuje obszar o powierzchni ok. 140 km², z czego 37,3 km² stanowią lasy i grunty leśne (około 30%), a 87 km² użytki rolne (około 65% powierzchni gminy). W skład gminy wchodzi 24 sołectwa: Bilcza, Bieleckie Młyny, Brudzów, Brzeziny, Chmielowice, Dębska Wola, Drochów Dolny, Drochów Górny, Nida, Dyminy, Chałupki, Kawczyn, Kuby Młyny, Lisów, Łabędziów, Morawica, Obice, Piaseczna Górka, Podwole, Radomice I, Radomice II, Wola Morawicka, Zaborze, Zbrze.

Na terenie gminy Morawica, w jej zachodniej i środkowej części, znajduje się 30 udokumentowanych złóż kopalin.

Ludność gminy na koniec 2009 r. liczyła około 14 tysięcy mieszkańców, a średnia gęstość zaludnienia 101 osób/km². Liczba mieszkańców gminy dynamicznie wzrasta w wyniku migracji do gminy mieszkańców przede wszystkim miasta Kielce.

Obszar gminy ulega presji urbanizacyjnej, w tym rozwijane są funkcje: mieszkaniowa, usługowa i przemysłowa oraz górnictwo i turystyka.

Z północnego zachodu na południowy wschód biegnie przez gminę droga krajowa nr 73 relacji Kielce – Tarnów.

Rysunek 1 Położenie gminy Morawica w tle podziału administracyjnego

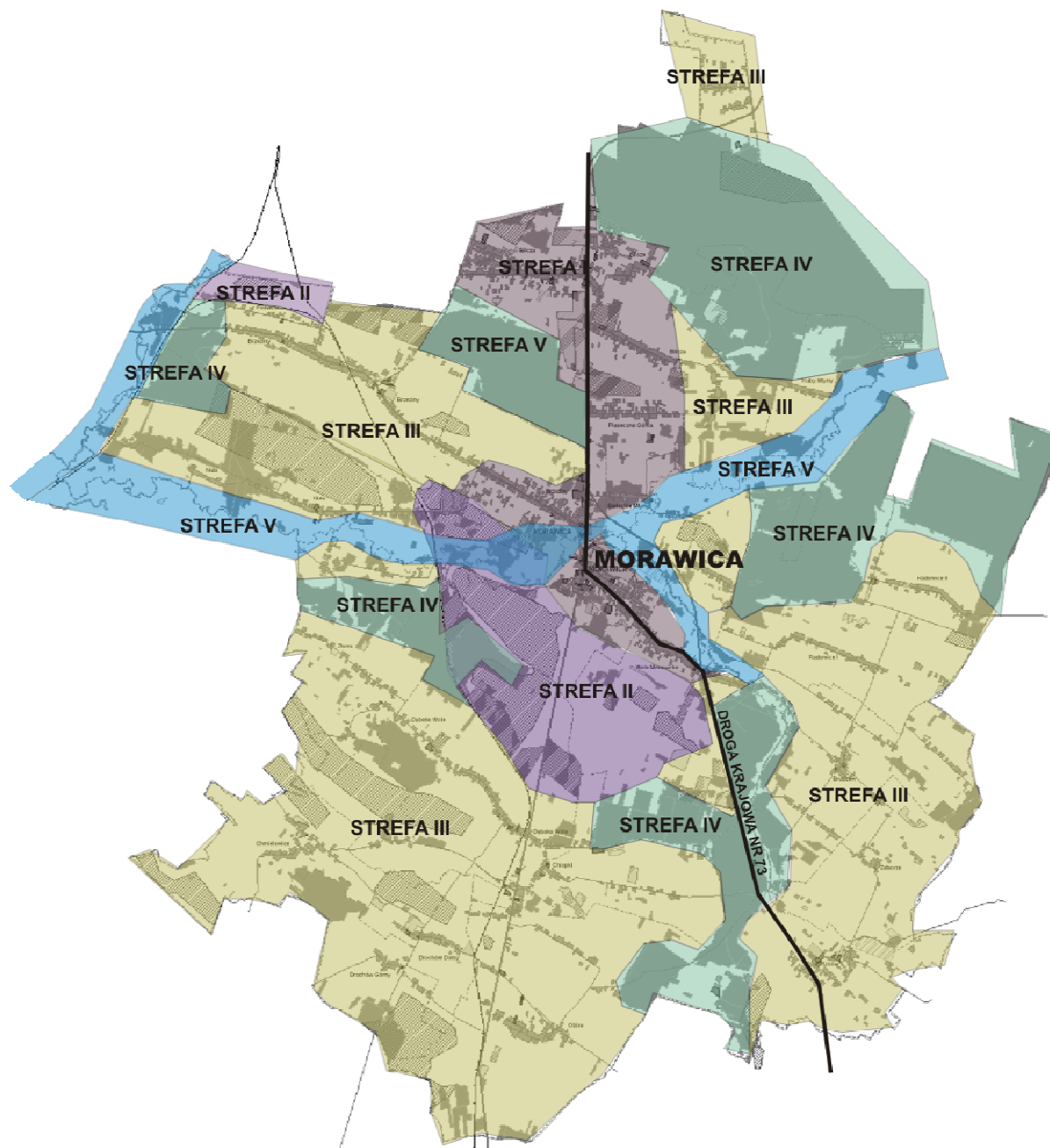

Rysunek 2 Gmina Morawica

II.2 Istniejąca struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy Morawica

Analizując dominujące funkcje na poszczególnych obszarach, na terenie gminy Morawica można wyróżnić następujące strefy funkcjonalne:

- Strefę intensywnego wielofunkcyjnego rozwoju Kielce-Morawica (I),
- Strefę eksploatacji kopalni i produkcji (II),
- Strefę rolną (III),
- Strefę leśną (IV),
- Strefa dolin rzecznych Czarnej Nidy i Morawki (V).

Rysunek 3 Struktura stref funkcjonalnych gminy Morawica - istniejąca

I - Strefa intensywnego, wielofunkcyjnego rozwoju Kielce-Morawica

Strefa I położona jest w północnej i centralnej części gminy Morawica na obszarze sołectw: Bilcza, Piaseczna Górka, Bieleckie Młyny, wschodnia i centralna Morawica, północna Wola Morawicka i wschodnie Brzeziny. Głównymi uwarunkowaniami rozwoju zagospodarowania na terenie strefy są: sąsiedztwo Kielc i dogodna komunikacja z Kielcami drogą krajową nr 73. Główne funkcje w strefie to:

- mieszkaniowa jednorodzinna, w zwartych układach historycznych wsi oraz nowych układach osiedli podmiejskich,
- mieszkaniowo-usługowa wzdłuż głównych ulic wsi Morawica (ul. Kielecka), Bilcza (ul. Żeromskiego, ks. Ściegiennego), Brzeziny (Chęcińska) i Wola Morawicka (ul. Wolności),
- reliktowa rolna, w tym zabudowa zagrodowa w granicach dawnych wsi, stopniowo wypierana przez zabudowę mieszkaniową jednorodziną,
- produkcyjno-usługowa (w tym magazyny i składy), szczególnie wzdłuż drogi krajowej nr 73 (częściowo w Specjalnej Strefie Ekonomicznej „Starachowice”) i w dawnych terenach baz spółdzielni rolniczych w Bilczy i Morawicy oraz w rejonie oczyszczalni ścieków,
- centra usług społecznych (oświata, zdrowie, kultura) w Bilczy i Morawicy,

Pozostałe funkcje występujące w strefie to: tereny zieleni (cmentarze, zieleńce, skwery, place zabaw), tereny rolne, tereny lasów, zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, usługi kultu religijnego, usługi turystyki, usługi obsługi komunikacji, tereny lasów, tereny rolne i usługi administracji, tereny komunikacji i infrastruktury.

II - Strefa eksploatacji kopalni i produkcji

Strefa II tworzy dwa obszary położone w: 1) centralnej części gminy na obszarze sołectw zachodnia Morawica, północno-wschodnia Dębska Wola i Wola Morawicka oraz 2) północno-zachodniej części gminy w rejonie miejscowości Podwole. Głównym uwarunkowaniem rozwoju zagospodarowania w strefie są udokumentowane złoża kopalni i ich wydobywanie. Główne funkcje w strefie to:

- eksploatacja kopalni,
- produkcyjno-usługowa,
- rolna.

III – Strefa rolna

Zajmuje zachodnią i południowo-wschodnią część gminy Morawica tworząc trzy podstrefy: północną (sołectwo Dyminy Granice), zachodnią (sołectwa: Nida, Zbrza, Dębska Wola, Kawczyn, Chmielowice, Drochów Górny, Drochów Dolny, Obice, Chałupki i południowa część Woli Morawickiej) oraz wschodnią (sołectwa: Lisów, Zaborze, Brudzów, Radomice I, Radomice). Główne uwarunkowania rozwoju to ograniczona dostępność komunikacyjna i większa odległość od Kielc, które hamują dynamikę procesów urbanizacji. Główne funkcje w strefie to:

- rolna,
- leśna,
- zabudowy zagrodowej w formie ulicówek, wielodrożnic, przysiołów,

- centra usług społecznych w Dębskiej Woli, Lisowie, Obicach.

Pozostałe funkcje w strefie to: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinnej (jako uzupełnienie zabudowy zagrodowej w historycznych obszarach wsi, kontynuacja historycznych ulicówek i incydentalnie - nowe układy nie związane z historycznymi), usług kultu religijnego, tereny zieleni (zieleńce, place zabaw, cmentarze), produkcyjno-usługowa, usług turystyki, tereny kolejowe, tereny komunikacji i infrastruktury.

W Strefie rolnej (III) można wyróżnić części o charakterze mieszkaniowo-rolnym w miejscowościach: Brzeziny, Łabędziów, Kuby Młyny, Dyminy, gdzie odnotowuje się tendencje rozwoju intensywnej mieszkaniówki. Głównymi uwarunkowania rozwoju funkcji mieszkaniowej na tym terenie jest położenie przy drodze wojewódzkiej nr 763 Morawica-Chęciny), sąsiedztwo Kielc oraz sąsiedztwo strefy intensywnego wielofunkcyjnego rozwoju Kielce- Morawica. Jest to strefa o charakterze przejściowym pomiędzy strefą I i strefą III.

IV – Strefa leśna

Strefa IV obejmuje zwarte wielkopowierzchniowe kompleksy leśne na terenie gminy Morawica.

V – Strefa dolin rzecznych Czarnej Nidy i Morawki (na odcinku ujściowym) oraz Bobrzy

Strefa V przecina gminę Morawica ze wschodu na zachód – dolina Czarnej Nidy i Morawki oraz zajmuje pas terenu północno-zachodniej granicy gminy – dolina Bobrzy.

II.3 Główne uwarunkowania rozwoju gminy Morawica

Analiza uwarunkowań, w tym obecnej struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Morawica wskazuje, że kluczową rolę w kształtowaniu zagospodarowania gminy obecnie odgrywają:

- sąsiedztwo ośrodka wojewódzkiego tj. miasta Kielce, co decyduje o wysokiej dynamice procesów urbanizacyjnych, a przede wszystkim o rozwoju mieszkalnictwa w formie jednorodzinnej;
- dogodne połączenia komunikacyjne poprzez drogę krajową nr 73, co wpływa pozytywnie na rozwój funkcji mieszkalnictwa jak i usług i przemysłu;
- sieć osadnicza tj. położenie historycznych wsi i ich układ zabudowy, które stanowią załączki urbanizacji w poszczególnych sołectwach, szczególnie w północnej i centralnej części gminy Morawicy;
- udokumentowane złoża kopalin i ich długoletnia eksploatacja, co było podstawą do wprowadzenia w gminie funkcji gospodarczych pozarolniczych i wytworzenia w centralnej części gminy strefy przemysłowej, a także ograniczenia urbanizacji w obszarach udokumentowanych a nieeksploatowanych złóż;
- ukształtowanie powierzchni gminy, w tym przebieg dolin rzecznych i terenów zalewowych, tworzące ograniczenia dla zainwestowania;
- zwarte kompleksy lasów, które ograniczają zainwestowanie;
- znaczne obszary spółdzielni rolniczych, które zostały przekształcone pod rozwój innych funkcji, co pozwoliło na wytworzenie zwartych wielkopowierzchnowych, układów osiedli podmiejskich;
- ustalenia obowiązującego miejscowego planu, gdzie znaczne obszary wskazane zostały pod rozwój zabudowy, przy jednoczesnej rezygnacji z jednorazowej opłaty planistycznej, co zwiększyło konkurencyjność tych terenów na rysunku nieruchomości.

W okresie perspektywicznym oddziaływanie ww. uwarunkowań będzie modyfikowane przez konsekwencje decyzji o lokalizacji częściowo w południowym fragmencie gminy Morawica (poza urbanizowanymi już obecnie północnymi i centralnymi obszarami gminy) regionalnego lotniska. Realizacja lotniska oznacza w praktyce realizację infrastruktury lotniskowej oraz infrastruktury drogowej i kolejowej komunikującej lotnisko z otoczeniem, a przede wszystkim z Kielcami, a także rozwój funkcji około lotniskowych tj. magazynowo-składowej, usługowej, turystyki itd. Rozwój gminy modyfikowany będzie także poprzez realizację obwodnicy drogi krajowej nr 73 w m. Morawica-Wola Morawicka i Lisów.

Uwarunkowania dla planowania rozwoju przestrzennego gminy Morawica tworzą także dokumenty o charakterze planistycznym i strategicznym opracowywane na poziomie województwa, powiatu czy gminy. W tym kontekście szczególnym dokumentem pozostaje Plan zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego i wytyczne do planowania na obszarze gminy Morawica wynikające z ustaleń tego planu. Do najważniejszych wniosków/wytycznych z Planu województwa do Zmiany nr 3 Studium należą:

- zasada zgodności charakteru i poziomu intensyfikacji zagospodarowania z cechami środowiska przyrodniczego oraz jego naturalną chłonnością i odpornością na zniszczenie, w tym:
  - wykluczenie zabudowy z obszarów dolin rzecznych,
  - nielokalizowanie na obszarach udokumentowanych złóż inwestycji niezwiązanych z działalnością górniczą, które mogłyby ograniczyć lub uniemożliwić przyszłą eksploatację,

- ochrona gleb o najwyższej przydatności dla rolnictwa przed zagospodarowaniem na cele nierolne (gleby te generalnie powinny być wyłączone z zabudowy zaś w przypadku konieczności przeznaczenia ich na cele budowlane winien być stosowany wymóg rozwiązań terenooszczędnych),
- ochrona obszarów zmeliorowanych przed nieuzasadnionym zagospodarowaniem zmieniającym funkcje tych terenów,
- ochronę przed zainwestowaniem terenów otwartych i obszarów cennych przyrodniczo,
- racjonalne gospodarowanie terenami, zwłaszcza przeznaczanymi pod zabudowę indywidualną, aby w ten sposób zapobiegać procesowi niekontrolowanego rozlewania się osadnictwa;
- zapobieganie nadmiernemu i nieuzasadnionemu rozpraszaniu zabudowy oraz ograniczanie lokalizacji zabudowy substandardowej,
- znaczące zwiększenie terenów pod różnego rodzaju przedsiębiorczość, w tym tworzenie warunków przestrzennych do rozwoju lokalnych inicjatyw gospodarczych;
- wykorzystanie istniejących rezerw terenów umożliwiające przyciągnięcie potencjalnych inwestorów z zewnątrz;
- zagospodarowanie istniejących terenów, nieczynnych i ekstensywnie wykorzystywanych terenów przedsiębiorstw oraz obiektów kubaturowych.
- poprawa ładu przestrzennego, poprzez harmonijne powiązanie architektury i krajobrazu, z uwzględnieniem specyfiki regionu i charakterystycznych cech tradycyjnego budownictwa, zakaz rozpraszania zabudowy;
- pozostawianie nieregulowanych odcinków rzek, szczególnie tych, których funkcje przyrodnicze nie uległy dotychczas dewastacji;
- wprowadzanie zieleni osłonowej, izolującej przyrodniczo i wizualnie tereny wydobywcia;
- wykorzystywanie terenów poeksploatacyjnych dla rozwoju turystyki i kolekcjonerstwa minerałów, skał i okazów paleontologicznych, a także rzemiosła artystycznego i pamiątkarstwa;
- zachowanie i rewaloryzacja parków, cmentarzy oraz innych miejsc stanowiących świadectwo historii;
- ochrona lokalnej odrębności i specyfiki kulturowej.
- ochrona obszarów rolniczych o najwyższych walorach kulturowych i krajobrazowych w aspekcie utrzymania i podniesienia ich atrakcyjności turystycznej;
- wzbogacenia terenów rolnych w zadrzewienia ochronne jak i w zieleń osłonową wokół obiektów uciążliwych, zadrzewienia wiatrochłonne w sąsiedztwie większych rozłogów pól oraz zadrzewienia i zakrzaczenia wzdłuż cieków wodnych, które zapobiegałyby przedostawaniu się do wód związków chemicznych stosowanych w rolnictwie;
- zapewnienie warunków do lokalizacji usług rynkowych w otoczeniu rolnictwa oraz drobnego przetwórstwa rolno-spożywczego.
- zachowanie lasów i ochrona różnorodności biologicznej środowiska leśnego;
- zwiększenie zalesień oraz racjonalne kształtowanie istniejących kompleksów leśnych w obszarach Podkieleckiego, Chmielnicko-Szydłowiecki i Cisowsko-Orłowińskiego OChK, funkcjonalnie związanych z regionalnym systemem przyrodniczym (np. korytarz ekologiczny doliny Czarnej Nidy), tworzących leśne powiązania ekologiczne, wododziałów i rejonów turystycznych;
- wiązanie udostępniania turystycznego walorów środowiskowych, krajobrazowych i kulturowych z rozbudową infrastruktury turystycznej i sportowej;

- budowa obiektów i urządzeń turystyczno-rekreacyjnych o zróżnicowanym standardzie.
- kojarzenie zagospodarowania turystycznego ze wzmożoną ochroną najcenniejszych walorów przyrodniczych i kulturowych;
- ochrona przestrzeni turystyczno-rekreacyjnej przed zagospodarowaniem obniżającym atrakcyjność turystyczną;
- układ komunikacyjny gminy powinien spełniać następujące warunki:
  - być spójny z układem nadrzędnym;
  - honorować zasadę maksymalnego rozdzielania różnych rodzajów ruchu;
  - w maksymalny sposób wykorzystywać potencjalne możliwości trakcji kolejowej zwłaszcza w przewozach towarowych na duże odległości;
  - ograniczać dostęp do dróg wyższych klas (GP G), poprzez wytworzenie lokalnego układu drogowego.
- modernizacji dróg powiatowych nr 15538 Wola Morawicka - Pierzchnica – Drugnia, nr 15572 Tokarnia - Wolica - Chmielowice, nr 15556 na odcinku Chmielowice - Obice – do parametrów drogi zbiorczej (Z);
- lokalizację w rejonie Obic Regionalnego Portu Lotniczego Kielce wraz z systemem dróg dojazdowych,
- modernizację do pełnych parametrów drogi głównej ruchu przyspieszonego (GP) drogi krajowej nr 73, w tym budowę obwodnicy Morawicy, Woli Morawickiej, Lisowa oraz docelowego przełożenia trasy na wschodnią obwodową Kielc,
- modernizację do pełnych parametrów drogi głównej (G) dróg wojewódzkich nr 763 i 766, co wiąże się z lokalnym przełożeniem tras w Brzezinach i Morawicy oraz ich podłączeniem do nowego przebiegu drogi krajowej nr 73. Należy także zapewnić powiązanie wymienionych dróg wojewódzkich z układem komunikacyjnym projektowanego lotniska,
- modernizację linii kolejowej nr 73 pod kątem obsługi ruchu pasażerskiego i towarowego projektowanego portu lotniczego,
- rezerwę terenu pod lokalizację fragmentu południowo-wschodniego odcinka układu obwodnicowego Kielc w klasie S.
- pełna kanalizacja obszarów skupionej zabudowy wielofunkcyjnej;
- realizacja kompleksowej gospodarki wodno-ściekowej prowadzonej zlewniowo;
- budowa zbiorników wodnych Lisów-Morawica na Morawce o pow. 58,0 ha oraz Morawica na Morawce o pow. 0,4 ha, zgodnie z programem małej retencji;
- budowa gazociągu wysokiego ciśnienia dn200 mm Brzeziny – Radkowice; uwzględnienie utworzonej na terenie gminy podstrefy Specjalnej Strefy Ekonomicznej "Starachowice" S.A;
- celowym byłoby również wyznaczenie nowych terenów pod przedsiębiorczość, zwłaszcza w strefie funkcjonalnej planowanego Regionalnego Portu Lotniczego w Obicach.

II.4 Problemy zagospodarowania przestrzennego

Konsekwencją dynamicznej urbanizacji północnej i centralnej części gminy Morawica są następujące problemy zagospodarowania przestrzennego:

- Zachowanie czytelnej i przyjaznej dla mieszkańców struktury osadniczej¹ i standardu obsługi mieszkańców;
- Właściwa i bezpieczna obsługa komunikacyjna nowych terenów zabudowy;
- Wprowadzenie wymaganych zmian przebiegu dróg krajowych i wojewódzkich;
- Zabezpieczenie podstawowych potrzeb społeczności lokalnych i rozwój usług społecznych;
- Zachowanie cennych obszarów kulturowego krajobrazu rolniczego;
- Zachowanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej;
- Zachowanie lasów, z wyjątkiem lasów państwowych;
- Zachowanie racjonalnej granicy rolno-leśnej;
- Zachowanie potencjału przyrodniczego terenu;
- Wyłączenie z zabudowy terenów narażonych na wystąpienie naturalnych katastrof tj. powodzi;
- Zachowanie tożsamości kulturowej i krajobrazowej;
- Zachowanie ekspozycji obiektów zabytkowych.

Decyzja lokalizacji regionalnego portu lotniczego w południowej części gminy, będzie stwarzała problemy:

- Zachowania tożsamości kulturowej obszaru;
- Zachowania cennych krajobrazów rolniczych;
- Modernizacji i rozbudowy komunikacji w obszarach istniejącej zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej;
- Zabezpieczenia potrzeb w media lotniska i działalności około lotniskowej.

---

¹ Ład przestrzenny to ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne;

III WIZJA PRZYSZŁOŚCI GMINY

Podstawą nakreślenia wizji przyszłości gminy Morawica są wyniki analiz i studiów, przedstawione w Diagnostyce Stanu, w tym zidentyfikowane uwarunkowania rozwojowe i problemy zagospodarowania przestrzennego.

Wizja przyszłości rozwoju gminy Morawica powinna być zgodna ze Strategią Gminy Morawica, która została przyjęta Uchwałą nr I/12/2000 Rady Gminy Morawica z dnia 19 lutego 2000 r. Misja Gminy Morawica w następujący sposób została zdefiniowana w Strategii:

*Gmina Morawica – zamożna, zapewniająca swoim mieszkańcom wysoki standard życia,
przyjazna dla inwestorów,
dbająca o środowisko naturalne,
lokalne centrum wypoczynku i rekreacji*

Gmina Morawica w okresie perspektywicznym stanowić będzie istotny element obszaru metropolitalnego Kielce w związku z lokalizacją regionalnego lotniska, rozwojem miejsc pracy i osiedli mieszkaniowych oraz turystyki i rekreacji.

Lokalizacja lotniska w południowej części gminy Morawica, stworzyła szansę na zrównoważenie rozwoju południowej i północnej części gminy i stanowiła bodziec do dalszego, wielofunkcyjnego rozwoju gminy Morawica.

Część północna i centralna gminy Morawica stanowi południowy teren obszarów podmiejskich osiedli funkcjonalnie związanych z miastem Kielce. Osiedla te są przyjazne dla mieszkańców i dla środowiska. Wyposażone są w podstawowe usługi społeczne i komercyjne, bezpieczne rozwiązania drogowe, o czytelnym układzie zabudowy i łatwej dostępności do atrakcyjnych terenów rekreacji, wypoczynku i rozrywki, cechujące się zachowaniem historycznych i typowych dla terenów wiejskich elementów krajobrazu kulturowego –kapliczek przydrożnych, krzyży, drewnianych chałup. Zabudowę osiedli charakteryzuje ciekawa architektura nawiązująca do tradycji budownictwa na obszarze gminy. Osiedla wpisują się w naturalne ukształtowanie terenu i historyczne układy zabudowy. Osiedla wyposażone są w infrastrukturę techniczną eliminującą możliwe negatywne oddziaływanie osadnictwa na środowisko. Oś komunikacyjną rozwoju osiedli podmiejskich stanowi dwujezdniowa droga krajowa nr 73 o bezpiecznych i bezkolizyjnych skrzyżowaniach.

W sąsiedztwie drogi nr 73 zlokalizowane są obiekty przemysłowe i usługowe, które tworzą miejsca pracy dla znacznej części mieszkańców gminy. Funkcjonowanie tych obiektów nie tworzy konfliktów środowiskowych i społecznych dzięki właściwym rozwiązaniom w zagospodarowaniu działek jak i technologii produkcji. Obszary Specjalnej Strefy Ekonomicznej „Starachowice” przyciągnęły nowych inwestorów na teren gminy i przyczyniły się do dynamicznego przestrzennego rozwoju funkcji usługowo-przemysłowej, szczególnie w centralnej części gminy. Nowe zakłady pracy generują miejsca pracy dla mieszkańców gminy.

Droga krajowa nr 73 po stronie wschodniej omija centrum miejscowości Morawica-Wola Morawicka, co poprawia jakość życia mieszkańców ulic Kieleckiej i Wolności. Lokalne centrum wypoczynku i rekreacji dla centralnej części gminy stanowi zbiornik wodny na Morawce. W sąsiedztwie zbiornika powstały plaże i ośrodki sportów wodnych. W centrum Morawicy funkcjonuje nowe centrum administracyjno-kulturalne zlokalizowane w starym zrewaloryzowanym parku przy ulicy Kieleckiej. Centrum stanowi ośrodek stymulowania i koordynacji oraz wspierania działań kulturalnych na terenie gminy. Jego placówki w terenie

stanowią świetlice gminne zlokalizowane w szkołach lub przy siedzibach Ochotniczej Straży Pożarnej.

Zwiększenie ruchu na drodze wojewódzkiej nr 766 w związku z realizacją regionalnego lotniska i rozwojem zakładów przemysłowych spowodowały konieczność realizacji obwodnicy Morawicy w ciągu tej drogi. Nowy przebieg drogi 766 spełnia wysokie standardy ekologiczne na przecięciu z doliną Czarnej Nidy.

Wszystkie szkoły na terenie gminy wyposażone zostały w sale gimnastyczne i boiska szkolne, a największe także w baseny pływackie kryte. W północnej części gminy powstały nowe przedszkole i żłobek. W każdej miejscowości powstały ogólnodostępne place zabaw dla dzieci dostosowane programem do potrzeb dzieci różnych grup wiekowych.

W rejonie Obic i Lisowa powstało regionalne lotnisko. Realizacja lotniska spowodowała zmiany przebiegu drogi krajowej nr 73 w rejonie miejscowości Lisów, co sprzyja poprawie bezpieczeństwa obsługi komunikacyjnej terenów położonych przy dawnym przebiegu drogi. Zabytkowy kościół w Lisowie stanowi dominantę krajobrazową dla obszaru wsi, w jego sąsiedztwie znajduje się wyremontowana organistówka oraz uporządkowany obszar zabytkowego cmentarza. Na południe od zabudowań wsi Lisów powstał węzeł komunikacyjny na nowej drodze nr 73, który stanowi jeden z głównych wjazdów na teren nowego lotniska. W sąsiedztwa węzła powstały obszary obsługi ruchu samochodowego oraz wielkopowierzchniowe sklepy. W miejscowości Obice powstała stacja kolejowa na zmodernizowanej linii kolejowej Kielce-Busko. Oprócz stacji pasażerskiej znajduje się tutaj bocznicą kolejowa dla obsługi ruchu towarowego na lotnisku. W rejonie miejscowości Obice, po południowej stronie historycznego układu powstały obiekty kubaturowe związane z obsługą lotniska regionalnego, które generują miejsca pracy. Miejscowości Lisów i Obice zostały połączone bezpośrednio nową drogą zbiorczą przebiegającą po północnej stronie lotniska.

Na terenie gminy w dalszym ciągu rozwija się górnictwo odkrywkowe kopalini. Eksploatacja prowadzona jest w sposób bezpieczny i ograniczający negatywne oddziaływania na środowisko. Obszary prowadzenia eksploatacji kopalini są stopniowo rekultywowane.

Zachowany został wiejski charakter południowo-wschodniej i zachodniej części gminy. Wsie Nida, Kawczyn, Chmielowice, Zaborze, Brudzów, Radomice, Zbrza i Drochów zachowały swój wiejski charakter. Znajdujące się tutaj zabytki stanowią istotne elementy krajobrazu, stare parki i folwarki zostały zrewaloryzowane a w miejsce zrujnowanych obiektów zabytkowych powstały nowe obiekty nawiązujące architektonicznie do swoich poprzedników. Obiekty te mają funkcję obsługi ruchu turystycznego.

W rolniczym użytkowaniu pozostały znaczne doliny rzek i tereny w południowo-wschodniej i zachodniej części gminy. Zwiększyła się lesistość gminy, obszarowo powiększyły się dawne kompleksy leśne i powstały nowe zalesienia tworzące korytarze ekologiczne wszystkie lasy na terenie gminy Morawica mają statut lasów ochronnych. Lasy Skarbu Państwa zostały przystosowane do obsługi ruchu rekreacyjnego i wypoczynkowej, powstały nowe ścieżki rowerowe, miejsca piknikowe, wieże obserwacyjne itp. W rejonie lasów powstały także kolonie zabudowy usług turystyki. Usługi turystyki realizowane są także w miejscowościach wiejskich w południowej części gminy w formie agroturystyki.

Wizja przyszłości gminy Morawica przedstawia w długim okresie czasu gminę, której **polityka rozwoju będzie:**

- otwarta na trendy i wyzwania cywilizacyjne,
- zdolna do przełamywania barier i ograniczeń rozwojowych,

- tworząca warunki zrównoważonego rozwoju,
- zachowująca tożsamość kulturową,
- zachowująca potencjał ekologiczny,
- sprzyjająca szerokim kontaktom mieszkańców regionu świętokrzyskiego z pozostałymi regionami Polski i Europą.

W powyższym znaczeniu gmina Morawica przedstawia się jako:

- Gmina duża - rozwojowa i obszar wzrostu liczby mieszkańców, z największą koncentracją ludności w rejonie miejscowości gminnej Morawica i w północnej części gminy
- Gmina stałej poprawy warunków życia mieszkańców, zapewniająca równość szans w dostępie do infrastruktury i wiedzy, rozwoju opartym na współpracy i oddolnym podejściu do rozwiązywania problemów rozwoju gminy
- Gmina modernizująca się i przebudowująca systemy infrastruktury, oraz włączająca się w procesy restrukturyzacji wsi i rolnictwa, a przez to atrakcyjna i konkurencyjna w stosunku do innych gmin regionu
- Gmina o czystym środowisku przyrodniczym, obszar ekologicznie czysty, na którym rozwój ekonomiczny odbywa się z uwzględnieniem wymagań zachowania równowagi środowiskowej w rozwoju
- Gmina atrakcyjna dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego, tworząca konkurencyjne warunki dla inwestowania i rozwoju przedsiębiorczości
- Gmina o korzystnych krajowych i międzynarodowych powiązaniach komunikacyjnych z regionalnymi, krajowymi i zagranicznymi ośrodkami życia gospodarczego, społecznego i biznesowego oraz turystycznymi.

IV CEL STRATEGICZNY

Strategiczny cel rozwoju przestrzennego gminy Morawica, w perspektywie 15-20 lat, określa się jako:

Trwały i zrównoważony rozwój gminy, w którym osiągnięcie wyższego poziomu życia mieszkańców i ekonomiczny rozwój gminy, stanowiącej jedno z wiodących ogniw obszaru metropolitalnego zapewniające powiązania międzyregionalne, krajowe i międzynarodowe, będzie odbywać się z zachowaniem i wzmacnianiem wartości i atrakcyjności środowiska przyrodniczego i krajobrazu gminy.

Realizacja celu strategicznego jest uwarunkowana podjęciem działań w następujących kierunkach:

1. Ugruntowanie podstaw ekonomicznych bytu mieszkańców poprzez właściwą organizację przekształceń w rolnictwie, oraz koncentrację procesów inwestycyjnych w sferze komunikacyjnej, usługowej, produkcyjnej i mieszkaniowej, w tym wielofunkcyjny rozwój wsi oparty na zasadach rozwoju zrównoważonego i przy dostosowaniu do walorów gminy, w tym jej lokalizacji w strefie podmiejskiej Kielc oraz rozwój przedsiębiorczości i aktywności związany z wprowadzeniem na teren gminy znaczącej inwestycji jaką jest Regionalny Port Lotniczy;
2. Rozbudowa infrastruktury technicznej i społecznej, umożliwiającej właściwe funkcjonowanie społeczeństwa i gospodarki, oraz sprzyjającej podnoszeniu atrakcyjności życia i inwestowania w gminie, w tym poprawę w zakresie gospodarki wodno-ściekowej i gospodarki odpadami;
3. Utrzymanie ładu przestrzennego oraz wysokiej jakości i atrakcyjności środowiska przyrodniczego i kulturowego, co stwarza podstawy do trwałej kontynuacji procesów rozwojowych bez naruszania równowagi pomiędzy poszczególnymi składowymi.
4. Obsługa międzyregionalnych, krajowych i międzynarodowych kontaktów społecznych, biznesowych, gospodarczych (przewozowych – cargo) oraz turystyki i rekreacji na bazie dobrze skomunikowanego Regionalnego Portu Lotniczego Kielce w Obicach.

V PRIORYTETY ROZWOJU

Na poszczególnych kierunkach, strategicznymi priorytetami będą:

1. Podstawy ekonomiczne bytu mieszkańców, organizacja przekształceń w sferze rolnictwa, produkcji i mieszkalnictwa:

1a – zabudowa

- promocja gospodarki nieruchomościami oraz rozwoju budownictwa mieszkaniowego w formach zorganizowanych i tworzących atrakcyjne środowisko mieszkaniowe i krajobraz harmonijny;
- rozwój terenów i koncentracja zabudowy mieszkaniowej północnej części gminy, oraz w miejscowości gminnej – Morawicy;
- promocja rozwoju terenów dla budownictwa mieszkaniowego związanego z zabezpieczeniem potrzeb wynikających z lokalizacji Regionalnego Portu Lotniczego;
- rozwój terenów dla realizacji zabudowy rekreacyjnej mieszkańców i letniskowej aglomeracji kieleckiej;

1b – przemysł i usługi

- promocja i rozwój komunikacji lotniczej w oparciu o planowany Regionalny Port Lotniczy Kielce oraz wspieranie przedsiębiorczości związanej z infrastrukturą towarzyszącą (przemysł, rzemiosło i usługi związane z obsługą lotniska i dróg dojazdowych, przewozy towarowe - cargo, handel, baza hotelowa);
- utrzymanie i wspieranie rozwoju przemysłu wykorzystującego lokalny potencjał gminy oraz dostosowanego do lokalnych warunków i walorów środowiskowych;
- promocja rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw, wykorzystujących lokalny potencjał i ukierunkowanych na kształtowanie wielofunkcyjnego profilu gospodarczego gminy;

1c - rolnictwo

- restrukturyzacja produkcji rolnej w kierunku tworzenia specjalizowanych i efektywnie działających gospodarstw rolnych i hodowlanych, jak i farm ekologicznych, oraz przekształceń gospodarstw nierentownych i zagospodarowania terenów rolnych dla celów nierolniczych;
- rozwój przetwórstwa, magazynowania i konfekcjonowania produktów rolnych w oparciu o zorganizowane formy;
- rozwój usług dla rolnictwa;

1d – turystyka

- promocja turystyki i budowy urządzeń turystycznych, rekreacyjnych i sportowych, w tym poprzez:
  - wprowadzenie komunikacji lotniczej wraz z infrastrukturą turystyczną i poprawa rozwiązań drogowych dla zapewnienia szybkiego i sprawnego skomunikowania lotniska z Kielcami,
  - reaktywowanie linii kolejowej Kielce - Busko i wprowadzenie nowoczesnego środka komunikacji (np szyno-bus),
  - budowę dla celów rekreacji zbiornika na rzece Morawce,

- zagospodarowanie dla celów rekreacji terenów po eksploatacji piasku (zbiorniki wodne),
- wspieranie rozwoju budownictwa lotniskowego w formach zorganizowanych i w dostosowaniu do lokalnych warunków, środowiskowych,
- utworzenie systemu ścieżek rowerowych o ukierunkowaniu dydaktyczno-wypoczynkowym, spełniających jednocześnie funkcje komunikacyjne dla mieszkańców (ścieżki rowerowe i trasy ruchu pieszego);
- rozwój bazy noclegowej w oparciu o kwatery prywatne, w tym poprzez adaptacje i wykorzystanie obiektów restrukturyzującego się rolnictwa i rozwój agroturystyki;
- pielęgnacja walorów przyrodniczo-krajobrazowych, w tym poprzez dolesienia i zadrzewienia;

2. Infrastruktura społeczna i techniczna:

- rozbudowa sieci usług publicznych na obszarach intensywnego rozwoju budownictwa mieszkaniowego i w dostosowaniu do jego skali i formy;
- rozbudowa infrastruktury technicznej, z uwzględnieniem komunikacji lotniczej, kierunków rozwoju budownictwa mieszkaniowego oraz małych i średnich przedsiębiorstw oraz infrastruktury „okołolotniskowej”, w tym:
  - budowa Regionalnego Portu Lotniczego Kielce w Obicach wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną
  - budowa drugiego pasma drogi nr 73 (Kielce – Tarnów), wraz z obwodnicą miejscowości Morawica
  - budowa łącznika drogowego pomiędzy drogą wojewódzką nr 766, a drogą krajową nr 73
  - modernizacja linii kolejowej Kielce – Busko z przedłużeniem do Żabna
  - inwestycje mostowe na rzece Czarna Nida
  - budowa (w dalszej perspektywie) obejścia wsi Brzeziny w ciągu drogi wojewódzkiej nr 763
  - modernizacja skrzyżowań dróg z liniami kolejowymi
  - modernizacja dróg powiatowych nr 0353T, 0382T i 0367T.
  - rozbudowa układu kanalizacyjnego dla obsługi południowej części gminy
  - rozwój energetyki opartej o odnawialne źródła energii, w tym budowa nowych małych elektrowni wodnych,
  - modernizacja systemu gospodarki odpadami
  - modernizacja, rozbudowa i przebudowa systemu dróg lokalnych. w tym rowerowych i pieszych
  - budowa gazociągu wysokiego ciśnienia dn200 mm Brzeziny – Radkowice
  - budowa systemu zbiorników małej retencji na rzece Morawce
  - budowa systemu odwadniających cieków i rowów melioracyjnych na obszarach intensywnego rozwoju budownictwa mieszkaniowego
  - stworzenie powszechnej dostępności do publicznej infrastruktury telekomunikacyjnej, a za jej pośrednictwem do usług teleinformatycznych drogą realizacji linii światłowodowych, radiolinii i central cyfrowych.

3. Ład przestrzenny oraz jakość środowiska przyrodniczego i kulturowego, dla trwałego i zrównoważonego rozwoju

- ochrona wartości kulturowych, w tym reliktyw zabytkowej architektury, zabytków archeologicznych, miejsc tradycji

- ochrona obszarów o walorach krajobrazowych (Obszar Chronionego Krajobrazu), oraz promocja konserwacji środowiska i kształtowania harmonijnego krajobrazu.
- wyznaczenie nowych terenów budowlanych w południowej części gminy w ramach zwierania istniejących struktur osadniczych
- pożądana szczególna dbałość w procesie przygotowania i realizacji znaczącego przedsięwzięcia inwestycyjnego jakim jest „Regionalny Port Lotniczy” w celu uzyskania właściwych relacji przestrzennych, kompozycyjnych oraz wysokiej jakości architektury
- rekultywacja terenów nieużytków i terenów poeksploatacyjnych.

VI PLANOWANE ZMIANY W STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY MORAWICA

Na terenie gminy Morawica w okresie perspektywicznym będą miały miejsce znaczne zmiany w strukturze funkcjonalno-przestrzennej. W planowanej strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy Morawica można wyróżnić następujące strefy:

- **Strefę intensywnego wielofunkcyjnego rozwoju Kielce-Morawica (I),**
- **Strefę eksploatacji kopalni i produkcji (II),**
- **Strefę mieszkaniowo-rolną (III),**
- **Strefę rolną (IV),**
- **Strefę leśną (V),**
- **Strefa dolin rzecznych Czarnej Nidy i Morawki (VI),**
- **Strefa wielofunkcyjnego rozwoju lotniska regionalnego (VII).**

I - Strefa intensywnego, wielofunkcyjnego rozwoju Kielce-Morawica.

Planowany jest w tej strefie dalszy rozwój osiedli mieszkaniowych, usług komercyjnych i społecznych oraz funkcji produkcyjno-usługowej. Powyższe funkcje rozwijać się będą kosztem terenów rolnych.

- Główne funkcje w strefie:
  - mieszkaniowa jednorodzinna, w zwartych układach historycznych wsi, nowych układach osiedli podmiejskich,
  - mieszkaniowo-usługowa wzdłuż głównych ulic wsi Morawica (ul. Kielecka), Bilcza (ul. Żeromskiego, ks. Ściegienego), Brzeziny (Chęcińska) i Wola Morawicka (ul. Wolności),
  - reliktowa rolna, w tym zabudowa zagrodowa w granicach dawnych wsi, stopniowo wypierana przez zabudowę mieszkaniową jednorodziną,
  - produkcyjno-usługowa (w tym magazyny i składy), szczególnie wzdłuż drogi krajowej nr 73 (częściowo w Specjalnej Strefie Ekonomicznej „Starachowice”) i w dawnych terenach baz spółdzielni rolniczych w Bilczy i Morawicy oraz w rejonie oczyszczalni ścieków,
  - centra usług społecznych (oświata, zdrowie, kultura) w Bilczy i Morawicy,
- Pozostałe funkcje w strefie: tereny zieleni (cmentarze, zieleńce, skwery, place zabaw), tereny rolne, tereny lasów, zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, usługi kultu religijnego, usługi turystyki, usługi obsługi komunikacji, tereny lasów, tereny rolne, usługi administracji.

II – Strefa eksploatacji kopalni i produkcji, która podzielona jest na dwie jednostki: podstrefę Podwole (II a) i podstrefę Morawica (II b).

Podstrefa Podwole rozwinie się przestrzennie w kierunku wschodnim i południowym, obejmując nowe tereny przy granicy z gminą Sitkówka-Nowiny, gdzie planowana jest realizacja nowej kopalni na złożu Kowala Mała. Granicę południową obszaru podstrefy stanowią będą tereny kolejowe. W podstrefie tej dominować będą funkcje związane z

rozwojem działalności gospodarczej tj.: produkcyjna, usługowa, magazynowa i górnictwa. Pozostałe funkcje występować będą jako towarzyszące, wykluczyć należy na terenie strefy rozwój funkcji wrażliwych (np.: funkcji mieszkaniowej, szpitali, terenów rekreacji itp.), których lokalizacja generuje ograniczenia dla rozwoju funkcji dominujących.

III – Strefa mieszkaniowo-rolna, podzielona przestrzennie na cztery podstrefy: Brzeziny (IIIa), Łabędziów (IIIb), Kuby Młyny (IIIc), Dyminy (IIId)

W wyniku presji urbanizacyjnej mieszkańców miasta Kielce planowane jest wydzielenie ze stref rolnych – Stref mieszkaniowo-rolnych. Strefa ta obejmie obszar sołectw: podstrefa Brzeziny - zachodnie Brzeziny, podstrefa Łabędziów – Łabędziów, podstrefa Kuby Młyny - wschodnia Bilcza i zachodnie Kuby Młyny; podstrefa Dyminy – Dyminy.

- Główne funkcje strefie:
  - zabudowa zagrodowa w formie ulicówki wsi Brzeziny oraz Podwole, Łabędziów, Bilcza –Zastawie, Kuby Młyny,
  - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna w formie uzupełnień zabudowy zagrodowej, wymiany zabudowy zagrodowej w podstrefach: Brzeziny, Łabędziów i Kuby Młyny oraz w podstrefie Brzeziny - jako niezależne od historycznych układów ruralistycznych układy zabudowy tj. osiedlowej i przy drodze Brzeziny-Podwole,
  - centrum usług społecznych w podstrefie Brzeziny;
- Pozostałe funkcje w strefie: rolna, produkcyjna, leśna, usług kultu religijnego, tereny zieleni (zieleńce, place zabaw, cmentarze), tereny usług sportu, usługi turystyki.

IV – Strefa rolna podzielona przez kompleksy leśne na dwie podstrefy: zachodnią (IVa) i wschodnią (IVb)

Strefa rolna ulegnie powierzchniowej redukcji ponieważ na jej terenie planowane jest:

- Utworzenie stref mieszkaniowo-rolnych (III)
- Powiększenie strefy eksploatacji kopalin i produkcji Podwole (IIa)
- Utworzenie strefy wielofunkcyjnego rozwoju lotniska regionalnego (VII)

Docelowo strefa rolna obejmie sołectwa:

- podstrefa zachodnia (IVa) – Nida, Zbrza, Dębska Wola, Kawczyn, Chmielowice, Drochów Górny, Drochów Dolny, Obice, Chałupki i południowa część Woli Morawickiej,
- podstrefa wschodnia (IVb) – Lisów, Zaborze, Brudzów, Radomice I, Radomice II;

Główne funkcje w strefie:

- rolna,
- leśna,
- zabudowy zagrodowej w formie ulicówek, wielodrożnic, przysiołów,
- centrum usług społecznych w Dębskiej Woli, Lisowie, Obicach;

Pozostałe funkcje w strefie:

- Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinnej jako uzupełnienie zabudowy

zagrodowej w historycznych obszarach wsi, kontynuacja historycznych ulicówek i incydentalnie - nowe układy (najczęściej w formie ulicówek kształtowanych przez układ dróg polnych) nie związane z historycznymi,

- Usług kultu religijnego,
- Tereny zieleni (zieleńce, place zabaw, cmentarze),
- Produkcyjno-usługowa,
- Usług turystyki,
- Tereny kolejowe.

V – Strefa leśna

Planuje się, że strefa leśna na terenie gminy Morawica ulegnie zwiększeniu.

Główna funkcja w strefie - leśna;

Pozostałe funkcje w strefie:

- rolna,
- zabudowa związana z gospodarką leśną,
- usługi turystyki.

VI – Strefa dolin rzecznych Czarnej Nidy i Morawki (na odcinku ujściowym)

Główne funkcje w strefie:

- rolna,
- leśna,

Pozostałe funkcje w strefie:

- produkcyjna,
- mieszkaniowa, zabudowa zagrodowa.

VII - Strefa wielofunkcyjnego rozwoju lotniska regionalnego

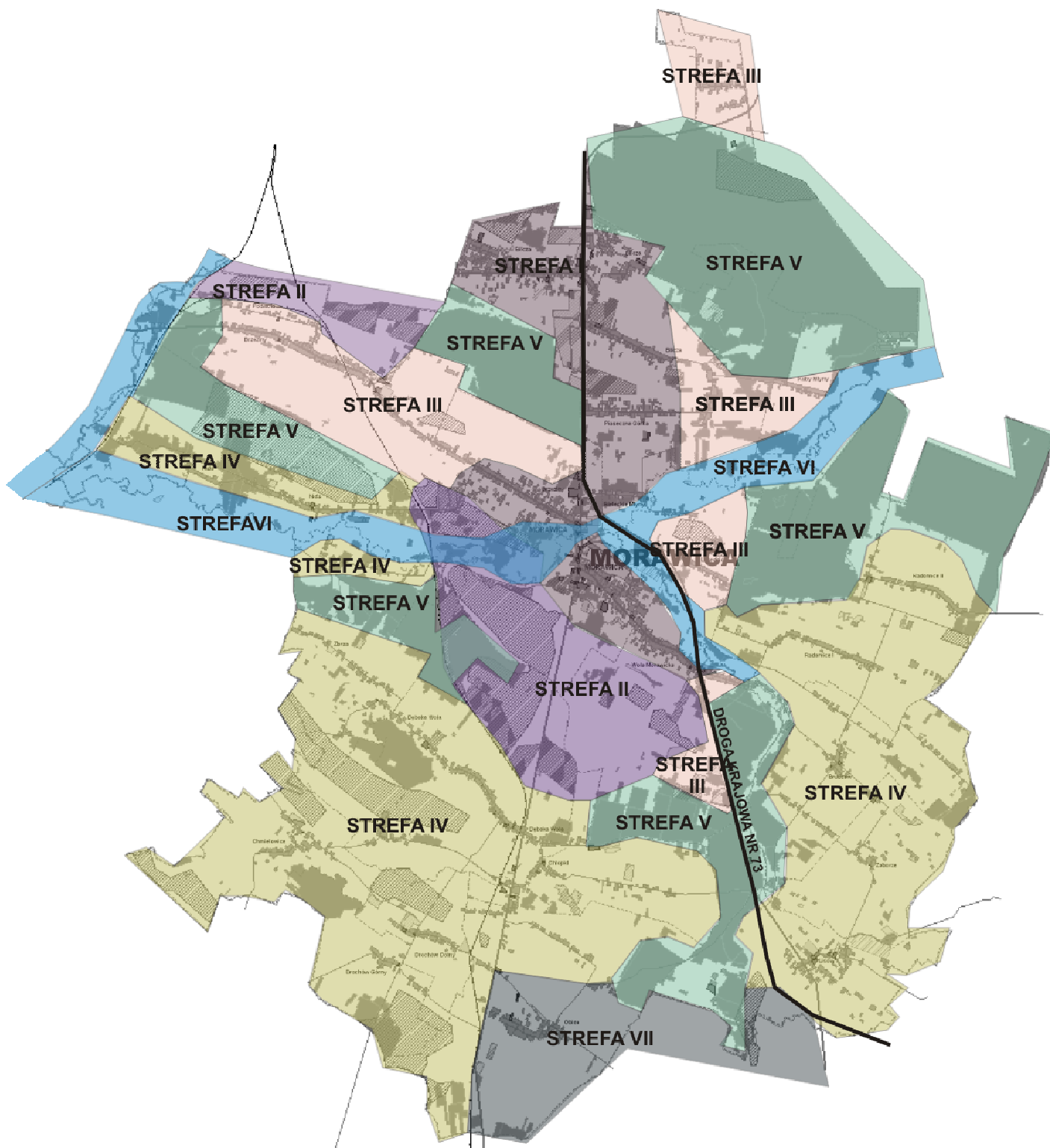
Nowa strefa funkcjonalna związana z decyzją o lokalizacji lotniska regionalnego m.in. na terenie gminy Morawica. Strefa obejmie fragmenty sołectwa Obice i Lisów.

Główne funkcje w strefie to:

- komunikacyjna- lotnisko, stacja kolejowa, bocznica kolejowa, nowy układ drogowych;
- usług komercyjnych.

Pozostałe funkcje w strefie:

- mieszkaniowa;
- rolna;
- leśna.

Rysunek 4 Struktura stref funkcjonalnych gminy Morawica-planowana

VII KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, W TYM WYŁĄCZONE Z ZABUDOWY

Obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej zostały ograniczone przestrzennie w niniejszej Zmianie nr 3 Studium dla gminy Morawica. Ograniczenie to wynika przede wszystkim ze znacznej presji urbanizacyjnej w części północnej gminy, co znajduje swoje odzwierciedlenie z ustaleniami obowiązującego Studium i miejscowego planu, a także we wnioskach o zmianę przeznaczenia składanych przez właścicieli gruntów na terenie gminy Morawica. W związku z planowaną strukturą funkcjonalno-przestrzenną gminy Morawica znaczna część terenów rolnych została wskazana do zmiany przeznaczenia w Zmianie nr 3 Studium. Tereny te położone są w następujących strefach:

- Strefie intensywnego, wielofunkcyjnego rozwoju Kielce-Morawica (I);
- Strefie eksploatacji kopalni i produkcji (II);
- Strefie mieszkaniowo-rolnej (III).

Adaptuje się także w niniejszej Zmianie nr 3 Studium, tereny rolne wskazane do zmiany przeznaczenia w sołectwach Obice i Lisów, w związku z lokalizacją lotniska regionalnego. Tereny te znajdują się w strefie wielofunkcyjnego rozwoju lotniska regionalnego (VII).

Tereny rolne wskazane do zmiany przeznaczenia w Zmianie nr 3 Studium obejmują także niewielkie fragmenty gruntów klasy III. Większość gruntów rolnych klasy III wskazanych do rozwoju budownictwa znajduje się w sołectwach Dyminy Granice i Bilcza. Grunty te wraz z gruntami ornymi i łąkami niższych klas bonitacyjnych tworzą niewielkie enklawy otoczone terenami zainwestowanymi lub wskazanymi do zainwestowania w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Niska jakość gruntów rolnych na przeważającym obszarze gminy decyduje także o wskazaniu znacznych terenów rolnych do dolesień.

Dla zachowania funkcji rolnej na terenie gminy wskazuje się obszar Strefy rolnej (IV) i Strefy dolin rzecznych Czarnej Nidy i Morawki (VI). W strefach tych na terenach rolnych wskazanych w Zmianie nr 3 Studium do zachowania, wyklucza się zabudowę. Wykluczenie zabudowy na terenach rolnych dotyczy także zabudowy zagrodowej, z wyjątkiem terenów w strefach rolnych (IV), gdzie dopuszcza się realizację zabudowy zagrodowej dla gospodarstw rolnych o powierzchni użytków rolnych powyżej 4 ha na terenie gminy Morawica. Dopuszczenie to nie dotyczy terenów zalewowych, na których wprowadza się zakaz realizacji zabudowy zagrodowej.

Dla terenów rolnych w pozostałych strefach I, II i III jw. także wprowadza się ograniczenia dla realizacji zabudowy zagrodowej na terenach rolnych wskazanych na rysunku zmiany nr 3 Studium. Podobnie jak dla strefy IV dopuszcza się realizację zabudowy zagrodowej dla gospodarstw rolnych o powierzchni użytków rolnych powyżej 4 ha na terenie gminy Morawica.

Jednocześnie, należy zaznaczyć, że wykluczenie nie dotyczy przypadku przestrzennego rozwoju istniejącej zabudowy zagrodowej gospodarstwa rolnego.

Na terenach rolnych dopuszcza się lokalizację urządzeń i linii infrastruktury technicznej, a także dróg nie wskazanych na rysunku Zmiany nr 3 Studium, w tym urządzeń telekomunikacji.

Na terenach oznaczonych w Zmianie nr 3 Studium jako grunty rolne i położonych w strefie rolnej (IV) oraz w strefie eksploatacji kopalni i produkcji (II) dopuszcza się realizację elektrowni wiatrowych o mocy powyżej 100 kW, z wyjątkiem:

- terenów zalewowych,
- rezerwatu przyrody Radomice i obszarów Natura 2000,
- pasa terenu o szerokości 500 m wokół zwartych obszarów zabudowy wsi o układzie wielodrożnic: Kawczyn, Chmielowice, Drochów Dolny, Drochów Górny, Lisów, Chałupki, Brudzów oraz ulicówek: Dębska Wola, Radomice,
- korytarza planowanego lotniska,
- udokumentowanych złóż kopalni,
- sołectw: Nida, Brzeziny, Zbrza, północna Morawica.

Preferuje się lokalizację elektrowni wiatrowych w strefie wskazanej w Zmianie nr 3 Studium.

Wyklucza się rozpoznawanie złóż kopalni na terenach oznaczonych w Zmianie nr 3 jako grunty rolne. Jednocześnie, wyklucza się eksploatację kopalni ze złóż na gruntach oznaczonych na rysunku Zmiany nr 3 Studium jako rolne.

W gruntach rolnych nakazuje się zachowanie istniejących remiz śródpolnych, zadrzewień i zakrzewień przywodnych i przydrożnych przy drogach polnych.

VIII KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

W Studium wyznacza się tereny lasów, które stanowią zarówno lasy Skarbu Państwa jak i lasy prywatne. Na terenach tych wyklucza się realizację budynków z wyjątkiem obiektów służących gospodarce leśnej.

Większość lasów Skarbu Państwa na terenie gminy Morawica posiada status lasów ochronnych, stąd też należy prowadzić gospodarkę leśną metodami przyjaznymi dla środowiska i wzmocnienia ochronnych funkcji lasu.

Tereny lasów w gminie Morawica stanowią atrakcyjny element dla rozwoju funkcji wypoczynkowej i rekreacyjnej, a także turystycznej. Stąd też należy dopuścić realizację w lasach ścieżek pieszych i rowerowych, dydaktycznych a wraz z nimi miejsc piknikowych, odpoczynku, tablic informacyjnych itp.

Dopuszcza się także na terenach leśnych:

- realizację inwestycji infrastrukturalnych celu publicznego takich jak: kolej, drogi, gazociągi, linie elektroenergetyczne, wodociągi itp., w tym także nie wskazanych na rysunku Zmiany nr 3 Studium;
- lokalizację urządzeń telekomunikacyjnych.

Jednocześnie, adaptuje się wskazaną w Zmianie nr 2 Studium konieczność zmiany przeznaczenia części lasów w sołectwie Obice, w związku z zabezpieczeniem bezpieczeństwa operacji lotniczych na planowanym lotnisku regionalnym.

Postuluje się w Studium przebudowę gatunkową lasów w kierunku zgodnym z siedliskiem.

Adaptuje się w Zmianie nr 3 Studium tereny przeznaczone pod dolesienie, z wyjątkiem terenów, które przeznaczone zostały pod rozwój zabudowy lub innych funkcji, a także z wyjątkiem wskazanych na rysunku zmiany nr 3 Studium projektowanej likwidacji terenów do dolesień, w związku z ich położeniem w dolinie rzeki Czarnej Nidy. Nasadzenia lasów na terenach rolnych i łąk w dolinach rzek mogą stanowić zagrożenie dla znajdujących się tutaj zespołów roślinnych i populacji zwierzęcych, które są chronione w ustanowionym tutaj obszarze Natura 2000 „Dolina Czarnej Nidy”. Jednocześnie dolesienie obszaru doliny Czarnej Nidy, spowodowałoby istotne zmiany krajobrazowe i dolina Czarnej Nidy straciłaby swoje znaczenie jako dominanta krajobrazowa.

Jednocześnie, w Zmianie nr 3 Studium wskazuje się inne obszary do dolesień. W wyznaczeniu nowych terenów do dolesień kierowano się:

- racjonalizacją granicy rolno-leśnej,
- łączeniem rozdrobnionych fragmentów lasów w jeden kompleks leśny;
- stworzeniem pasów izolacji pomiędzy funkcjami konfliktowymi.

Zalesienie i zadrzewienia śródpolne powinny być realizowane w sposób zorganizowany i kompleksowy, w oparciu o gatunki nieinwazyjne, rodzime, w oparciu o plany urządzenia lasów. Nie mogą one stanowić zagrożenia dla ruchu lotniczego i mogą być realizowane pod warunkiem respektowania obowiązujących zasad jakie powinny spełniać obiekty naturalne w otoczeniu lotniska.

IX OBSZARY PRZEZNACZONE DO ZAINWESTOWANIA

W Zmianie nr 3 Studium wskazano jako tereny zainwestowane obszary istniejącego zainwestowania oraz obszary do zainwestowania wskazane w Zmianie nr 2 Studium oraz obowiązującym miejscowym planie i projekcie miejscowego planu dla obszaru planowanego Regionalnego Portu Lotniczego Kielce z otoczeniem.

Jednocześnie, w Zmianie nr 3 Studium wskazano nowe tereny do zainwestowania przede wszystkim w:

- Strefie intensywnego wielofunkcyjnego rozwoju Kielce-Morawica (I);
- Strefie eksploatacji kopalni i produkcji (II);
- Strefie mieszkaniowo-rolnej (III).

W Studium zaplanowano rozwój:

- Terenów zabudowy mieszkaniowej,
- Terenów zabudowy letniskowej;
- Tereny usług turystyki, rekreacji i sportu;
- Tereny usług komercyjnych;
- Tereny produkcyjne;
- Tereny zieleni.

IX.1 Rozwój zabudowy mieszkaniowej

Rozwój zabudowy mieszkaniowej możliwy jest na terenach wyznaczonych na rysunku Zmiany nr 3 Studium jako:

1. tereny zabudowy mieszkaniowej istniejące i zaprojektowane w planie;
2. projektowane tereny zabudowy mieszkaniowej.

W grupie 1 znajdują się obszary istniejącej zabudowy i obszary, które zostały wskazane pod rozwój zabudowy mieszkaniowej w:

- obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Morawica, który został przyjęty Uchwałą nr XXV/220/08 Rady Gminy Morawica z dnia 29 grudnia 2008 r.;
- projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru planowanego Regionalnego Portu Lotniczego Kielce z otoczeniem.

W grupie 2 znajdują się obszary wskazane w Zmianie nr 3 Studium, które wymagać będą zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Obszary wskazane pod rozwój funkcji mieszkaniowej w Zmianie nr 3 Studium zlokalizowane są przede wszystkim:

- w strefie III – mieszkaniowo-rolnej w sołectwach: Brzeziny, Łabędziów, Kuby Młyny i Dyminy;
- w strefie I – intensywnego, wielofunkcyjnego rozwoju Kielce-Morawica w sołectwach: Bilcza, Brzeziny, Morawica, Wola Morawicka, Bieleckie Młyny, Piaseczna Górka.

W pozostałych strefach wskazano niewielkie obszary rozwoju zabudowy mieszkaniowej jako uzupełnienie istniejących struktur.

Tereny zabudowy mieszkaniowej wyznaczone na rysunku Zmiany nr 3 Studium (dotyczy terenów opisanych powyżej w grupie 1 i 2) oznaczają obszary o dominacji zabudowy mieszkaniowej i/lub zagrodowej. W obszarach tych dopuszcza się lokalizowanie także innych funkcji, które pełnić będą rolę uzupełniająca do funkcji dominującej:

- usługi komercyjne (handel, rzemiosło itp.),
- usługi społeczne (szkoły, żłobki, przedszkola, przychodnie zdrowie itp.),
- usługi turystyki,
- usługi sportu, rekreacji,
- produkcyjne,
- tereny zieleni urządzonej (z wyjątkiem cmentarzy i grzebowisk zwierząt),
- zadrzewienia i zakrzewienia,
- tereny zabudowy letniskowej,
- tereny infrastruktury i komunikacji służące obsłudze terenów mieszkaniowych,
- tereny rolne, wód powierzchniowych.

Ww. usługi komercyjne i społeczne mogą być realizowane w terenach zabudowy mieszkaniowej jako wbudowane w budynek mieszkalny, w zaadoptowanych dawnych budynkach gospodarczych (w zabudowie zagrodowej) oraz jako wolnostojące na wydzielonych działkach.

Wyklucza się w Studium lokalizację usług komercyjnych i produkcji w przypadku gdy ich lokalizacja może ograniczać rozwój funkcji mieszkaniowej lub generować będzie uciążliwości dla mieszkańców sąsiednich terenów zabudowy mieszkaniowej.

Dla terenów zabudowy mieszkaniowej wyznaczonych w obowiązującym planie zachowuje się parametry i wskaźniki urbanistyczne określone w Zmianie nr 2 Studium, z wyjątkiem rejonu regionalnego lotniska:

- Zabudowa wolnostojąca i bliźniacza
  - minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 30% w granicach działki budowlanej,
  - maksymalna wysokość zabudowy – 12m,
  - współczynnik intensywności (powierzchnia zabudowana do powierzchni działki budowlanej) – max. 0.4,
  - minimalna powierzchnia działki budowlanej – 400 m²,
- Zabudowa szeregowa
  - minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 20% w granicach działki budowlanej,
  - maksymalna wysokość zabudowy – 12m,
  - współczynnik intensywności (powierzchnia zabudowana do powierzchni działki budowlanej) – max. 0.4,

- minimalna powierzchnia działki budowlanej – 210m².

Powyższe parametry i wskaźniki należy ustalić w m.p.z.p. dla każdego terenu oddzielnie z uwzględnieniem lokalnej tradycji w sposobie zabudowy i zagospodarowania działek.

Dla terenów zabudowy mieszkaniowej istniejącej i zaprojektowanej w planie, które znajdują się w obszarze objętym koncentracją zmian związanych z lokalizacją Regionalnego Portu Lotniczego Kielce, adaptuje się następujące wskaźniki urbanistyczne określone w Zmianie nr 2 Studium (do uściślenia w mpzp):

- Zabudowa mieszkaniowa z usługami
  - minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 30% w granicach działki budowlanej,
  - współczynnik intensywności (powierzchnia zabudowana do powierzchni działki budowlanej) – max. 0.4,
- Zabudowa mieszkaniowa z dopuszczeniem do zabudowy w siedliskach rolniczych
  - minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 30% w granicach działki budowlanej,
  - współczynnik intensywności (powierzchnia zabudowana do powierzchni działki budowlanej) – max. 0.4.

Dla projektowanych terenów zabudowy mieszkaniowej ustala się w niniejszej Zmianie nr 3 Studium następujące parametry urbanistyczno-architektoniczne tworzące zagospodarowanie o intensywności dostosowanej do strefy funkcjonalnej tj.:

- w strefie I - zabudowa mieszkaniowej wolnostojącej, bliźniaczej i szeregowej, wysokość do 12 m, współczynnik intensywności zabudowy – 0,4, minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej – 30% i minimalna powierzchnia działki – 400 m² (dla zabudowy wolnostojącej i bliźniaczej) i 210 m² (dla zabudowy szeregowej);
- w strefie III – zabudowa mieszkaniowa wolnostojącej i bliźniaczej, wysokość do 10 m, współczynnik intensywności zabudowy – 0,3, minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej – 50% i minimalna powierzchnia działki budowlanej – 700 m²;
- w strefach IV i VII - zabudowa mieszkaniowa wolnostojąca, wysokość do 10 m, współczynnik intensywności zabudowy – 0,3, minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej – 50%, minimalna powierzchnia działki – 1000 m².

W terenach zabudowy mieszkaniowej dopuszcza się realizację zabudowy letniskowej.

IX.2 Rozwój zabudowy letniskowej

W Zmianie nr 3 Studium nie wyznacza się nowych terenów dla rozwoju zabudowy letniskowej oraz dopuszcza się przekształcenie istniejących terenów zabudowy letniskowej w kierunku zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, przy zachowaniu parametrów i zasad określonych powyżej dla zabudowy mieszkaniowej.

Rozwój zabudowy letniskowej możliwy jest na terenach wyznaczonych na rysunku Zmiany nr 3 Studium jako tereny zabudowy letniskowej istniejące i zaprojektowane w planie tj. w obszarach, gdzie rozwój tej funkcji został dopuszczony w obowiązującym planie lub poprzedniej edycji Studium.

W terenach zabudowy letniskowej wyklucza się lokalizację innych budynków, z wyjątkiem budynków towarzyszących zabudowie letniskowej takich jak np.: garaże. Dopuszcza się

zadrzewienia i zakrzewienia oraz tereny infrastruktury i komunikacji służące obsłudze terenów lotniskowych.

Adaptuje się w Zmianie nr 3 Studium parametry urbanistyczno-architektoniczne ustalone w Zmianie nr 2 Studium, tj.:

- dopuszcza się realizację jedynie zabudowy wolnostojącej,
- minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 50% w granicach działki budowlanej,
- maksymalna wysokość zabudowy – 7m,
- współczynnik intensywności (powierzchnia zabudowana do powierzchni działki budowlanej) – max. 0.3,
- minimalna powierzchnia działki budowlanej – 1000m².

Powyższe parametry i wskaźniki należy ustalić dla każdego terenu oddzielnie z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań przyrodniczo-krajobrazowych.

IX.3 Rozwój zabudowy usługowej

Rozwój zabudowy usługowej możliwy jest na terenach wyznaczonych na rysunku Zmiany nr 3 Studium jako:

1. tereny zabudowy usługowej istniejące i zaprojektowane w planie,
2. tereny zabudowy usługowej z zielenią towarzyszącą istniejące i zaprojektowane w planie,
3. tereny usług turystyki, rekreacji i sportu istniejące i zaprojektowane w planie,
4. projektowane tereny usług turystyki, rekreacji i sportu,
5. tereny lokalizacji obiektów wielko powierzchniowych,
6. projektowane tereny usług komercyjnych,
7. projektowane tereny usług społecznych.

W grupach 1, 2, 3 i 5 znajdują się obszary istniejącej zabudowy i te obszary, które zostały wskazane pod rozwój zabudowy w:

- obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Morawica, który został przyjęty Uchwałą nr XXV/220/08 Rady Gminy Morawica z dnia 29 grudnia 2008 r.;
- projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru planowanego Regionalnego Portu Lotniczego Kielce z otoczeniem.

W grupach 4, 6 i 7 znajdują się obszary wskazane w Zmianie nr 3 Studium, które wymagać będą zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Obszary wskazane pod rozwój funkcji usługowej w Zmianie nr 3 Studium zlokalizowane są w zależności od swojego rodzaju:

- projektowane tereny usług turystyki, rekreacji i sportu, w obszarach wysokiej atrakcyjności turystycznej;
- projektowane tereny usług komercyjnych w obszarach sąsiadujących z krajowymi lub wojewódzkimi drogami lub jako uzupełnienie już istniejących terenów usług;

- projektowane tereny usług społecznych – w obszarach intensywnego rozwoju zabudowy mieszkaniowej.

Rozwój usług społecznych i komercyjnych obsługi ludności (handel, rzemiosło, gastronomia itp.) na obszarze gminy powinien zmierzać do ich koncentracji i w ten sposób poprawy ich dostępności dla mieszkańców gminy. Z tego względu preferowane powinny być:

- lokalizacje w miejscowości gminnej – Morawicy;
- lokalizacje wzdłuż głównych dróg (drogi krajowej Kielce-Tarnów i dróg wojewódzkich: Morawica - Chęciny i Morawica - Pińczów).

Rozwój usług związanych z infrastrukturą okołolotniskową powinien koncentrować się w głównie w Obicach, co nie wyklucza rozmieszczenia tych usług na pozostałym obszarze gminy przy zachowaniu zasad ekorozwoju.

W tereny zabudowy usługowej wyznaczone na rysunku Zmiany nr 3 Studium (nie dotyczy terenów opisanych powyżej w grupie 5) oznaczają obszary o dominacji zabudowy usługowej. W obszarach tych dopuszcza się lokalizowanie także innych funkcji które pełnić będą rolę uzupełniająca do funkcji dominującej:

- zadrzewienia i zakrzewienia, tereny zieleni,
- tereny infrastruktury i komunikacji służące obsłudze terenów mieszkaniowych,
- tereny rolne, wód powierzchniowych.

W terenach zabudowy usługowej dopuszcza się także realizację budynków mieszkaniowych dla przedsiębiorców prowadzących tutaj swoją działalność gospodarczą.

W terenach projektowanych usług społecznych dopuszcza się zabudowę mieszkaniową dla zaspokojenia potrzeb pracowników usług społecznych, wyklucza się natomiast realizację usług komercyjnych, rekreacji i turystyki.

W terenach projektowanych usług komercyjnych dopuszcza się lokalizację:

- usług społecznych,
- usług produkcyjnych,
- zabudowę magazynową w rejonie dróg 73 i 766.

W terenach projektowanych usług komercyjnych dopuszcza się także realizację budynków mieszkaniowych dla przedsiębiorców prowadzących tutaj swoją działalność gospodarczą.

W terenach projektowanych usług turystyki, rekreacji i sportu dopuszcza się lokalizację zabudowy mieszkaniowej dla zaspokojenia potrzeb właścicieli.

Utrzymuje się w Zmianie nr 3 Studium parametry i wskaźniki urbanistyczne określone w Zmianie nr 2 Studium dla obszarów gminy z wyjątkiem Regionalnego Portu Lotniczego Kielce:

- minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 30% w granicach działki budowlanej,
- maksymalna wysokość zabudowy – 12m,
- udział maksymalny powierzchni zabudowanej (powierzchnia wszystkich budynków po obrysie zewnętrznym do powierzchni działki budowlanej) – 60%,
- minimalna powierzchnia działki budowlanej – 1000m².

Powyższe parametry i wskaźniki należy ustalić dla każdego terenu oddzielnie z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań przyrodniczo-krajobrazowych i lokalnej tradycji kształtowania zabudowy. Dopuszcza się zwiększenie maksymalnej wysokości zabudowy w mpzp.

Uciążliwość usług musi się zawierać w granicach terenu, dla którego właściciel posiada tytuł prawny lub w granicach terenu wyznaczonego do rozwoju funkcji usług komercyjnych.

W terenach projektowanych usług turystyki, rekreacji i sportu wprowadza się w Zmianie nr 3 następujące parametry zagospodarowania:

- minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 50% w granicach działki budowlanej,
- maksymalna wysokość zabudowy – 12m,
- udział maksymalny powierzchni zabudowanej (powierzchnia wszystkich budynków po obrysie zewnętrznym do powierzchni działki budowlanej) – 30%,
- minimalna powierzchnia działki budowlanej – 3000m².

Dla rozwoju urzędzeń obsługi ruchu turystycznego jak np.: przystanie wodne dopuszcza się realizację w terenach zalewowych doliny Czarnej Nidy i Bobrzy w sąsiedztwie miejscowości: Kuby Młyny, Łabędziów, Morawica, Chałupki Zbrzańskie i Lurowizna oraz Podwole. Dla usług turystyki, rekreacji i sportu w tych obszarach preferuje się wykluczenie zabudowy kubaturowej lub ograniczenie powierzchni zabudowy i realizację niższych obiektów - do 9 m wysokości.

Dla terenów Regionalnego Portu Lotniczego Kielce oraz dla inwestycji z nim związanych stanowiących infrastrukturę około lotniskową adaptuje się w Zmianie nr 3 wskaźniki określone w Zmianie nr 2 Studium:

1. tereny przeznaczone pod usługi

- minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 15% - 25%
- max. powierzchnia zabudowy – 60 %

2. tereny przeznaczone pod usługi komercyjne związane z lotniskiem

- minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 10% - 20%
- max. powierzchnia zabudowy – 70 %

IX.4 Rozwój zabudowy produkcyjnej

Rozwój zabudowy produkcyjnej w tym eksploatacji kopalni możliwy jest na terenach wyznaczonych na rysunku Zmiany nr 3 Studium jako;

1. tereny zabudowy produkcyjnej istniejące i zaprojektowane w planie (w tym eksploatacji kopalni);
2. projektowane zabudowy produkcyjnej (w tym eksploatacji kopalni).

W grupie 1 znajdują się obszary istniejącej zabudowy i te obszary, które zostały wskazane pod rozwój zabudowy w:

- obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Morawica, który został przyjęty Uchwałą nr XXV/220/08 Rady Gminy Morawica z dnia 29 grudnia 2008 r.;
- projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru planowanego Regionalnego Portu Lotniczego Kielce z otoczeniem.

W grupie 2 znajdują się obszary wskazane w Zmianie nr 3 Studium, które wymagać będą zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Ze względu na mieszkaniowy i usługowo-przemysłowo-rolniczy charakter gminy, oraz istnienie presji na ich rozwój na terenie gminy Morawica, niezbędnym jest porządkowanie i ograniczanie możliwości ich spontanicznego rozwoju. W tym celu pożądanym jest

ograniczanie rozwoju funkcji przemysłowych do określonych lokalizacji o zorganizowanych formach rozwoju, oraz z uwzględnieniem kontroli ich oddziaływania na środowisko.

Obszary wskazane pod rozwój funkcji produkcyjnej w tym eksploatacji kopalni (górnictwo) w Zmianie nr 3 Studium zlokalizowane są przede wszystkim w strefie II – eksploatacji kopalni i produkcji przy drodze wojewódzkiej nr 766 oraz w rejonie Podwole-Brzeziny.

Utrzymane zostają dotychczasowe obszary działalności produkcyjnej na obszarze gminy. Dopuszcza się wprowadzanie działalności produkcyjnej związanej z nową funkcją jaką jest komunikacja lotnicza na obszarach nie określonych na rysunku studium pod warunkiem nie naruszenia zasad ochrony środowiska oraz interesu prawnego na sąsiednich nieruchomościach.

Tereny wyznaczone w celu realizacji funkcji przemysłowych, składowych lub transportowych, nie powinny zmniejszać możliwości rozwoju innych funkcji (np. turystyki) i pogarszać warunków życia mieszkańców. Niezbędnym warunkiem realizacji tego rodzaju przedsięwzięć, powinna być ochrona krajobrazu i jego celowe kształtowanie ukierunkowane na podnoszenie atrakcyjności mieszkaniowej i turystycznej gminy. Priorytet będą miały lokalizacje oparte na wykorzystaniu terenów zdegradowanych i położonych w rejonach już istniejących podobnych funkcji.

Ustala się na całym obszarze studium następujące parametry i wskaźniki urbanistyczne:

- minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 15% w granicach działki budowlanej
- maksymalna wysokość zabudowy – 20m, z zastrzeżeniem: dopuszcza się większą wysokość obiektów- w szczególności technologicznych- pod warunkiem minimalizowania ich wpływu na krajobraz oraz respektowania ograniczeń wysokościowych;
- współczynnik intensywności (powierzchnia zabudowana do powierzchni działki budowlanej) – nie ustala się

Powyższe parametry i wskaźniki należy ustalić dla każdego terenu oddzielnie z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań przyrodniczo-krajobrazowych i lokalnej tradycji kształtowania zabudowy.

IX.5 Rozwój terenów zieleni

IX.5.1 Zieleń parkowa

Istniejące układy zabudowy powinny być porządkowane z uwzględnieniem niezbędnych zadrzewień, w tym o charakterze zieleni parkowej. Dotyczy to także uzupełnień zieleni w miejscowości Morawica.

W Zmianie nr 3 Studium adaptuje się tereny zieleni istniejącej i projektowanej w planie i wskazuje się nowe tereny pod rozwój tej funkcji.

W obszarach wskazanych pod rozwój zieleni ustala się ograniczenie zabudowy kubaturowej jedynie do funkcji związanych z obsługą ruchu wypoczynkowego i/lub zwiększania atrakcyjności parków poprzez obiekty kultury, gastronomii i sportu. Nakazuje się zachowanie w terenach parków powierzchni biologicznie czynnej na minimum 70% powierzchni.

IX.5.2 Cmentarze

Adaptuje się w Zmianie nr 3 Studium obszary cmentarzy i grzebowisk dla zwierząt. Wskazuje się w Zmianie nr 3 Studium obszar w sąsiedztwie istniejącego cmentarza w Morawicy pod rozwój tej funkcji.

X OBSZARY I ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I KRAJOBRAZU

X.1 Obszary i obiekty chronione

W Studium utrzymuje się istniejące formy ochrony przyrody tj.:

- rezerwaty przyrody – 1,
- pomniki przyrody – 2,
- obszary Natura 2000 – 2,
- obszary chronionego krajobrazu – 3.

W Studium dopuszcza się ustanowienie wskazanych w obowiązującym miejscowym planie użytków ekologicznych.

W Studium nie wyklucza się ustanowienia nowych form ochrony przyrody na terenie gminy.

Jednocześnie ustala się że zasady ochrony środowiska przyrodniczego dla w/w form ochrony przyrody określone w rozporządzeniach je ustanawiających są wiążące przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Poniżej przedstawiono zasady obowiązujące w trakcie opracowywania Zmiany nr 3 Studium dla gminy Morawica.

X.1.1 Rezerwat „Radomice”

W kompleksie leśnym „Radomice I” (Nadleśnictwo Daleszyce), w sąsiedztwie wsi Łabędziów (w centrum gminy Morawica), położony jest rezerwat „Radomice”. Utworzony został na mocy Zarządzenia Ministra Leśnictwa z dnia 27 kwietnia 1953 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. Nr A-42 poz. 509). Rozporządzenie to zostało zmienione poprzez Rozporządzenie Nr 24/2003 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2003 r. (Dz. Urz. Woj. Św. Nr 220 poz. 2034) zmieniające zarządzenie w sprawie uznania za rezerwat przyrody w zakresie powierzchni rezerwatu oraz zakazów obowiązujących na jego terenie. Obecnie Rezerwat „Radomice” zajmuje 27,15 ha i obejmuje lasy oraz ciek wodny oddziałów leśnych 162 a, b, c, d, f, g, h, i, j, k, l, m. Powołany został w celu zachowania fragmentu lasu z naturalnym stanowiskiem cisa pospolitego (*Taxus baccata*) – największe stanowisko na Wyżynie Małopolskiej – oraz zespołu roślinnego grzebieniowca i seslerii błotnej. Obejmuje fragment płaskiej podmokłej doliny rzecznej wyerodowanej w skałach triasowych. Naturalne skupienie cisa, który przybiera tu zarówno krzewiaste jak i drzewiaste formy jest największym stanowiskiem na obszarze całej Wyżyny Małopolskiej. W drzewostanie króluje sztucznie wprowadzona olsza z domieszką świerka i sosny, a także w mniejszych ilościach – osiki, jawora, dębu, jodły, grabu i brzozy.

Rozporządzeniem Nr 57 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 18 listopada 2002r. (Dz. Urz. Woj. Św. Nr 165 poz. 2058) zatwierdzony został Plan ochrony dla rezerwatu „Radomice”, który określa zadania ochronne na terenie rezerwatu. Plan ochrony ustanowiono na okres 20 lat.

Zgodnie z Rozporządzeniem Nr 24/2003 Wojewody Świętokrzyskiego na terenie rezerwatu zabrania się:

- 1) polowania, wędkowania, rybołówstwa, chwytania dziko żyjących zwierząt, płoszenia ich i zabijania, zbierania poroży zwierzyny płowej, niszczenia nor i legowisk zwierzęcych oraz gniazd ptasich i wybierania z nich jaj,
- 2) pozyskiwania, niszczenia lub uszkodzenia drzew i innych roślin,

- 3) wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości, innego zanieczyszczania wód i gleby oraz powietrza,
- 4) zmiany stosunków wodnych, regulacji rzek i potoków, jeżeli służą one innym celom niż ochrona przyrody,
- 5) niszczenia gleby lub zmiany sposobu jej użytkowania,
- 6) palenia ognisk, wyrobów tytoniowych, używania źródeł światła o otwartym płomieniu poza miejscami wyznaczonymi,
- 7) ruchu pieszego, rowerowego, narciarskiego, jazdy konnej wierzchem poza szlakami do tego wyznaczonymi,
- 8) wprowadzania psów bez smyczy i kagańca,
- 9) ruchu pojazdów poza drogami publicznymi i innymi drogami do tego wyznaczonymi,
- 10) umieszczania tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków nie związanych z ochroną przyrody, z wyjątkiem znaków drogowych i innych związanych z ochroną porządku i bezpieczeństwa publicznego, na przedmiotach lub obszarach objętych ochroną,
- 11) zakłócania ciszy,
- 12) prowadzenia badań naukowych w parku narodowym bez zgody dyrektora parku, a w rezerwacie przyrody bez zgody właściwego organu uznającego obszar za rezerwat przyrody.

X.1.2 Otulina Chęcińsko-Kieleckiego Parku Krajobrazowego i Chęcińsko-Kielecki Obszar Chronionego Krajobrazu

Niewielki fragment terenu w północnej części gminy (49 ha), na północ od ul. Kieleckiej w sołectwie Dyminy, znajduje się w granicach otuliny Chęcińsko-Kieleckiego Parku Krajobrazowego. Na terenie parku i otuliny obowiązują ograniczenia określone w Rozporządzeniu Nr 75/2005 z dnia 14 lipca 2005 r. Wojewody Świętokrzyskiego (DZ.U. Woj. Świętokrzyskiego 156 poz. 1936), w którym także określone zostały granice parku i otuliny.

Park został utworzony ze względu na wybitne wartości geologiczne i krajobrazowe obszaru objętego ochroną. Urozmaicona morfologia i zróżnicowane pokrycie roślinne, oraz możliwość obserwacji na powierzchni kolejnych faz rozwoju geologicznego tego rejonu, to niektóre z walorów Parku. Na szczególną uwagę zasługują obszary krasowe związane z występowaniem skał węglanowych. Procesy krasowe widoczne na powierzchni, doprowadziły w głąbi górotworu do tworzenia się jaskiń, z których najbardziej popularna w Polsce jest jaskinia Raj. Park charakteryzuje się również bogactwem i zróżnicowaniem szaty roślinnej. Wśród siedlisk leśnych występują bory sosnowe i mieszane, dąbrowy, grądy, olsy i łągi. Flora naczyniowa obejmuje ponad 1000 gatunków, z których 69 objętych jest całkowitą ochroną, 12 częściową, a 42 gatunki są szczególnie rzadkie i zagrożone. Również wśród fauny bezkręgowej występuje wiele rzadkich gatunków. Wśród kręgowców występują chronione gady, płazy, ptaki i ssaki (m. in. nietoperze zimujące w jaskiniach i szczelinach skalnych).

Opracowany Plan ochrony Chęcińsko-Kieleckiego Parku Krajobrazowego nie określa ograniczeń w użytkowaniu terenu dla obszaru otuliny.

W granicach otuliny Chęcińsko-Kieleckiego Parku Krajobrazowego został powołany Chęcińsko-Kielecki Obszar Chronionego Krajobrazu, którego granice pokrywają się z granicami otuliny Ch-KPK. Tak więc ww. fragment terenu na północ od ul. Kieleckiej w Dyminach mieści się również w granicach Ch-KOChK. Na terenie obszaru chronionego krajobrazu Rozporządzeniem nr 83/2005 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 14 lipca 2005 r. ustalono następujące działania w zakresie ochrony prawnej ekosystemów:

- a. zapewnienie bioróżnorodności ekosystemów, a w szczególności najcenniejszych zbiorowisk łąk i torfowisk;
- b. zachowanie naturalnych fragmentów obszarów wodnych i wodno-błotnych;
- c. zachowanie tworów i składników przyrody nieożywionej.

Na terenie Ch-KOChK zakazano:

- zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna i rybacka;
- likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.

X.1.3 Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu

Północno-wschodnia część gminy, obejmująca głównie kompleks leśny „Babia Góra” oraz północna część doliny Czarnej Nidy, wraz z terenami pomiędzy nimi leży w obrębie Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. POChK utworzony został na mocy Rozporządzenia Nr 12/95 Wojewody Kieleckiego z dnia 29 września 1995 r. (Dz. Urz. Woj. Kiel. Nr 21 poz. 145), zastąpionego następnie Rozporządzeniem Nr 89/2005 z dnia 14 lipca 2005 r. Wojewody Świętokrzyskiego (DZ. U. Woj. Świąt. Nr 156 poz. 1950) w sprawie obszarów chronionego krajobrazu. Rozporządzenie Nr 9/2008 z dnia 25 sierpnia 2008r. Wojewody Świętokrzyskiego (DZ. U. Woj. Świąt. Nr 189 poz. 2515) o zmianie rozporządzenia w sprawie obszarów chronionego krajobrazu dotyczy korekty przebiegu granic obszaru chronionego w obrębie gminy Morawica i ustala jego obecne granice. Rozporządzenie Nr 17/2009 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 16 lutego 2009r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszaru chronionego krajobrazu zmienia ww. Rozporządzenie nr 89/2005 w zakresie obowiązujących na terenie POChK zakazów.

Podkielecki OChK położony jest głównie w granicach zlewni rzeki Lubrzanki oraz częściowo zlewni Kamionki i Bobrzy, pełniąc ważne funkcje łącznikowe pomiędzy Świętokrzyskim PN, a wspomagającymi go parkami krajobrazowymi: Sieradowickim, Suchedniowsko-Oblęgarskim, Cisowsko-Orłowińskim i Chęcińsko-Kieleckim.

Najważniejszą funkcją tego obszaru jest ochrona wód podziemnych zbiornika Kielce oraz zbiornika Gałęzice-Bolechowice-Borków. Równie istotna jest funkcja ochrony wód

powierzchniowych rzek Lubrzanki, Czarnej Nidy i Belnianki. Tereny te są obecnie ważnym miejscem wypoczynku świątecznego i rekreacji.

Działania w zakresie ochrony czynnej ekosystemów:

- a. zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych naturalnych i sztucznych, utrzymanie meandrów na wybranych odcinkach cieków;
- b. zachowanie śródpolnych i śródleśnych torfowisk, terenów podmokłych, oczek wodnych, polan, wrzosowisk, muraw, niedopuszczenie do ich uproduktywienia lub też sukcesji;
- c. utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych;
- d. zachowanie i ewentualne odtwarzanie lokalnych i regionalnych korytarzy ekologicznych;
- e. ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
- f. szczególna ochrona ekosystemów i krajobrazów wyjątkowo cennych, poprzez uznawanie ich za rezerваты przyrody, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe i użytki ekologiczne;
- g. zachowanie wyróżniających się tworów przyrody nieożywionej.

Na terenie POChK zakazano:

- zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, od-budowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.

X.1.4 Chmielnicko-Szydłowski Obszar Chronionego Krajobrazu

Południowa i południowo-wschodnia część gminy (obszar na południe od Czarnej Nidy, za wyjątkiem terenu pomiędzy linią kolejową a drogą krajową nr 73) znajduje się w granicach Chmielnicko-Szydłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Na obszarze tym obowiązuje Rozporządzenie Nr 89/2005 z dnia 14 lipca 2005 r. Wojewody Świętokrzyskiego (DZ. U. Woj. Świąt. Nr 156 poz. 1950) w sprawie obszarów chronionego krajobrazu. Ww. rozporządzenie obowiązuje także na terenie Podkieleckiego OChK, w związku z tym stan prawny przedstawiony w części dotyczącej POChK obowiązuje również na terenie Ch-SzOChK.

Jest to obszar w głównej mierze rolniczo-leśny, gdzie lasy zachowały swój naturalny charakter. Podstawową przyrodniczą funkcją Ch-SzOChK jest ochrona wód powierzchniowych, szczególnie rzeki Czarnej Staszowskiej (wraz ze zbiornikiem wodnym Chańcza), Wschodniej Isanicy, a także spełnienie roli łącznikowej pomiędzy Zespołami Parków Krajobrazowych Gór Świętokrzyskich i Ponidzia. Rolę tę pełnią przede wszystkim doliny rzeczne i lasy tworzące ciągi ekologiczne o znaczeniu lokalnym i regionalnym. Na terenie Ch-SzOChK znajduje się opisany wcześniej rezerwat „Radomice”.

X.1.5 Pomniki przyrody

Na terenie gminy Morawica znajdują się 2 pomniki przyrody: drzewo i odsłonięcie geologiczne. Są to:

1. dąb szypułkowy (nr rej.290) zlokalizowany w Nidzie. Jest to drzewo o obwodzie 365 cm, wysokości 20 m i wieku około 200 lat. Drzewo rośnie za zabudowaniami gospodarczymi w Nidzie nr 55, w sąsiedztwie zabytkowej kapliczki;
2. odsłonięcie geologiczne (nr rej.209) zlokalizowane w Woli Morawickiej. Obiekt leży na południe od wsi, w sąsiedztwie kamieniołomu Wola Morawicka.

W stosunku do pomników przyrody zakazuje się:

- niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
- umieszczania tablic reklamowych.

X.1.6 Obszary Natura 2000

Poza ww. obszarami chronionymi na terenie gminy znajdują się dwa obszary Natura 2000: Dolina Czarnej Nidy (PLH 260016) oraz Ostoja Sobkowsko-Korytnicka (PLH 260032)².

Obszar Natura 2000 **Dolina Czarnej Nidy** obejmuje dolinę Czarnej Nidy. Obszar zajmuje 1 192,5 ha. Położony jest w obrębie mezoregionu Pogórze Szydłowskie. Obejmuje rzekę Czarną Nidę od miejscowości Przymiarki na zachodzie do Kuby Młyny na wschodzie, wraz z jej terasą zalewową, zboczami oraz obszarami przyległymi z rozproszonymi stanowiskami muraw kserotermicznych i zbiorowisk leśnych. Występują tu skały osadowe z ery paleozoicznej i mezozoicznej przykryte przez młodsze osady z okresu miocenu. Na obszarze, gdzie występują wapienie, rozwinął się kras. W jego wschodniej części na podłożu struktur paleozoicznych zalegają osady morskie miocenu, miejscami zbocza doliny rzecznej budują skały węglanowe wieku kredowego. W gminie Morawica utworzono rezerwat z naturalnym stanowiskiem cisa „Radomice”, znajdujący się w granicach omawianej ostoi. Pod względem siedliskowym w obszarze przeważają tu bory sosnowe i bory mieszane, rzadziej występują fragmenty olsów, łągów oraz grądów. W dnie doliny dominują pastwiska, ale zachowały się także fragmenty łąk ekstensywnie użytkowanych oraz trzęślicowych łąk o zmiennym uwilgotnieniu. Koryto rzeki zachowało w większości naturalny i silnie meandrujący charakter, z licznymi starorzeczami, zastoiskami, ujściami mniejszych dopływów (Morawka), rozlewiskami. Często występują także płaty łągów i zarośli wierzbowych. Na wychodniach skał węglanowych porastają murawy i zarośla kserotermiczne. Pomiędzy wsiami Nida i Brzeziny znajduje się kompleks rozproszonych wzgórz, m.in. Góra Hoża (289 m) i Góra Nidziańska pokrytych murawami kserotermicznymi ze znacznym udziałem jałowca.

Generalnie obszar Natura 2000 Dolina Czarnej Nidy tworzą następujące klasy siedlisk (w % pokrycia terenu):

- lasy iglaste - 14%,
- lasy mieszane - 9%,
- siedliska łąkowe i zaroślowe (ogólnie) - 57%,
- siedliska rolnicze (ogólnie) - 20%.

Ogółem stwierdzono tu występowanie 9 typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, zajmujących łącznie ponad 32 % obszaru. Największą powierzchnię

---

² Opracowano na podstawie w Standardowych Formularzach Danych dostępnych na stronach internetowych Ministerstwa Środowiska oraz udostępnionych przez RDOŚ w Kielcach.

zajmują niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), grądy środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) oraz łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion*), z wieloma cennymi w skali kraju gatunkami.

Do najcenniejszych należą murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea*), łąki o różnym stopniu wilgotności (łąki trzęślicowe *Molinion*) oraz starorzecza. Niezwykle cennym zbiorowiskiem leśnym oprócz łągów jest rozległy fragment grądu wysokiego obejmującego także rez. Radomice chroniącego jedno z najliczniejszych na Wyżynie Małopolskiej stanowisk cisa *Taxus baccata*. Na różnego typu murawach kserotermicznych występuje wiele rzadkich i zagrożonych w skali kraju gatunków, np. *Cerasus fruticosa*, *Medicago minima*. Największe znaczenie w Ostoi posiadają bardzo dobrze wykształcone i bogate florystycznie starorzecza, zarośla nadrzeczne, fragmenty rzeki z włosiennicznikami (*Ranunculion fluitantis*) oraz rozległe płaty zbiorowisk łąkowych.

Znajdujące się w dolinie rzecznej siedliska łąkowe zamieszkują trzy gatunki motyli dziennych z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Ze względu na wielkość populacji i dobry stan zachowania siedlisk obszar jest ważnym miejscem dla zachowania przede wszystkim modraszka telejusa i czerwończyka fioletka. Trzepla zielona licznie zasiedla koryto rzeczne, w dużym stopniu naturalne, zapewniające odpowiednie siedliska także minogowi ukraińskiemu, dwóm naturalnym i czterem innym chronionym gatunkom ryb oraz dobrze zachowanej populacji skójkki gruboskorupowej, bobra i wydry. Liczne starorzecza i torfianki zasiedlają kumaki i traszki grzebieniaste.

Na obszarze Ostoi bytują ptaki wymienione jako priorytetowe w Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej lecz ich populacje są nieliczne. Na obszarze Ostoi bytują także inne zwierzęta w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej.

Dolina Czarnej Nidy stanowi ważny korytarz ekologiczny o randze krajowej. Ostoja posiada także znaczne walory krajobrazowe.

Głównym zagrożeniem dla stwierdzonych tu siedlisk jest naturalna sukcesja roślinności krzewiastej i drzewiastej, eutrofizacja, uprawianie sportów na pojazdach zmotoryzowanych oraz zanieczyszczenia związane z bliskim położeniem zabudowań miejskich i dróg. Ponadto melioracje oraz regulowanie koryta rzecznoego, zasypywanie starorzeczy i usuwanie zadrzewień nadrzecznych. Dodatkowym zagrożeniem są zrzuty z oczyszczalni w Morawicy i domów zlokalizowanych przy samym korycie oraz składowiska gruzu i ziemi. Kolejnym zagrożeniem jest zalesianie.

Obszar częściowo znajduje się na terenie Chęcińsko-Kieleckiego Parku Krajobrazowego, Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu i Chmielnicko-Szydłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Obszar Natura 2000 **Ostoja Sobkowsko-Korytnicka** składa się z kilku terenów sąsiadujących ze sobą. Najbliżej położony fragment ww. obszaru Natura 2000 znajduje się 4 km na południe od południowej granicy terenu opracowania, w kierunku na Radkowice.

Obszar Natura 2000 Ostoja Sobkowsko-Korytnicka zajmuje 2206 ha. Położony jest w mezoregionie Dolina Nidy oraz częściowo w obrębie mezoregionu Pogórze Szydłowskie. Występują tu skały osadowe z ery paleozoicznej i mezozoicznej przykryte przez młodsze osady z okresu miocenu. Na obszarze, gdzie występują wapienie rozwinął się kras. Ostoja obejmuje dolny fragment doliny rzeki Nidy, która charakteryzuje się płaskim dnem podlegającym zalewom. Meandrująca rzeka tworzy liczne starorzecza. Teren charakteryzuje

się wydłużonymi, łagodnie zaokrąglonymi wzgórzami między którymi występują liczne wąwozy i jary.

Ostoja Sobkowsko-Korytnicka chroni murawy kserotermiczne, a także jest ważnym korytarzem ekologicznym obejmującym naturalne rzeki niżowe oraz towarzyszące im łąki świeże i zmiennowilgotne. Najcenniejsze obok muraw kserotermicznych są siedliska wapiennych piasków z *Koelerion glaucae*. Łącznie w obszarze stwierdzono występowanie 13 typów siedlisk przyrodniczych Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Największy obszar zajmują niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) – 40,36% oraz murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea*), przy czym priorytetowe są tylko murawy z istotnymi stanowiskami storczyków – 9,15% i starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion* – 2,61%. Ponadto stwierdzono występowanie siedlisk: ciepłolubnych dąbrów (*Quercetalia pubescenti-petraeae*), łągów wierzbowych, topolowych, olszowych i jesionowych (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) oraz olsów źródliskowych, grądów środkowoeuropejskich i subkontynentalnych (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*), zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych (*Molinion*), brzegów lub osuszanych den zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Littorelletea*, *Isoëto-Nanojuncetea*, ciepłolubnych, śródładowych muraw napiaskowych (*Koelerion glaucae*), zarośli jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych, zalewanych mulistych brzegów rzek, nizinnych i podgórskich rzek ze zbiorowiskami włosieniczników *Ranunculion fluitantis* oraz sosnowych borów chrobotkowych (*Cladonio-Pinetum* i chrobotkowa postać *Peucedano-Pinetum*). Jednakże siedliska te zajmują niewielkie powierzchnie obszaru Ostoi – po 1% terenu.

Generalnie obszar Natura 2000 Ostoja Sobkowsko-Korytnicka tworzą następujące klasy siedlisk (w % pokrycia terenu):

- łąki i pastwiska - 65 %,
- grunty orne - 18 %,
- lasy mieszane - 5 %,
- złożone systemy upraw i działek - 3 %,
- tereny rolnicze z dużym udziałem elementów naturalnych - 3 %,
- lasy iglaste - 3 %,
- zbiorniki wodne - 3 %.

Rozległe łąki i kompleks stawów w Korytnicy stanowią tereny żerowiskowe i łągowe dla ptaków wodno-błotnych i miejsce rozrodu kumaka nizinnego. Na terenie Ostoi występują dobre warunki siedliskowe dla malakofauny. Siedliska mające duże znaczenie dla ochrony poczwarówki zwężonej to nawęglanowe wilgotne łąki. Mikrosiedliska w których występuje poczwarówka jajowata są mniej liczne, ale mają duże znaczenie dla ochrony gatunku.

Na obszarze Ostoi bytują zwierzęta wymienione jako priorytetowe w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej lecz ich populacje są nieliczne.

Ponadto w sąsiedztwie gminy Morawica znajdują się trzy Obszary Natura 2000 – Wzgórza Chęcińsko-Kieleckie (PLH 260041) w kierunku północno-zachodnim, Dolina Warkocza (PLH 260021) na wschodzie oraz Lasy Cisowsko-Orłowińskie (PLH 260040) na południowy-wschód od granic gminy.

Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zasady zagospodarowania obszarów Natura 2000 określane są w planach: działań ochronnych i ochrony, opisanych stosownie w artykułach 28 i 29 ww. ustawy. W dniu przekazania Zmiany nr 3 Studium do opiniowania i uzgodnień plany działań ochronnych i ochrony dla obszarów Natura 2000 na terenie gminy Morawica nie zostały ustanowione. W Zmianie nr 3 Studium dopuszcza się

realizację elektrowni wodnych w dawnych młynach wskazanych na rysunku Kierunki zagospodarowania jako EW - dopuszczalne lokalizacje elektrowni wodnych (wraz z towarzyszącymi budowlami, urządzeniami i obiektami) oraz miejsc obsługi turystyki wodnej w obszarze Natura 2000 Czarna Nida wskazane na rysunku Kierunki zagospodarowania jako projektowane tereny usług turystyki, rekreacji i sportu.

X.1.7 Planowane formy ochrony przyrody

Adaptuje się w Zmianie nr 3 Studium wskazane do ochrony w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Morawica obszary o wysokich wartościach przyrodniczo-krajobrazowych kwalifikujące je do objęcia ochroną na mocy ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92 poz. 880 ze zm.):

- użytek ekologiczny we wsiach Kuby Młyny wskazany na rysunku Zmiany nr 3 Studium,
- użytek ekologiczny we wsi Podwole wskazany na rysunku Zmiany nr 3 Studium.

Nie adaptuje się w Zmianie nr 3 Studium formy ochrony określonej w obowiązującym planie dla doliny Czarnej Nidy, czyli zespołu przyrodniczo-krajobrazowego, ponieważ obszar ten objęto ochroną w formie obszaru Natura 2000.

X.2 Ograniczenia w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenów związane z ochroną środowiska lub zagrożeniem środowiska

X.2.1 Strefy ograniczenia lub zakazu zainwestowania związane z możliwością wystąpienia naturalnych katastrof

Tereny narażone na niebezpieczeństwo powodzi wyznaczono w Zmianie nr 3 Studium w dolinie rzek Czarna Nida, Bobrza i Morawka, natomiast tereny osuwania się mas ziemnych nie występują na obszarze gminy Morawica.

Tereny narażone na niebezpieczeństwo wystąpienia powodzi zostały wyznaczone w Zmianie nr 3 Studium na podstawie:

- „I etapu Studium ochrony przeciwpowodziowej w zlewni Nidy” przygotowanego przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej (RZGW);
- Dokumentacji hydrologicznej terenów zalewowych rzek Czarna Nida i Bobrza wraz z dopływami na obszarze gminy Morawica;
- Projektu zmiany nr 3 mpzp gminy Morawica Regionalny Port Lotniczy Kielce.

Przyjęto w Zmianie nr 3 Studium zasadę wyłączenia terenów zalewowych i obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią z zabudowy, a także ograniczania dolesień w dolinach rzek.

Ponadto, na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią wyznaczonych według „I etapu Studium ochrony przeciwpowodziowej w zlewni Nidy przygotowanego przez RZGW” w miejscowych planach należy wprowadzić ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych (ustawa Prawo wodne) dla obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią.

Na terenach zalewowych w Zmianie nr 3 Studium dopuszcza się:

1. realizację urządzeń i obiektów dla celów rekreacyjnych oraz energetyki wodnej,
2. budowę urządzeń wodnych związanych z prowadzeniem prawidłowej gospodarki wodnej,
3. budowę liniowych urządzeń celu publicznego,

4. budowę innych obiektów w obszarach istniejącej zabudowy i przeznaczonych pod zabudowę w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego (zgodnie z rysunkiem Studium – Kierunki zagospodarowania),
5. wyklucza się realizację zabudowy poza przypadkami wymienionymi w punktach 1-4.

Jednocześnie dla terenów zalewowych i obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią wprowadza się zakaz zwartych nasadzeń drzew oraz ograniczenie dokumentowania złóż kopalin.

W obszarze gminy Morawica nie stwierdzono występowania osuwisk, które mogą być inną przyczyną katastrof naturalnych.

X.2.2 Obszary występowania głównych zbiorników wód podziemnych

W granicach gminy Morawica znajdują się 2 GZWP z tym, że rozprzestrzeniają się one także na terenach sąsiednich województw. Są to:

- GZWP nr 418 Gałęzice - Bolechowice - Borków (pow. 169km², zasoby dyspozycyjne około 1500m³/h); środkowodewoński; szczelinowo-krasowy (wapienie, dolomity),
- GZWP nr 416 Małogoszcz (pow. 242km², zasoby dyspozycyjne około 1700m³/h); górnojurajski; szczelinowo-krasowy (wapienie, margle) – obejmuje niewielki południowy fragment gminy.

Wszystkie zbiorniki wód podziemnych w województwie są na ogół słabo chronione przed zanieczyszczeniem. Liczne wychodnie skał zbiornikowych na powierzchni terenu oraz małej miąższości nadkład osadów czwartorzędowych sprawiają, że czas pionowej migracji zanieczyszczeń z powierzchni terenu wynosi najczęściej od poniżej 5 do 25 lat. Zbiorniki GZWP nr 416 i 418 nie mają wyznaczonych stref ochrony. Ochrona GZWP wynika na tych obszarach z istniejących i obowiązujących przepisów, w szczególności należy wykluczyć na terenie GZWP:

- 1) lokalizowania składowisk odpadów komunalnych, niebezpiecznych, innych niż niebezpieczne i obojętne oraz obojętnych;
- 2) przechowywania i składowania odpadów promieniotwórczych;
- 3) wprowadzania ścieków do wód lub ziemi, poza oczyszczonymi ściekami z oczyszczalni przydomowych oraz oczyszczonymi wodami opadowymi i roztopowymi;
- 4) lokalizowania magazynów produktów ropopochodnych oraz ropy naftowej, a także rurociągów do ich transportu z wyłączeniem gazu płynnego;
- 5) lokalizowania magazynów do przechowywania substancji, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 10 listopada 2005 r. w sprawie wykazu substancji priorytetowych w dziedzinie polityki wodnej (Dz. U. z 2005r. Nr 233, poz. 1987);
- 6) urządzania parkingów, z wyjątkiem parkingów o powierzchni szczelnej wyposażonych w kanalizację deszczową oraz urządzenia oczyszczające wody opadowe i roztopowe.

W Studium oznaczono granice GZWP nr 1416 i 418.

X.3 Strefy ograniczenia lub zakazu zainwestowania związane z potencjalnym lub rzeczywistym przekroczeniem dopuszczalnym norm ochrony środowiska

Na terenie gminy Morawica do tej kategorii zaliczono:

- strefy wokół ujęć wody
- strefy wokół cmentarzy,
- strefy wokół linii i urządzeń elektroenergetycznych,
- strefy wokół gazociągów,
- strefy wokół głównych ciągów komunikacyjnych,
- strefy wokół kolei,
- strefy uciążliwości lotniska;
- złoża kopalni, tereny i obszary górnicze.

X.3.1 Strefy wokół ujęć wody

Na terenie gminy Morawica występują strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej ujęć wody podziemnej.

Na terenie strefy ochrony bezpośredniej ujęć wód podziemnych zabronione jest użytkowanie gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia. Na terenie ochrony bezpośredniej ujęć wód należy:

- o odprowadzić wody opadowe w sposób uniemożliwiający przedostawanie się ich do urządzeń służących do poboru wody
- o zagospodarować teren zielenią
- o odprowadzić poza granice terenu strefy ochrony bezpośredniej ścieki z urządzeń sanitarnych, przeznaczonych do użytku osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody
- o ograniczyć do niezbędnych potrzeb przebywanie osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń do poboru wody

Teren ochrony bezpośredniej należy ogrodzić w promieniu 8-10 m od studni i na ogrodzeniu należy umieścić tablice zawierające informacje o ujęciu wody i zakazie wstępu osób nieupoważnionych.

Na terenie strefy ochrony pośredniej może być zabronione lub ograniczone wykonywanie robót i innych czynności powodujących zmniejszenie przydatności ujmowanej wody lub wydajności ujęcia, a w szczególności nie wolno:

- wprowadzać ścieków do wód lub ziemi
- rolniczo wykorzystywać ścieki
- przechowywać lub składować odpady promieniotwórcze
- stosować nawozów oraz środków ochrony roślin
- budować autostrad, dróg oraz torów kolejowych
- wykonywać robót melioracyjnych oraz wykopów ziemnych (w tym eksploatacji kopalni)
- lokalizować zakładów przemysłowych oraz ferm chowu lub hodowli zwierząt
- lokalizować magazynów produktów ropopochodnych oraz innych substancji, a także rurociągów do ich transportu

- lokalizować nowych ujęć wody
- lokalizować cmentarzy oraz grzebać zwłok zwierzęcych

Teren ochrony pośredniej wyznacza się na podstawie ustaleń zawartych w dokumentacji hydrogeologicznej ujęcia.

W Studium oznaczono granice terenów ochrony pośredniej ujęć wody

X.3.2 Strefy wokół cmentarzy

W Studium wyznaczono dwie strefy wokół cmentarzy: 50 i 150- metrową. W strefach tych wprowadza się:

- zakaz realizacji ujęć wody,
- nakaz zaopatrzenia w wodę z sieci wodociągowej wszystkich użytkowników,
- nakaz docelowego odprowadzania ścieków sanitarnych do zorganizowanego systemu kanalizacji, dopuszczając – do czasu realizacji zorganizowanego systemu kanalizacji – odprowadzanie ścieków sanitarnych do szczelnych zbiorników, opróżnianych taborem asenizacyjnym.

Ponadto, w strefie 50 m od granic cmentarza wyklucza się realizację zabudowy mieszkaniowej.

X.3.3 Strefy wokół gazociągów

Dla gazociągów wysokiego ciśnienia dn200 mm na terenie gminy Morawica w tzw. strefach kontrolowanych wyklucza się lokalizację budynków, składów i magazynów oraz sadzenie drzew w pasie o szerokości 3 m w każdą stronę od osi gazociągu,

W Studium nie oznaczono granice tzw. stref kontrolowanych wzdłuż gazociągów wysokiego ciśnienia z uwagi na skalę rysunku.

X.3.4 Strefy wokół linii i urządzeń elektroenergetycznych

Dla linii elektroenergetycznych ustala się następujące szerokości tzw. pasów technicznych:

- 220 kV – 25 m w każdą stronę od osi linii
- 110 kV – 19 m w każdą stronę od osi linii

W pasach technologicznych linii napowietrznych 110 kV oraz 220 kV Studium ustala następujące ograniczenia dotyczące użytkowania tego terenu:

- warunki lokalizacji wszelkich obiektów należy uzgadniać z właścicielem linii,
- nie należy lokalizować budynków mieszkalnych lub innych przeznaczonych na stały pobyt ludzi. W indywidualnych przypadkach odstępstwa od tej zasady może udzielić właściciel linii na warunkach przez siebie określonych,
- pod linią nie należy sadzić roślinności wysokiej. Zalesienia terenów rolnych pasie technologicznym linii mogą być przeprowadzone w uzgodnieniu z właścicielem linii, który określi maksymalną wysokość sadzonych drzew i krzewów.

W Studium oznaczono granice pasów technicznych wzdłuż napowietrznych linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia.

X.3.5 Strefy wokół głównych ciągów komunikacyjnych

W Zmianie nr 3 Studium wyznacza się izolinie hałasu wokół głównych ciągów komunikacyjnych, gdzie postuluje się ograniczenie lokalizacji zabudowy mieszkaniowej oraz inwestycji publicznych takich jak: szkoły, ośrodki zdrowia i domy opieki społecznej.

Postuluje się w Studium dopuszczenie zabudowy mieszkaniowej pod warunkiem nakazu stosowania w budynkach zabezpieczeń przeciwhałasowych określonych normami dotyczącymi zabezpieczeń przeciwhałasowych budynków.

X.3.6 Strefy wokół kolei

W pasie 20 m od linii rozgraniczającej terenów kolejowych zakazuje się lokalizacji nowej zabudowy, z wyłączeniem obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej.

W pasie od 20,0m do 80,0m od linii rozgraniczającej terenów kolejowych dopuszcza się zabudowę, w przypadku, której w pomieszczeniach chronionych zostaną spełnione dopuszczalne normy hałasu i wibracji zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi dla danego przeznaczenia.

X.3.7 Strefy ograniczeń wokół lotniska

Adaptuje się w Zmianie nr 3 Studium następujące strefy stanowiące ograniczenie dla zagospodarowania terenów ustalone w Zmianie nr 2 Studium:

- Granicę terenu z zakazu budowy i rozbudowy zbiorników wodnych;
- Izolację hałasu (60 dB) generowanego przez lokalizację Regionalnego Portu Lotniczego Kielce, która wyznacza granice obszaru wykluczonego spod lokalizacji zabudowy;
- Powierzchnię ograniczającą wysokość zabudowy wyznaczone warstwicami.

Ograniczenia w zabudowie wynikające z lokalizacji lotniska wynikają z rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2003 r. w sprawie warunków, jakie powinny spełniać obiekty budowlane oraz naturalne w otoczeniu lotniska (Dz.U. 2003 nr 130 poz. 1192) wraz ze zmianą z dnia 11 lipca 2006 r. rozporządzeniem Ministra Transportu zmieniające to rozporządzenie (Dz.U. 2006 nr 134 poz. 946). Na podstawie w/w rozporządzenia obiekty budowlane oraz naturalne nie mogą naruszać powierzchni ograniczających wysokość zabudowy wyznaczonych w postaci warstwic z podanymi wielkościami w metrach na rysunku Zmiany nr 3 Studium.

X.3.8 Złóża kopalin, tereny i obszary górnicze

Złóża kopalin udokumentowane zajmują znaczną powierzchnię gminy, szczególnie jej zachodnią część. W tabeli zamieszczono wykaz udokumentowanych na terenie gminy Morawica złóż kopalin.

X.3.9 Zagospodarowanie kopalin – tereny górnicze

Na terenie gminy Morawica, zgodnie z Rejestrem Obszarów Górniczych Państwowego Instytutu Geologicznego, znajduje się 9 obszarów górniczych oraz 10 terenów górniczych, z czego złóża kopalin dla terenów górniczych Radkowice Podwole Północ, Kowala i Kowala Mała położone poza gminą lub w niewielkiej części na terenie gminy. Na wszystkich obszarach górniczych prowadzona jest odkrywkowa eksploatacja kopalin. Wg ewidencji gruntów użytki kopalne zajmują 1,9% powierzchni gminy. W poniższej tabeli zawarte są podstawowe dane dotyczące ww. obszarów.

X.3.9.1 Zasady zagospodarowania złóż, terenów i obszarów górniczych

Zakazuje się przeznaczenia i zagospodarowania terenów złóż kopalin wskazanych na rysunku Studium, które mogłyby wykluczyć eksploatację tych kopalin w przyszłości, tj. dopuszcza się użytkowanie rolnicze i leśne tych obszarów oraz jako uzupełniające użytkowanie rekreacyjne.

Dopuszcza się w Zmianie nr 3 Studium eksploatację kopalin jedynie w obszarach udokumentowanych złóż kopalin położonych na terenach oznaczonych na rysunku Studium – Kierunki zagospodarowania, jako:

1. tereny zabudowy produkcyjnej istniejące i zaprojektowane w planie (w tym eksploatacji kopalin);
2. projektowane tereny produkcyjnej (w tym eksploatacji kopalin).

Dla wszystkich terenów górniczych obowiązują przepisy odrębne odnoszące się do ochrony i wydobywania złóż kopalin i wprowadza się następujące ustalenia:

- 1) Wprowadza się obowiązek stopniowego zagospodarowania zwałowisk nadkładu, mas ziemnych i skalnych oraz sukcesywnej rekultywacji terenów poeksploatacyjnych;
- 2) W granicach stref rozrzutu oznaczonych na rysunku obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla zakładów górniczych postuluje się wprowadzenie:
  - ograniczenia lokalizacji obiektów kubaturowych za wyjątkiem obiektów związanych z wydobywaniem kopalin;
  - zakazu prowadzenia linii elektroenergetycznych napowietrznych;
  - nakazu zabezpieczenia i ochrony strefy rozrzutu zgodnie z przepisami szczególnymi;
- 3) Dopuszcza się zwałowiska mas ziemnych z nadkładu złoża oraz nieużytecznych mas skalnych, szlamu itp., jako zlokalizowane na terenie zakładów górniczych, poza granicami udokumentowanego złoża, zgodnie z przepisami szczególnymi odnoszącymi się do zagospodarowania terenów górniczych;
- 4) Dopuszcza się lokalizację tymczasowych składowisk szlamu na terenie udokumentowanego złoża;
- 5) Dopuszcza się lokalizację elementów infrastruktury technicznej w tym rurociągów odwadniających;
- 6) Nakazuje się dostosować nowoprojektowane obiekty pod względem rozwiązań konstrukcyjnych, materiałowych i funkcjonalnych do warunków wynikających z położenia w zasięgu szkodliwego oddziaływania zakładów górniczych.

Dla terenów udokumentowanych złóż kopalin, które położone są w rejonie zasięgu wód zalewowych lub w obszarze bezpośredniego zagrożenia powodzią należy ustanowić filar ochronny o szerokości 50 m od granicy zasięgu zalewu wodą przy przepływie miarodajnym ($Q_{5\%}$).

Ze względów możliwego wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000 Dolina Czarnej Nidy postuluje się wykluczenie poszerzenia eksploatacji złoża „Nida” na działce nr 351/6 w sołectwie Nida w kierunku rzeki Czarna Nida.

Na terenach eksploatacji kopalin położonych w obszarach chronionego krajobrazu oraz w sąsiedztwie obszarów Natura 2000 obowiązują zakazy i ograniczenia ustanowione dla ochrony przyrody na tych terenach (rozdział X.1).

Tabela: Wykaz udokumentowanych złóż kopalin na terenie gminy Morawica oraz wybranych złóż w jej sąsiedztwie

Lp.	Nazwa złoża	Kod złoża w bazie MIDAS	Rodzaj kopaliny	Wiek kopaliny	Stan zagospodarowania złoża	Wykorzystanie kopaliny (rzeczywiste / przewidywane)	Kierunek rekultywacji
1	2	3	4	5	7	9	10
1	BRZEZINY	KN 5370	piaski	czwartorzęd	Eksploatowane	Koncesja do 31.12.2012 r. przewidywane: piasek niepłukany do betonów rzeczywiste: piasek do wypraw i zapraw budowlanych (po odsianiu nadziarnia)	wodny
2	BRZEZINY	KD 884	dolomity	dewon środkowy	R	przewidywane: kamień łamany kl. II-V, kruszywo łamane kl. 250-400, kliniec, tłuczeń, mączka dolomitowa, gat. II oraz w przemyśle szklarskim	leśny
3	BRZEZINY I	KN 5478	piaski budowlane	czwartorzęd	R	przewidywane: w budownictwie i drogownictwie	sportowo - rekreacyjny
4	BRZEZINY II	KN 4751	piaski budowlane	czwartorzęd	Eksploatowane	przewidywane: w budownictwie i drogownictwie rzeczywiste: piaski do betonów i dla drogownictwa	sportowo – rekreacyjny
5	CHOMENTÓW (pole a i b)	KD 900	wapień	jura	P	przewidywane: kruszywo łamane do betonów oraz kruszywo łamane dla drogownictwa	brak danych
6	DĘBSKA WOLA	KD 883	wapień i margle	trias środkowy	R	przewidywane: dla przemysłu cementowego i wapienniczego oraz przewidywane: do produkcji kruszywa łamanego kl. II, do kruszywa do betonów zwykłych marki 110, 250, 400, kruszywo do betonów konstrukcyjnych, kamień łamany dla budownictwa	brak danych
7	DĘBSKA WOLA KAWCZYN	KD 14 259	dolomity	dewon środkowy	R	Przewidywane do produkcji kruszywa do budownictwa i drogownictwa	nieustalony
8	GOŹDZIEC	WW 1907	wapień	jura górna	R	przewidywane: dla przemysłu wapienniczego (wapno niegaszone), dla budownictwa, do produkcji wapna rolniczego wszystkich gatunków, częściowo jako topnik w hutnictwie	nieustalony
9	KACZYN-BORKÓW	W 1908	wapień i margle	dewon środkowy	P	przewidywane: dla przemysłu wapienniczego (gat. 02), dla budownictwa (kamień łamany, kruszywa), a także jako surowiec boczny	brak danych
10	LIPA	WW 905	wapień i margle	jura górna	P	przewidywane: dla przemysłu wapienniczego i cementowego, do produkcji kruszywa budowlanego i drogowego	nie ustalony
11	LIPA 1 (przy granicy gminy)	WW 13740	wapień i margle	jura górna	R	złoża wapieni i margli dla przemysłu wapienniczego i cementowego	leśno-wodny
12	LISÓW	KN 1339	piaski	czwartorzęd	P	przewidywane: piasek nieklasyfikowany do betonów, zapraw i wypraw budowlanych, kruszywo drogowe drobne	wodny
13	ŁABĘDZIÓW	KD 880	wapień i dolomity	dewon środkowy	Z	Koncesja wygasła 9.12.1999 przewidywane: do produkcji płyt wykładzinowych (wszystkich rodzajów), płyt posadzkowych (wszystkich rodzajów), kruszyw łamanych na lastrico i kamienia łamanego	leśny

Lp.	Nazwa złoża	Kod złoża w bazie MIDAS	Rodzaj kopaliny	Wiek kopaliny	Stan zagospodarowania złoża	Wykorzystanie kopaliny (rzeczywiste / przewidywane)	Kierunek rekultywacji
14	ŁUKOWA (poza granicą opracowania, na terenie gminy)	KD 907	wapienie	trias	P	przewidywane: kruszywo łamane do betonów 20 i 30, kruszywo łamane dla drogownictwa, kamień łamany, dla przemysłu wapienniczego i cementowego	brak danych
15	MORAWICA III	KD 882	wapienie	jura górna	Eksploatowane	przewidywane: do produkcji kruszywa łamanego do betonów, dla przemysłu wapienniczego, do produkcji wapna rolniczego mielonego, cegły wapienno - piaskowej	mieszany
16	NIDA	KN 9357	piaski	czwartorzęd	Eksploatowane	przewidywane: w budownictwie i drogownictwie	wodny
17	NIDA-LUROWIZNA	WC 1846	wapienie i margle	jura górna	R	przewidywane: dla przemysłu cementowego i wapienniczego, do produkcji tlenku glinu, częściowo do produkcji wapna hutniczego sody, celulozy i cukru	brak danych
			gliny	czwartorzęd	R	przewidywane: dodatek dla przemysłu cementowego	
18	OBICE	KN 11421	piaski budowlane	czwartorzęd	R	przewidywane: w budownictwie i drogownictwie	leśny
19	OBICE	KD 12229	wapienie	jura górna	R	przewidywane: w budownictwie i drogownictwie	brak danych
20	OBICE (DĘBSKA WOLA)	WW 2569	wapienie i margle	trias środkowy	R	przewidywane: do produkcji wapna palonego	brak danych
21	RADKOWICE-PODWOLE	KD 880	dolomity	dewon	Eksploatowane	przewidywane: kruszywo łamane drogowe i kolejowe kl. II-III rzeczywiste: kruszywo łamane drogowe i budowlane	leśny
22	RADOMICE (pole a i b)	KD 909	wapienie	dewon środkowy	P	przewidywane: w budownictwie (do produkcji bloków, płyt wykładzinowych wszystkich rodzajów, kamienia łamanego kl. II-III, kruszywa do betonów marki 20-30), w drogownictwie (kruszywo łamane kl. II-III, wapno na nawozy, częściowo w przemyśle wapienniczym)	wodny
23	RADOMICE I	KD 628	kalcyt „różanka”	dewon środkowy	R	przewidywane: do produkcji galanterii kamieniarskiej, w pamiątkarstwie, odpady do produkcji kruszywa do tynków ozdobnych oraz lastrico	brak danych
24	SKRZELCZYCE (pole a i b)	KD 641	wapienie	dewon środkowy	Eksploatowane (poza terenem gminy)	przewidywane: do produkcji kamienia łamanego, kształtek budowlanych, płyt i bloków surowych, kruszywa łamanego, kruszywa do tynków szlachetnych	brak danych
			kalcyt „różanka”	przewidywane: do produkcji galanterii kamieniarskiej, w pamiątkarstwie i jubilerstwie			
25.	TRZUSKAWICA	WW 1914	wapienie i margle	dewon	Eksploatowane	przewidywane: dla przemysłu wapienniczego, cukrowniczego, hutniczego i budowlanego rzeczywiste: kamień wapienny, wapno palone, kruszywo budowlane, mielona kreda techniczna, mączka szklarska	
26	WOLA MORAWICKA	KD 881	wapienie	jura górna	Eksploatowane	przewidywane: do produkcji bloków, płyt okładzinowych (wszystkich rodzajów), kamienia łamanego do produkcji kruszyw	leśny

Lp.	Nazwa złoża	Kod złoża w bazie MIDAS	Rodzaj kopaliny	Wiek kopaliny	Stan zagospodarowania złoża	Wykorzystanie kopaliny (rzeczywiste / przewidywane)	Kierunek rekultywacji
						budowlanych, kruszyw do lastrico, do produkcji cementu, częściowo dla przemysłu wapienniczego rzeczywiste: do produkcji bloków, płyt okładzinowych oraz jako kamień łamany	
27	WOLA MORAWICKA GÓRA ORLA	KD 627	wapienie	jura górna	R	przewidywane: kruszywo łamane do betonów, kamień łamany budowlany i drogowy, do produkcji bloków, wapniaka rolniczego mielonego, wapna rolniczego i hydraulicznego	brak danych
28	ZBRZA	KN 5820	piaski	czwartorzęd	Z	Eksploatacja zakończona w 1997 r. przewidywane: w budownictwie i drogownictwie rzeczywiste: piaski do betonów i zapraw budowlanych	wodny
29	ZBRZA I	KN 14152	piaski	czwartorzęd		przewidywane: w budownictwie i drogownictwie	wodny
30	*ZBRZA-KAWCZYN	KD 897	wapienie i dolomity	dewon	R	przewidywane: kruszywo łamane do betonów kl. 10-20, kruszywo drogowe kl. II, do produkcji nawozów wapniowo-magnezowych	brak danych
31	ZBRZA-KAWCZYN 1	KD 12268	dolomity	dewon środkowy	R	przewidywane: w budownictwie i drogownictwie	brak danych
32	KOWAŁA MAŁA (poza terenem gminy)	KD 10436	dolomity	czwartorzęd -dewon środkowy	Eksploatowane	przewidywane: w budownictwie i drogownictwie	brak danych
33	RADKOWICE PODWOLE PÓLNOC (poza terenem gminy z wyjątkiem niewielkiego fragmentu)	KD 885	wapienie	czwartorzęd-dewon środkowy	Eksploatowane	przewidywane: w budownictwie i drogownictwie	leśny

Kolumna 2 - pogrubioną czcionką zaznaczono złoża położone w całości na obszarze gminy Morawica, zwykłą - złoża leżące na obszarze kilku gmin
* - złoża położone w całości na obszarze gminy Morawica nie objęte Zmianą Nr 3 Studium;

Kolumna 7: R - złożo rozpoznane szczegółowo, P - złożo poznane wstępnie, E - złożo obecnie eksploatowane, Z - eksploatacja złoża zaniechana

Tabela: Wykaz terenów i obszarów górniczych w granicach gminy Morawica

Nazwa OG/TG	Nazwa (kod) złoża	Decyzja	Data decyzji	Pow. OG (m ²)	Pow. TG (m ²)	Uwagi
Brzeziny / Brzeziny	Brzeziny (KN 5370)	OS.II-7512/1/95 OWS.V.7511-27/07	1995-02-15 22.11.2007	107 248	137 240	dec. Wojew. Świętokrzyskiego: ŚR.V.7412-48/03 z 6.08.2003 r. - zmienia koncesję (m.in.term.waźn.) Data wygaśnięcia ważności koncesji 31.12.2012 r.
Brzeziny II A / Brzeziny II A	Brzeziny II (KN 4751)	ŚR.V.7412-58/04 OWS.V.7511-31/09	2004-09-30 28.12.2009	128 442	196 043	W/w decyzja zmienia koncesję nr W-40/94 (w brzm. ust. dec. nr 8/95, OG "Brzeziny II" archiwum) zmiana użytkownika - Woj. Świet. - dec. ŚR.V.7412-98/04 z dn. 10.01.2005 r. Data wygaśnięcia ważności koncesji 31.12.2017 r.
Morawica IV / Morawica IV	Morawica III (KD 882)	Koncesja nr 3/2000 DGWk/LP/487- 5446/2001	2000-06-06	1 158 355	10 036 691	Dec. Min. Środowiska: DGWk/LP/487-5446/2001 z dn. 6.11.2001 r. zmienia koncesję (zm. ozn. użyt.) Data wygaśnięcia ważności koncesji 06.06.2020 r.
Nida / Nida	Nida (KN 9357)	ŚR.V.7412-42/03 OŚ.V.7511/74/06	2003-08-06 23-01-2006	148 903	201 288	Decyzja ważna do 31.12.2018 r.
Radkowice-Podwole / Radkowice	Radkowice- Podwole (KD 885)	OWŚ.V.7511-8/08 OWŚ.V.7511-17/09	2008-04-10 2009-09-16	193 582	2 394 504	w/w decyzja zmienia koncesję w zakresie zmiany granic obszaru górniczego. Data wygaśnięcia ważności koncesji 06.05.2024 r.
Wola Morawicka 1 / Wola Morawicka 1	Wola Morawicka (KD 881)	ŚR.V.7412-27/04 OWŚ.V.7511/29/09	2004-06-09 2009-12-21	377 786	711 667	w/w decyzja zmienia koncesję (wcześniej OG "Wola Morawicka I") Data wygaśnięcia ważności koncesji 31.12.2043 r.
Trzuskawica A (poza terenem gminy) / Trzuskawica A	Trzuskawica 1914 WW)	Śr.V.-7412/24/2003	22.09.2003	2 079 898	9 103 716	Data wygaśnięcia ważności koncesji 31.12.2043
Kowala (poza terenem gminy) / Kowala	Kowala (1848 WC)	15/99	23.03.1999	2 651 389	10 555 475	Data wygaśnięcia ważności koncesji 22.03.2022
Kowala Mała (poza terenem gminy)/ Kowala Mała	Kowala Mała (KD 10436)	OWŚ.V.7511-17/10	25.05.2010	242 512	1 513 024	Data wygaśnięcia ważności koncesji 31.05.2030 r.
Radkowice Podwole Północ / Radkowice Podwole Północ	Radkowice Podwole Północ (KD 885)	OWŚ.V.7511-16/10	4.05.2010	67 412	1 258 858	Data wygaśnięcia ważności koncesji 30.04.2024 r.

X.4 Zasady kształtowania środowiska na obszarach nie objętych ochroną³

Ustala się, że dla terenów nie objętych formami ochrony i nie wchodzących w skład systemu przyrodniczego gminy przyjmuje się następujące zasady:

- Zachowanie istniejących cieków powierzchniowych zarówno naturalnych jak i sztucznych, szczególnie wykluczenie możliwości skanalizowania rzek
- Zachowanie i rekultywacja zbiorników wodnych;
- Udrożnienie i utrzymanie przepustowości rowów melioracyjnych;
- Zakaz zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na inne cele, za wyjątkiem obszarów wyznaczonych w Studium;
- Ograniczenie zabudowy kubaturowej w odległości 10 metrów od granicy lasu i 10 m od brzegów cieków, rowów melioracyjnych i zbiorników wodnych, z wyjątkiem przypadku, gdy wydzielone przed uchwaleniem Studium działki budowlane nie pozwalają na zabudowę działki przy stosowaniu tej zasady;
- Zachowanie zadrzewień śródpolnych, przywodnych i przydrożnych;
- Wyklucza się nasadzenia lasów w dolinach rzek za wyjątkiem wskazanych na rysunku Zmiany nr 3 Studium;
- Dostosowanie doboru gatunkowego w trenach przeznaczonych do dolesień do warunków siedliskowych;
- Dopuszczenie dolesienia gruntów ornych poza trenami wyznaczonymi w Studium;
- Wykluczenia realizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko (w tym m.in. eksploatacji kopalni), w obszarach stref: mieszkaniowo-rolnej, rolnej, leśnej i dolin rzecznych Czarnej Nidy i Morawki; Wyjątek stanowią inwestycji celu publicznego oraz elektrownie wodne, zbiorniki zaporowe retencyjne i elektrownie wiatrowe, a także inwestycje związane z realizacją funkcji mieszkaniowej w strefie mieszkaniowo-rolnej;
- Stosowanie ogrodzeń umożliwiających migrację drobnych zwierząt;
- Retencjonowanie czystych wód opadowych i roztopowych (z dachów) i wtórne użycie do pielęgnacji roślinności na działkach w strefach: I, II i III, bez względu na ich przeznaczenie (funkcję użytkową);
- Retencjonowanie wody w zbiornikach powierzchniowych, szczególnie w dopływach Czarnej Nidy;
- Preferowanie wykorzystania do lokalizacji małych elektrowni wodnych miejsc po dawnych młynach, szczególnie w dolinie Czarnej Nidy;
- Ograniczenie stosowania ogrodzeń z prefabrykatów betonowych.

---

³ Dotyczy także obszarów chronionego krajobrazu

XI OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

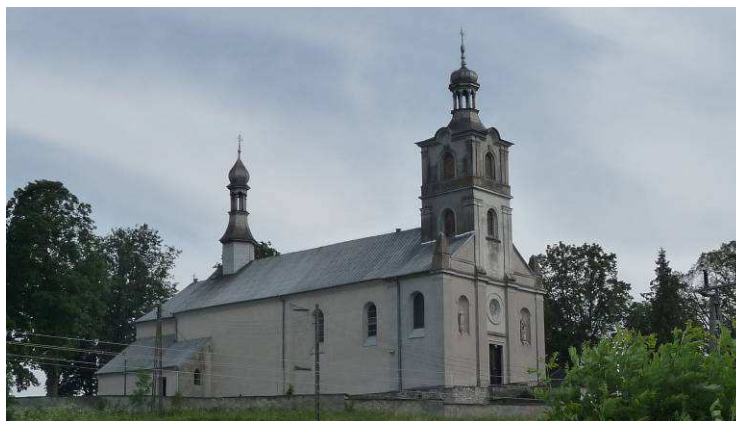
XI.1 Ochrona zabytków

Na terenie gminy Morawica znajduje się 7 obiektów/zespołów obiektów wpisanych do rejestru zabytków:

Brzeziny

1. Zespół kościoła parafialnego pod wezwaniem Wszystkich Świętych – rejestr zabytków nr 428/1-3 z dn. 30.11.2009r.; W skład zespołu wchodzi:

- kościół, murowany 1646, dobud. kruchty i zakrystii południowej 1 ćw. XIX w., rozbudowany (przedłużenie nawy i budowa wieży) ok. 1870, restaurowany;
- plebania, murowana 1 poł. XIX w.;
- cmentarz przykościelny;

Zdjęcie 2 Kościół w Brzezinach

2. Cmentarz Parafialny "Stary" - rejestr zabytków nr 430 z dnia 30.11.2009 r.,
3. Cmentarz Parafialny,- rejestr zabytków nr 430 z dnia 30.11.2009 r.

Dębska Wola

4. Karczma, ob. nie użytkowana, murowana, ok. 1860, (w ruinie); rejestr 431 z dnia 30.11.2009 r.

Drochów Dolny

5. Zespół Dworski, rejestr nr 432/1-2 z dnia 30.11.2009 r.; W skład zespołu wchodzi:
- dwór, murowany, 2 poł. XIX w. rozbudowany 1911, (obecnie w ruinie);
  - pozostałości parku, k. XIX w.;
  - staw w parku.

Lisów

6. Kościół parafialny pod wezwaniem św. Mikołaja; Kościół, murowany, XVI lub 1 poł XVII w., kaplica św. Barbary 1645 r., spalony 1740, odbudowany 1746 r., dobudowa kaplic bocznych, przedsionków i zakrystii 1912-1913, rejestr zabytków nr 126.

Morawica

7. Zespół dworski; którego pozostałość stanowią:
- park dworski krajobrazowy, 1 poł. XIX w., przekomponowany k. XIX w.; rejestr zabytków nr 435 z dnia 30.11.2009 r.;
  - kaplica w trwałej ruinie murowana ok. 1840 r.; rejestr nr 434 z dnia 30.11.2009 r.

Poza obiektami sakralnymi, wpisane do rejestru zabytków budynki znajdują się w złym stanie technicznym lub wręcz w ruinie, a ogrody są zdewastowane o nieczytelnej kompozycji.

W stosunku do istniejących budynków zabytkowych przy pracach budowlanych zakazuje się zmiany wystroju i rytmu elewacji oraz geometrii dachu. Wszelkie prace związane z prowadzeniem robót budowlanych przy obiektach zabytkowych i w otoczeniu zabytków, a także zmiany przeznaczenia lub sposobu korzystania z zabytków oraz podejmowanie innych działań mogących prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu obiektów zabytkowych wymagają pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków.

W stosunku do zabytkowych założeń parkowych, w tym także towarzyszących stacjom kolejowym, postuluje się ich rewaloryzację wraz z możliwością wprowadzenia funkcji turystycznej i rekreacyjnej.

W stosunku do zabytkowych cmentarzy i miejsc pamięci postuluje się ich zachowanie i właściwą ekspozycję, dotyczy to zwłaszcza obiektów położonych na terenach leśnych.

Ustala się, że powyższe zasady są wiążące przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Do obiektów zabytkowych zaliczamy także obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków. Według informacji z Urzędu Gminy Morawica są to:

Bieleckie Młyny

8. Młyn wodny - wraz z układem wodnym i upustem; XIX/XX w.

Brudzów

9. Kapliczka Św. Jana Nepomucena - murowana; XIX w.

Brzeziny

10. Ogrodzenie, murowane XIX w. wokół Kościoła parafialnego wpisanego do rejestru zabytków;

11. Pozostałości ogrodu plebańskiego z XIX/ 1 ćw. XX w., przy plebani wpisanej do rejestru zabytków;

12. Dom drewniany z 1881 r., ul. Chęcińska 270.

Chałupki

13. Piec Wapienniczy, nie użytkowany, murowany, l. 20 XX w.

Chmielowice

14. Kapliczka Św. Rocha - murowana XVIII/XIX, remontowana (rzeźby XVIII w.)

15. Zespół Dworski:

a) dwór - murowany, poł. XIX w.

b) pozostałości parku - XIX w.

Dębska Wola

16. Zespół Zajazdu, zrujnowany:

Zdjęcie 3 Młyn w Bieleckich Młynach

Zdjęcie 4 Kapliczka w Chmielowicach

a) wozownia, ob. nie użytkowana, murowana, ok. 1860, przebudowana na młyn z dodaniem części drewnianej w 1931 r. (w ruinie),

b) budynek gospodarczy, murowany, ok. 1900, (w ruinie).

17. Pozostałości Zespołu Dworskiego, ob. szkoła podstawowa:

a) willa (na miejscu dworu), murowana, 1923 i po 1937,

b) ogrodzenie, murowane, poł. XIX w.

c) park dworski, krajobrazowy, 2 poł. XIX w., częściowo przekształcony XX w.

d) obora, murowana z XIX w.

18. Dom drewniany z częścią gospodarczą, nr 124;

Zdjęcie 5 Willa w Dębskiej Woli

Drochów Dolny

19. Ogrodzenie, murowany fragment z XIX w. wokół dworu wpisanego do rejestru zabytków;

Lisów

20. Kostnica, murowana, poł. XIX w., na cmentarzu wpisanym do rejestru zabytków,

21. Ogrodzenie z bramką i brama na cmentarz, murowane XIX w.

22. Brama ze schodami, murowana 1912-1913. W ogrodzeniu Kościoła pod wezwaniem Św. Mikołaja, który jest wpisany do rejestru zabytków;

23. Pozostałości Zespołu Dworskiego:

a) ruina stajni, murowana XIX w.

b) pozostałości parku, XIX w.

Morawica

24. Zespół Młyna Wodnego:

a) budynek młyna, ob. cz. magazyn, murowany 1905 r.

b) układ wodny z jazem, upustami i kanałem roboczym.

Nida

25. Kaplica P.W. Nawiedzenia NMP, drewniano-murowana, 1 poł. XIX w.

Obice

26. Zespół Dworski:

a) stajnia, w ruinie, murowana, k. XIX w.,

b) piwnica, w ruinie, murowana, k. XIX w., wł. Fryderyk Kosiński.

c) pozostałości ogrodzenia kamiennego dworu i folwarku, murowane, k. XIX w.

Zdjęcie 6 Kaplica w Nidzie

Radomice

27. Dom Drewniany, nr 3, 1 poł. XX w.

W stosunku do obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków postuluje się opiniowanie wszelkich robót budowlanych dotyczących obiektów w ewidencji zabytków przez wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Ustala się, że powyższe zasady są wiążące przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Szczegółowy zakres ochrony obiektów ujętych w ewidencji zabytków będzie ustalony na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

XI.2 Strefy ochrony konserwatorskiej

W obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Morawica ustanowiono następujące strefy ochrony jako formę ochrony ww. zabytków:

- 1) strefę ochrony konserwatorskiej – obejmującej obiekty, zespoły i obszary zabytkowe oraz układy przestrzenne o wysokich walorach zabytkowych, oznaczoną na rysunku planu symbolem KR;
- 2) strefy częściowej ochrony konserwatorskiej - obejmującej obiekty, zespoły i obszary zabytkowe oraz układy przestrzenne o wysokich walorach zabytkowych, oznaczoną na rysunku planu symbolem KZ.

Strefy ochrony konserwatorskiej (KR) ustanowiono w następujących miejscowościach:

- 1) Brzeziny - dla ochrony istniejącego zespołu kościelnego;
- 2) Dębska Wola – dla ochrony istniejącego zespołu zajazdu;
- 3) Drochów Dolny – dla ochrony zespołu dworskiego;
- 4) Lisów – dla ochrony zespołu sakralnego z cmentarzem;
- 5) Morawica – dla ochrony istniejącego założenia dworsko-parkowego;

Adaptuje się w Zmianie nr 3 Studium strefy ochrony konserwatorskiej (KR) i strefy częściowej ochrony konserwatorskiej (KZ) wyznaczone w miejscowym planie.

Dla stref ochrony konserwatorskiej (KR) Zmiana Nr 3 Studium wskazuje następujące nakazy i zakazy w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu:

- 1) nakaz zachowania obiektów zabytkowych z dopuszczeniem adaptacji dla nowych celów pod warunkiem zachowania formy;
- 2) nakaz ochrony:
  - obiektów małej architektury związanych z kompozycją zespołów i obiektów zabytkowych (ogrodzenia, słupki graniczne, kapliczki ok.);
  - istniejącej zieleni zabytkowej, w tym: utrzymanie, rewaloryzacja i rekonstrukcja układu kompozycyjnego;
- 3) nakaz nawiązania przy przebudowie układów komunikacyjnych do historycznego rozplanowania ulic i placów, ich przekrojów i szerokości, nawierzchni, historycznych linii zabudowy;
- 4) nakaz utrzymania w niezmienionym kształcie cieków wodnych, stawów;
- 5) nakaz nawiązania przy zagospodarowywaniu działek budowlanych do dawnych podziałów własnościowych;

- 6) nakaz dostosowania nowej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej oraz nawiązania form współczesnych do lokalnej tradycji architektonicznej;
- 7) zakaz niszczenia, elementów naturalnych w tym rzeźby terenu, sieci wodnej, zieleni śródpolnej;
- 8) zakaz wprowadzania nowych dominant architektonicznych.

Strefy częściowej ochrony konserwatorskiej (KZ) ustanowiono w następujących miejscowościach: Bieleckie Młyny, Brudzów, Brzeziny, Chałupki, Chmielowice, Dębska Wola, Lisów, Nida, Obice, Radomice – dla ochrony obiektów wpisanych do ewidencji zabytków.

Dla stref częściowej ochrony konserwatorskiej (KR) Zmiana Nr 3 Studium wskazuje następujące nakazy i zakazy w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu:

- 1) nakaz zachowania obiektów zabytkowych z dopuszczeniem adaptacji dla nowych celów pod warunkiem zachowania formy;
- 2) nakaz ochrony:
  - obiektów małej architektury związanych z kompozycją zespołów i obiektów zabytkowych (ogrodzenia, słupki graniczne, kapliczki ok.);
  - istniejącej zieleni zabytkowej, w tym: utrzymanie, rewaloryzacja i rekonstrukcja układu kompozycyjnego;
- 3) nakaz nawiązania przy przebudowie układów komunikacyjnych do historycznego rozplanowania ulic i placów;
- 4) nakaz utrzymania w niezmiennym kształcie cieków wodnych, stawów;
- 5) nakaz dostosowania nowej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej oraz nawiązania form współczesnych do lokalnej tradycji architektonicznej;
- 6) zakaz wprowadzania nowych dominant architektonicznych.

XI.3 Ochrona stanowisk archeologicznych

W Zmianie nr 3 Studium wskazano lokalizację stanowisk archeologicznych Dla obszarów stanowisk archeologicznych wprowadza się zakaz dewastacji terenu poprzez wybiórkę piasku i analogiczne formy zmiany ukształtowania terenu. Jednocześnie dla tych obszarów wprowadza się nakaz uzgodnienia działalności inwestycyjnej z wojewódzkim konserwatorem zabytków na etapie planowania, projektowania i wykonawstwa.

Wprowadza się także na terenie gminy Morawica strefę obserwacji archeologicznej, która obejmuje części dolin rzek Czarna Nida i Morawka. Dla strefy tej wprowadza się takie same ograniczenia i nakazy jak dla stanowisk archeologicznych.

Ograniczenie eksploatacji kopalni nie dotyczy eksploatacji złóż kopalni wyznaczonych na rysunku Zmiany nr 3 Studium.

XII KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

XII.1 Zaopatrzenie w wodę

Bilans zapotrzebowania wody

na cele bytowo-gospodarcze	100 l/M,d
na cele użyteczności publicznej	15 l/M,d
przemysł drobny, usługi	15 l/M,d
utrzymanie zieleni, ulic	10 l/M,d
woda ppoz. oraz straty na sieci	10 l/M,d

Razem 150 l/M,d

Na podstawie w/w wskaźnika $q = 150 \text{ l/M,d}$ obliczono zapotrzebowanie wody dla całej gminy dla 15 300 mieszkańców (prognoza PRL 2007-2013 na rok 2020) z wykorzystaniem wszystkich oznaczonych w Studium terenów pod budownictwo mieszkaniowe.

Bilans zapotrzebowania wody dla gminy Morawica w grupie gospodarstw domowych

Liczba mieszkańców 2020r.	Obliczeniowe zapotrzebowanie wody*			
	Qśrd	Qmaxd	Qmaxh	
	m ³ /d	m ³ /d	m ³ /h	l/s
15 300	2 300	3 200	254	71

*przyjęto współczynniki $N_d=1,4$, $N_g=1,9$

Dla wymiarowania źródeł wody miarodajne są wielkości Q_{maxd} , dla wymiarowania sieci wodociągowej wielkości Q_{maxh} .

Źródła dostawy wody

Gmina zaopatrywana jest w większości w wodę z własnych ujęć: w Brzezinach i Dębskiej Woli. Ponadto na potrzeby mieszkańców gminy woda dostarczana jest z ujęć:

- Kielce – Dyminy (Wodociągi Kieleckie, studnia na terenie Fabet S.A.) – zasila sołectwa Bilcza, Piaseczna Górka, Kuby Młyny
- Suków-Marzysz (ZUK Daleszyce) – zasila sołectwo Dyminy
- Chęciny (ZUK Chęciny) – zasila sołectwo Brzeziny, ul. Radkowska

Wydajności poszczególnych ujęć przedstawiają się następująco:

- Brzeziny – 275m³/h,
- Dębska Wola – 77m³/h
- d. Fabryka Domów (teren Fabet S.A.) – 305m³/h – ujęcie przeznaczone do zaopatrzenia w wodę Kielc

Obecnie gmina poczyniła już kroki w kierunku wykonania odwiertu studni głębinowej w Dyminach, bezpośrednio za północną granicą gminy.

W roku 2008 w gospodarstwach domowych zakupiono 326000m³ wody. Średnie zużycie wody wynosi 68,8l/dobę na 1 korzystającego.

Jakość wody zarówno z ujęć gminnych jak i zewnętrznych nie budzi zastrzeżeń. Woda jest chlorowana, szczególnie wymaga tego woda na ujęciu w Brzezinach.

- Brzeziny, Morawica, Wola Morawicka, Podwole, Brudzów, Radomice, Łabędziów, Nida, Lisów, Bieleckie Młyny są zasilane w wodę z SUW Brzeziny,
- Bilcza, Kuby Młyny, Piaseczna Górka są zasilane w wodę z SUW d. Fabryki Domów w Dyminach dla Kielc,
- Dębska Wola, Zbrza, Chałupki, Chmielowice, Obice, Drochów Dolny, Drochów Górny, Kawczyn są zasilane w wodę z SUW Dębska Wola,
- Przysiółek Radomice I – Chuda Góra zaopatrywany jest w wodę z wodociągu grupowego „Pierzchnica – Skrzelczyce”.

Własną sieć wodociągową posiada Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych.

Urządzenia wodociągowe

Źródłem zasilania wodociągu Brzeziny jest studnia głębinowa o wydajności 275m³/h o głębokości 140 metrów. Źródło posiada zbiorniki wyrównawcze o objętości 2x150 m³ oraz 500m³. Wydajność wodociągu wynosi 5520m³/d. Długość wodociągu wynosi 92km – sieć oraz 26,1km przyłączy. Wyprowadzonych jest 1247 przyłączy wodociągowych co daje stopień zwodociągowania obszaru zasilanego z w/w wodociągu w wysokości 96%.

Źródłem zasilania wodociągu d. Fabryki Domów Dyminy jest studnia głębinowa o wydajności 305m³/h o głębokości 110metrów. Źródło posiada dwa zbiorniki wyrównawcze żelbetowe o objętości 2 x 150m³. Studnia przeznaczona jest generalnie do zaopatrzenia w wodę Kielc. Długość wodociągu wynosi 15,5km – sieć oraz 14,6km przyłączy. Wyprowadzonych jest 397 przyłączy wodociągowych co daje stopień zwodociągowania obszaru zasilanego z w/w wodociągu w wysokości 98%.

Źródłem zasilania wodociągu Dębska Wola jest studnia głębinowa o wydajności 77m³/h o głębokości 60metrów. Źródło posiada zbiorniki wyrównawcze o objętości 2x150m³ oraz 2x50m³. Wydajność wodociągu wynosi 2160m³/d. Długość wodociągu wynosi 50,1km – sieć oraz 28,4km przyłączy. Wyprowadzonych jest 607 przyłączy wodociągowych co daje stopień zwodociągowania obszaru zasilanego z w/w wodociągu w wysokości 95%.

Nieobjęte obsługą wodociągową obiekty, skupiska zabudowy i pojedyncze gospodarstwa na terenie gminy pozostają na zaopatrzeniu w wodę z wodociągów indywidualnych co ma swoje uzasadnienie ekonomiczne i ekologiczne (ograniczenie ilości ścieków).

Koncepcja obsługi

W perspektywie 20 lat, dla której opracowywane jest Studium, należy się spodziewać wprowadzenia 1 operatora sieci wodociągowej na terenie gminy. Połączenie we wspólną sieć obecnie trzech niezależnych wodociągów przyniesie wymierne korzyści: obniży koszty eksploatacji, zwiększy niezawodność dostawy wody i zwiększy elastyczność całego układu pozwalając kierować wodę tam gdzie będą występować chwilowe największe pobory wody.

Na koniec 2008 roku, wg danych GUS na terenie gminy zbiorczo z sieci wodociągowej o łącznej długości 186,2km zaopatrywanych było 4059 gospodarstw. Stopień zwodociągowania gminy jest wysoki i wynosi 93,5%. Wskaźnik gęstości sieci wodociągowej wynosi 132,6km/100km². Na koniec 2010 roku, wg danych Urzędu Gminy, gmina Morawica jest zwodociągowana blisko w 100%.

Zasoby wód podziemnych z kategorią udokumentowania „B” w wodociągach gminnych oraz umowy z podmiotami zewnętrznymi. na dostawy wody zabezpieczają ilościowo zapotrzebowanie wody do roku 2020.

Dla potrzeb planowanego lotniska wybudowano własne ujęcie wody o wydajności 150m³/h w Obicach opartego o 2 studnie wraz z układem sieci zakładowej. Ujęcie to obecnie jest nieeksploatowane.

Nie przewiduje się wykorzystywania wody wodociągowej do podlewania dużych obszarów upraw. Do tego celu używana będzie woda ze studni indywidualnych.

XII.2 Odprowadzenie i oczyszczanie ścieków komunalnych

Bilans ścieków sanitarnych

na cele bytowo-gospodarcze	100 l/M,d
na cele użyteczności publicznej	15 l/M,d
przemysł drobny, usługi	15 l/M,d
wody przypadkowe	10 l/M,d
-----	
razem	140 l/M,d

Na podstawie w/w wskaźnika $q = 140$ l/M,d obliczono ilość ścieków komunalnych dla całej gminy dla 15 300 mieszkańców (prognoza PRL 2007-2013 na rok 2020) z wykorzystaniem wszystkich oznaczonych w Studium terenów pod budownictwo mieszkaniowe.

Bilans ścieków komunalnych dla gminy Morawica w grupie gospodarstw domowych

Liczba mieszkańców 2020r.	Obliczeniowa ilość ścieków komunalnych*			
	Qśrd	Qmaxd	Qmaxh	
	m ³ /d	m ³ /d	m ³ /h	l/s
15 300	2 100	3 000	237	66

*przyjęto współczynniki $N_d=1,4$, $N_g=1,9$

Dla wymiarowania oczyszczalni miarodajne są wielkości Qśrd, dla wymiarowania kanałów wielkości Qmaxh.

Podział i charakterystyka zlewni

Na terenie gminy funkcjonuje kilka niezależnych układów kanalizacyjnych, kanalizacje zakładowe oraz kanalizacje indywidualne.

Spośród 24 miejscowości wszystkie oprócz Dymina są lub będą w perspektywie 2 lat skanalizowane. Ścieki z pozostałych miejscowości odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych.

W 2003 r. zakończono rozbudowę istniejącej oczyszczalni ścieków w Brzezinach. Obecnie może oczyszczać 2236 m³/dobę ścieków przy spełnieniu wszelkich obowiązujących norm Unii Europejskiej. Oczyszczone ścieki odprowadzane są do rzeki Czarna Nida.

Własną oczyszczalnię ścieków posiada Kopalnia Wapienia Morawica $Q_{sr} = 22,4$ m³/dobę. Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych ma jedynie podczyszczalnię ścieków $Q_{sr} = 587$ m³/dobę, z której zrzuca ścieki do układu kanalizacji gminnej.

Urządzenia kanalizacyjne

Na koniec 2008 roku długość sieci kanalizacyjnej wynosiła 99,9km.

Stan sieci kanalizacyjnej jest ogólnie dobry, jej znaczna część została wybudowana w ostatnich piętnastu latach. Rozbudowa sieci kanalizacyjnej jest prowadzona przez gminę w sposób ciągły. Do roku 2012 długość sieci kanalizacyjnej (bez przewodów tłocznych i przykanalików) wzrośnie do 175-255km i osiągnie wskaźnik 5,0mb/mieszkańca. Nowe

przewody kanalizacyjne wykonywane będą z rur PCV o zagłębieniu od 2,0 do 4,5m. Założono minimalne dopuszczalne spadki dla odpowiednich średnic: 0,5% dla d0,20m, ,5% dla d0,25m, 0,3% dla d0,315m i 0,25% dla d0,40m.

Aktualnie gmina realizuje zadanie obejmujące budowę sieci kanalizacyjnej w południowej części gminy, tj. dla miejscowości Chałupki, Chmielowice, Dębska Wola., Drochów Dolny, Drochów Górny, Kawczyn, Obice, Zbrza z przerzutem ścieków do układu kanalizacyjnego w Nidzie.

Koncepcja obsługi

Na koniec 2008 roku, wg danych GUS na terenie gminy zbiorczo z sieci kanalizacyjnej o łącznej długości 99,9km korzystało 2341 gospodarstw. Stopień skanalizowania gminy jest wysoki i wynosi 59,0%. Wskaźnik gęstości sieci kanalizacyjnej wynosi 71,2km/100km². Na koniec 2012 roku, wg danych Urzędu Gminy, gmina Morawica będzie skanalizowana blisko w 100%.

Wydajność gminnej oczyszczalni ścieków w Brzezinach zabezpiecza ilościowo oczyszczanie powstających na terenie gminy ścieków komunalnych do roku 2020.

W związku z planowanym przedsięwzięciem budowy lotniska i szeroko pojętej (różnorodnej, wielofunkcyjnej) infrastruktury towarzyszącej, poza koniecznością usprawnienia gospodarki ściekowej na obszarze całej gminy w najbliższym czasie zostanie podjęta budowa oczyszczalni ścieków komunalnych wraz z systemem kanalizacji na potrzeby lotniska

Odprowadzenie ścieków z terenu gminy będzie odbywało się systemem kanalizacji rozdzielczej. Stopień oczyszczania ścieków musi spełniać wymogi rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie warunków jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi.

Gospodarka ściekowa w gminie, choć prowadzona prawidłowo, wymagała rozszerzenia działalności i objęcia zorganizowanym systemem oczyszczania jak największej części gminy. Jest to szczególnie istotne ze względu na położenie gminy w bezpośrednim sąsiedztwie Kielc – stolicy regionu świętokrzyskiego.

Pojedyncze budynki zabudowy rozproszonej, znacznie odległe od proponowanej kanalizacji sanitarnej przewiduje się wyposażyć w szczelne zbiorniki bezodpływowe bądź przydomowe oczyszczalnie ścieków, a następnie ścieki wywozić transportem asenizacyjnym do punktu zlewnego miejskiej oczyszczalni ścieków w Brzezinach lub w przypadku przydomowych oczyszczalni ścieków – ścieki oczyszczone odprowadzać bezpośrednio do odbiornika lub gruntu.

XII.3 Wody opadowe i roztopowe

Stan istniejący sieci deszczowej nie zabezpiecza wszystkich potrzeb związanych z odprowadzeniem wód z głównych tras komunikacyjnych. Na obszarach intensywnej zabudowy częściowo brakuje kanałów deszczowych i urządzeń do podczyszczania tych wód przy wylotach kanałów do odbiorników. Występują problemy z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków. Powodem tego stanu jest brak kanalizacji deszczowej, w związku z czym wody opadowe dostają się do kanalizacji sanitarnej obciążając pracującą oczyszczalnię. W perspektywie dalszej kanalizacji gminy, rozbudowy istniejącej sieci kanalizacyjnej, niezbędna jest modernizacja istniejącej oczyszczalni oraz zabezpieczenie sieci kanalizacyjnej przed tzw. deszczówką. Dlatego też niezbędne jest budowa kanalizacji deszczowej oraz zabezpieczenie właściwego odprowadzenia wód deszczowych.

Na terenach niezurbanizowanych gminy nie ma problemu wód opadowych. Z uwagi na ekstensywną zabudowę oraz występowanie wielu rowów melioracyjnych nie ma potrzeby budowy teraz, ani w przyszłości wiejskich kanalizacji deszczowych.

Generalnie, w gminie brak jest kanalizacji deszczowej i brak jest wykonanych koncepcji rozwiązania tego problemu. Powinien zostać opracowany *Program uporządkowania gospodarki wodami opadowymi na terenie Gminy Morawica, a w nim:*

- Program budowy nowych odcinków kanalizacji deszczowej w zakresie ograniczonym,
- Program budowy oczyszczalni wód deszczowych przed wlotem do odbiornika,
- Utrzymana zasada pozostawiania wód opadowych i roztopowych na terenie zlewni z maksymalnym wykorzystaniem retencji terenowej

Spodziewane jest osiągnięcie następujących korzyści:

- zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń wprowadzanych do wód powierzchniowych,
- zmniejszenie częstotliwości i ilości podtopień,
- zmniejszenie spływu wód opadowych do układu kanalizacji sanitarnej,

Odpiły wód opadowych i roztopowych powinny być realizowane grawitacyjnie za pośrednictwem zarówno kanałów krytych jak i rowów otwartych z wykorzystaniem zbiorników retencyjnych.

W związku z planowanym przedsięwzięciem budowy lotniska i szeroko pojętej (różnorodnej, wielofunkcyjnej) infrastruktury towarzyszącej, poza koniecznością usprawnienia gospodarki ściekowej na obszarze całej gminy w najbliższym czasie zostanie podjęta budowa podczyszczalni wód opadowych wraz z systemem kanalizacji retencjonowania i kanalizacji deszczowej na potrzeby lotniska.

XII.4 Zaopatrzenie w gaz

Bilans zapotrzebowania gazu

na przygotowanie posiłków	0,03nm ³ /M,h
na przygotowanie ciepłej wody	0,077nm ³ /M,h
na ogrzewani kubatury	0,375nm ³ /M,h
przemysł drobny, usługi	narzut 15% potrzebowania mieszkańców

Razem	0,55nm ³ /M,h

Na podstawie w/w wskaźnika $q = 0,55\text{nm}^3/\text{M,h}$ obliczono zapotrzebowanie gazu ziemnego dla całej gminy dla 15 300 mieszkańców (prognoza PRL 2007-2013 na rok 2020) z wykorzystaniem wszystkich oznaczonych w Studium terenów pod budownictwo mieszkaniowe.

Bilans zapotrzebowania gazu dla gminy Morawica

Liczba mieszkańców 2020r.	Obliczeniowe zapotrzebowanie gazu*		
	Qmaxh	Narzut 15%	Razem Qmaxh
	nm ³ /h	nm ³ /h	nm ³ /h
15 300	6 600	1 000	7 600

*przyjęto odsetek korzystających z gazu do przygotowywania posiłków 90%

*przyjęto odsetek korzystających z gazu do przygotowywania ciepłej wody 90%

*przyjęto odsetek korzystających z gazu do ogrzewania kubatury 90%

Dane bilansowe ilustrują maksymalną ilość gazu, jaka może być zapotrzebowana przez ludność przy jego powszechnym zastosowaniu w gminie. Dane te nie obejmują zapotrzebowania gazu przez przemysł. Dla odbiorców przemysłowych możliwość zaopatrzenia w gaz musi być każdorazowo potwierdzona przez właściwego dostawcę.

Źródła dostawy gazu

Źródłem zasilania planowanego gazociągu wysokiego ciśnienia w gminie Morawica jest gazociąg d300 relacji Zborów – Busko – Kielce stanowiący drugostronne zasilanie miasta Kielce w gaz. Włączenie do w/w gazociągu zrealizowane zostało w miejscowości Skrzelczyce, a magistrala gazowa dotrze wkrótce do miejscowości Radkowice. Na trasie gazociągu przewidziano dwie stacje redukcyjno – pomiarowe gazu zlokalizowane (na etapie planowania w Radkowicach i w Brzezinach).

Nie przewiduje się ograniczeń w dostawie gazu w przyszłości. System zasilania w gaz ziemny jest zdolny sprostać zwiększonemu zapotrzebowaniu jakie nastąpi w gminie Morawica.

Dalsza gazyfikacja gminy jest warunkowana przede wszystkim spełnieniem kryteriów ekonomicznych określanych przez Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. w Warszawie, Karpacka Spółka Gazownictwa Sp z o.o. w Tarnowie, Oddział w Kielcach.

W przypadku terenów o walorach przyrodniczych prawnie chronionych będzie miało znaczenie zastosowanie przez budżet Państwa systemu ulg i zachęt dla ludności celem ułatwienia jej przystąpienia do programu gazyfikacji.

Urządzenia gazownicze

Po zrealizowaniu całego programu gazyfikacji gminy Morawica z gazu będzie korzystać 2472 odbiorców.

Istniejąca stacja redukcyjno-pomiarowa I stopnia w Bieleckich Młynach posiada przepustowość nominalną 6000 Nm³/h. Ze stacji planuje się rozprowadzić 87km gazociągów średniego ciśnienia oraz wykonać 71,5km przyłączy gazowych. Na koniec 2008 roku, wg danych GUS na terenie gminy dane charakteryzujące stan obsługi gazowniczej przedstawiały się następująco:

Długość sieci przesyłowej wysokiego ciśnienia 24,9km. Zbiorczo z sieci gazowej średniego ciśnienia o łącznej długości 36,5km korzysta 375 gospodarstw. Stopień gazyfikacji gminy odnotowany na koniec 2008 roku był niski i wynosił 0,6% ale szybko rośnie. Wskaźnik gęstości sieci gazowej wynosi 26,0km/100km².

Rozbudowa sieci gazowej jest prowadzona przez Karpacką Spółkę Gazownictwa Sp z o.o. w Tarnowie, Oddział w Kielcach w sposób ciągły. Do roku 2025 długość sieci gazowej rozdzielczej (bez przyłączy) wzrośnie do 210-300km i osiągnie wskaźnik 6,0mb/mieszkańca.

Koncepcja obsługi

Źródła zasilania gminy w gaz w 2025 roku w stosunku do stanu obecnego nie ulegną zmianie.

Wymagane jest opracowanie aktualnej koncepcji gazyfikacji gminy, tak aby nowobudowane sieci gazowe uwzględniały w swych parametrach przestrzenny rozkład nowych odbiorców na terenach przewidzianych pod urbanizację. Istniejąca sieć drugorzędna nie daje możliwości dużych punktowych poborów gazu dla nowych zespołów zabudowy zarówno mieszkaniowej jak i usług.

Dla wyrównania standardów życia we wszystkich sołectwach należy zbudować sieć gazową w każdej miejscowości, o ile tylko spełnione zostanie kryterium ekonomiczne dostaw gazu określone przez operatora podsystemu.

W związku z planowanym przedsięwzięciem budowy lotniska i szeroko pojętej (różnorodnej) infrastruktury towarzyszącej planuje się dwustronne zaopatrzenie w gaz średniego ciśnienia od strony Pierzchnicy oraz jako przedłużenie gazociągów od miejscowości Chałupki wzdłuż drogi 766.

Planowana jest w najbliższych latach:

- budowa gazociągu o długości 4,5km na terenie gminy Morawica- odgałęzienie od gazociągu wysokiego ciśnienia dn200mm PN na działce nr 986/5 w miejscowości Brzeziny, skąd rurociągiem stalowym dn200 PN 6,3 MPa zostanie doprowadzone do stacji redukcyjno – pomiarowej I stopnia w miejscowości Radkowice gmina Chęciny.
- budowa sieci gazowej średniego ciśnienia P=0,5 Mpa o długości ok. 15,7 km na terenie gminy Morawica przez miejscowości: Zalipie, Gawronków, Młynek, Przedmłyńnie, Wola Morawicka (wzdłuż drogi gminnej), Chełstów Wojda, Broszki, Nida, Surowizna.

XII.5 Zaopatrzenie w energię elektryczną

Bilans zapotrzebowania mocy i energii elektrycznej

Wskaźniki jednostkowe zapotrzebowania na moc elektryczną odniesione do potrzeb komunalnych gminy przyjmuje się dla terenów silnie zurbanizowanych (o charakterze podmiejskim) w wysokości 500W/M a dla terenów wiejskich gminy 1000W/M, średnio 700W/M.

Średnioroczne zużycie energii elektrycznej na terenie gminy szacuje się na ok. 1000kWh na 1 mieszkańca (bez odbiorców przemysłowych) Wskaźnik ten, zgodnie z *Założeniami Polityki Energetycznej Polski do 2020 roku*, wzrośnie średnio w kraju o 66%, czyli dla gminy Morawica odpowiednio do ok. 1700kWh na 1 mieszkańca.

Tabela poniżej ilustruje moc i energię elektryczną, jaka może być zapotrzebowana przez ludność w gminie Morawica. Kierunkowe zapotrzebowanie mocy szczytowej przez odbiorców komunalnych zlokalizowanych na terenie gminy wylicza się na 10,7MW. Dane te nie obejmują zapotrzebowania mocy elektrycznej przez przemysł. Dla odbiorców przemysłowych możliwość zaopatrzenia w moc elektryczną musi być każdorazowo potwierdzona przez właściwego dostawcę. Roczne zużycie energii elektrycznej wzrośnie w gminie do 26MWh dla liczby mieszkańców 15 300 (prognoza PRL 2007-2013 na rok 2020) z wykorzystaniem wszystkich oznaczonych w Studium terenów pod budownictwo mieszkaniowe.

Bilans zapotrzebowania mocy i energii elektrycznej dla gminy Morawica w grupie gospodarstw domowych

Liczba mieszkańców 2020r.	Obliczeniowe zapotrzebowanie	
	mocy el. P kW	energii el. E kWh/rok
15 300	10 700	26 000

Urządzenia elektroenergetyczne – elektroenergetyczna sieć przesyłowa

Przez teren gminy Morawica przebiega tranzytem eksploatowana przez PSE-Wschód S.A. napowietrzna przesyłowa linia elektroenergetyczna 220kV Połaniec - Radkowice (szerokość pasa technologicznego dla tej linii wynosi 50m - po 25m w obie strony od osi linii). Linia przebiega w pobliżu miejscowości Nida, Dębska Wola, Lisów.

Urządzenia elektroenergetyczne – elektroenergetyczna sieć dystrybucyjna

Zasilanie gminy w energię elektryczną odbywa się za pośrednictwem GPZ Morawica na zlokalizowanej na terenie objętym *Studium*, GPZ Wolica (na terenie gm. Chęciny) oraz GPZ Chmielnik. W przypadku awarii GPZ Morawica jest więc zabezpieczona pewność zasilania. W GPZ Morawica pracują dwa transformatory 110/15kV o mocy 10MVA każdy. W czasie największych poborów mocy transformatory te wykorzystywane są na poziomie 40 -50%, obciążenie szczytowe wynosi 8-10 MVA. W przypadku awarii linii zasilającej istnieje możliwość zasilania awaryjnego liniami 110kV od strony Kielc, Chmielnika i Wolicy.

Przez teren gminy Morawica przebiega tranzytem napowietrzna linia elektroenergetyczna 110kV Radkowice - Kielce (szerokość pasa technologicznego dla tej linii wynosi 38m - po 19m w obie strony od osi linii) oraz napowietrzna linie dystrybucyjne 110kV relacji Radkowice – Morawica i Morawica – Chmielnik (szerokość pasów technologicznych dla tych linii wynosi 38m - po 19m w obie strony od osi linii). Sieci 110kV pozwalają na maksymalny przesył mocy rzędu od 78 do 122MVA w zależności od przekroju przewodów. Istnieje więc możliwość znacznego dociążenia tych linii bez konieczności przebudowy.

Oprócz linii napowietrznych SN w gminie prowadzone są także linie kablowe, których łączna długość wynosi blisko 10km. W gminie Morawica usytuowanych jest 93 stacji napowietrznych i 9 wewnątrzowych. Stacje transformatorowe SN/nN posiadają spore rezerwy mocy (35 – 50%).

Zaopatrzenie odbiorców w energię elektryczną odbywa się na bazie istniejącej sieci 15kV sukcesywnie rozbudowywanej w miarę wzrostu potrzeb. Generalnie niezawodność dostaw energii elektrycznej jest wystarczająca i nie odbiega od średniej w województwie. Według ustaleń *Studium* z 2009 roku na terenie gminy jedynie w trzech miejscowościach nie dotrzymywane są warunki napięciowe. Miejscowości te to:

- Dyminy Granice
- Drochów
- Dębska Wola

Urządzenia SN i nn nie znajdują zapisu w dyspozycjach przestrzennych *Studium*.

Koncepcja obsługi

Zasilanie jednostkowych odbiorców w energię elektryczną będzie możliwe po zrealizowaniu odpowiedniej infrastruktury energetycznej wykonanej w oparciu o warunki przyłączenia (wydane na wniosek właścicieli poszczególnych działek) oraz plan rozwoju w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na energię elektryczną, uzgodniony z Prezesem Urzędu Regulacji Energetyki. Budowę i rozbudowę sieci oraz urządzeń elektroenergetycznych należy prowadzić w uzgodnieniu i na warunkach określonych przez właściwy zakład energetyczny, odpowiednio do zbilansowanych potrzeb i zgodnie z warunkami wydanymi przez dostawcę energii dla terenów, gdzie wystąpi zwiększone zapotrzebowanie w zakresie zasilania w energię elektryczną a zasilanie z istniejącej sieci niskiego napięcia nie będzie możliwe.

System zasilania energetycznego na terenie gminy. Morawica pracuje bez poważniejszych zakłóceń. W celu umożliwienia wykorzystania rezerwy energii elektrycznej niezbędna będzie modernizacja niektórych odcinków linii średniego i niskiego napięcia oraz wymiana niektórych transformatorów – na takie o większej mocy.

Rejon energetyczny ZE Kielce (oprócz gminy Morawica ZE Kielce obsługuje także tereny gmin: Bodzentyn, Chęciny, Daleszyce, Górno, Masłów, Miedziana Góra, Piekoszów,

Sitkówka Nowiny i Zagnańsk). W całym obszarze ZE Kielce planowane są następujące inwestycje (program ulega ciągłej aktualizacji):

- a) budowa nowych sieci SN – 10,4 km
- b) modernizacja i przebudowa sieci SN - 0 km
- c) budowa nowych sieci nN – 6,2 km
- d) modernizacja i przebudowa sieci nN – 22,5 km
- e) budowa, wymiana lub modernizacja stacji transf. 15/0,4 kV - 31 szt.

Sieć średniego i niskiego napięcia pomimo, że zapewnia dostarczanie wymaganej przez odbiorców energii elektrycznej, wymaga ciągłej modernizacji w celu zmniejszenia awaryjności, zwłaszcza na obszarach wiejskich. Stosowne działania zakładają m.in. stosowanie dla obszarów wiejskich – w większym stopniu niż ma to miejsce obecnie – izolowanych sieci napowietrznych lub kablowych ziemnych niskiego napięcia. Ma to przyczynić się do zmniejszenia awaryjności w dostawach energii elektrycznej.

Wszyscy potencjalni odbiorcy energii elektrycznej posiadają przyłącza do sieci energetycznej. Głównym odbiorcą energii elektrycznej w gminie jest przemysł – ok.40% i gospodarstwa domowe - ok.35%. Szpital w Morawicy jest trzecim kolejno odbiorcą – ok.10%. W perspektywie 20 lat, dla której opracowywane jest Studium, struktura zużycia energii elektrycznej nie ulegnie większym zmianom.

W związku z planowanym przedsięwzięciem budowy lotniska i szeroko pojętej infrastruktury towarzyszącej występuje konieczność przebudowy elektroenergetycznej linii przesyłowej 220kV Połaniec – Radkowice na długości ok.1500m w południowej części gminy.

XII.6 Zaopatrzenie w ciepło

Na terenie gminy Morawica nie występuje scentralizowany system zaopatrzenia w ciepło. Potrzeby cieplne pokrywane są w oparciu o rozproszone źródła ciepła.

Zaopatrzenie w ciepło gminy oparte jest o kotłownie lokalne usytuowane z reguły przy obiektach użyteczności publicznej takich, jak szkoły, obiekty służby zdrowia, zakłady przemysłowe, itp. oraz o ogrzewanie indywidualne. Na terenie gminy brak jest rozległych sieci ciepłych, oraz źródeł ciepła o mocy powyżej 5,8MW, których działalność wymaga (zgodnie z prawem energetycznym) otrzymania stosownej koncesji. Dla własnych potrzeb duże kotłownie posiadają:

1. Kopalnia Wapienia o mocy 3,5MW,
2. Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych o mocy 4,0MW,
3. RSP Bilcza o mocy 2,52MW.

Większość istniejących źródeł ciepła, przede wszystkim lokalnych kotłowni komunalnych, jak i źródeł ciepła w budownictwie jednorodzinym, jest uciążliwa dla środowiska (emisja spalin z gorszych gatunków węgla, brak instalacji oczyszczania spalin, mała sprawność kotłów). W związku z intensywną rozbudową sieci gazowej gminy, wprowadza się w szerokim zakresie jako paliwo ekologiczne gaz ziemny.

Potrzeby cieplne na terenach wiejskich zabezpieczane są w oparciu o źródła indywidualne (kotłownie gazowe, kotłownie olejowe, piece stałopalne, piece kaflowe, ogrzewanie elektryczne akumulacyjne). O wyborze medium decyduje kryterium ekonomiczne. Są to wszystko drobne źródła nie podlegające inwentaryzacji ani ocenie w *Studium*.

Władze gminy dysponują pełnią analiz i materiałów planistycznych w zakresie niezbędnym do podejmowania działań monitorujących zaopatrzenie odbiorców w energię cieplną – w tym *Projekt założeń do planu zaopatrzenia gminy w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe z*

2003 roku. Według w/w *Projektu* w przyszłości zaopatrzenie w ciepło Gminy Morawica oparte będzie podobnie jak obecnie o węgiel i olej opałowy a także planowane jest również wykorzystanie gazu ziemnego,

W scenariuszach zaopatrzenia w ciepło przewiduje się również na cele ogrzewcze wykorzystanie energii elektrycznej dostarczanej z systemu elektroenergetycznego oraz wykorzystane również będą odnawialne źródła energii.

Na terenie gminy Morawica, jak się szacuje kierunkowo będzie dla liczby mieszkańców 15 300 (prognoza PRL 2007-2013 na rok 2020) z wykorzystaniem wszystkich oznaczonych w Studium terenów pod budownictwo mieszkaniowe ok. 460000 m² powierzchni użytkowe mieszkań

Do obliczenia zapotrzebowania energii cieplnej na okres kierunkowy 2025 przyjęto następujące założenia i wskaźniki jednostkowe:

- zapotrzebowanie ciepła dla budownictwa mieszkaniowego (po termorenowacji) 60W/m²,
- zużycie energii na ogrzewanie kubatury 500MJ/m²/rok
- zużycie energii na przygotowanie ciepłej wody 140MJ/m²/rok

W ciągu roku zapotrzebowanie na moc cieplną zmienia się w zależności od warunków zewnętrznych. I tak, z 640MJ/m²/rok energii cieplnej 30MJ/m²/rok wykorzystywane jest przez kilka, kilkanaście dni w roku w czasie najsrozszych mrozów, około 470MJ/m²/rok na ogrzewanie w okresie sezonu grzewczego w tzw. podstawie a około 140MJ/m²/rok na ogrzewanie ciepłej wody przez okrągły rok.

Przy powyższych założeniach prognozowane zapotrzebowanie na moc cieplną i energię cieplną do ogrzewania i przygotowania ciepłej wody w gminie Morawica wyniesie dla 15 300 mieszkańców moc cieplna - 28MW, energia cieplna 290TJ.

XII.7 Telekomunikacja

Bilans zapotrzebowania na łącza telefoniczne

Aktualny wskaźnik telefonizacji dla całej gminy wynosi ok.400 abonentów/1000 mieszkańców. Przy zniesionych ograniczeniach w przyłączaniu nowych abonentów telefonii przewodowej odpowiada on stanowi nasycenia.

Urządzenia telekomunikacyjne

Przez gminę przebiegają kable telekomunikacyjne magistralne i lokalne. Kable magistralne ułożone są wzdłuż drogi Kielce – Pińczów, a od Dębskiej Woli w kierunku Sobkowa. Lokalna sieć telekomunikacyjna wykonana jest jako napowietrzna, a w miejscowości gminnej Morawica jako kablowo – napowietrzna.

Realizację telefonizacji gminy Morawica rozpoczęto w roku 1991. Wybudowano sieć telefoniczną wraz z centralami w Bilczy i Morawicy. W latach 1992 - 1994 stelefonizowano Bieleckie Młyny, Łabędziów, Piaseczna Górka, Nida, Brzeziny, Podwale, Kuby Młyny, Radomice I i Radomice II, Brudzów i Zaborze. W latach 1994 - 1996 rozpoczęto telefonizację południowych terenów gminy tj. Dębskiej Woli (z własną centralą), Zbrzy, Chałupek, Obic, Kawczyna, Chmielowic, Drochowa I i Drochowa II. W roku 1997 zamknięto pierwszy etap telefonizacji gminy przekazując do dyspozycji mieszkańców 1300 abonentów telefonicznych.

Aktualnie prawie cały obszar gminy jest stelefonizowany. Centrale telefoniczne, stanowiące kluczowe znaczenie w poziomie świadczonych usług zlokalizowane są w trzech miejscowościach:

- Bilczy,
- Morawicy,
- Dębskiej Woli

Są to centrale automatyczne, które wykorzystywane są w zasadzie w stopniu uniemożliwiającym dalszy przyrost przyłączy telefonicznych. Gmina charakteryzuje się stosunkowo wysokim przyrostem nowych abonentów biorąc pod uwagę, że jest w pełni stelefonizowana. Liczba abonentów telefonii przewodowej nie jest ujawniana.

W chwili obecnej wszystkie miejscowości w gminie są stelefonizowane.

Koncepcja obsługi

W telekomunikacji horyzont 20 lat jest zbyt długi aby przesądzać sposób obsługi mieszkańców. Postęp techniczny zmienia co kilka lat dotychczasowe ustalenia i plany inwestycyjne.

Prawo telekomunikacyjne zniósło bariery administracyjne i każdy operator telekomunikacyjny ma równe prawa. Należy się spodziewać dalszego rozwoju telefonii bezprzewodowej kosztem telefonii przewodowej, upowszechnienia wolnego dostępu do Internetu, szeregu nowych usług opartych o łącza o bardzo dużej przepustowości danych. Do roku 2025 rozwój usług telekomunikacyjnych zmieni jakość i sposób życia w gminie Morawica w nieprzewidywalny sposób.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego opracowywane w gminie, niezależnie od dyspozycji Studium, nie mogą ustanawiać zakazów, a przyjmowane w nich rozwiązania nie mogą uniemożliwiać lokalizowania inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej, jeżeli taka inwestycja jest zgodna z przepisami odrębnymi. Zapis ten odnosi się m.in. do stacji przekaźnikowych telefonii komórkowych. Lokalizacja każdego takiego urządzenia (poza terenami wyłączonymi) powinna być poprzedzona raportem oddziaływania na środowisko, gdzie będą wyznaczone strefy ochronne dla tych urządzeń. Strefy ochronne muszą być przestrzegane w celu ochrony ludzi przed skutkami pól. Decyzje administracyjne w sprawie nowych lokalizacji urządzeń nadawczych muszą uwzględniać bytowanie ludzi w najbliższym sąsiedztwie.

XII.8 Gospodarka odpadami komunalnymi

Bilans odpadów komunalnych

Do roku 2020 wszyscy właściciele lub zarządcy nieruchomości będą musieli mieć podpisane umowy z koncesjonowanymi formami na wywóz odpadów, w tym odpadów segregowanych – odsetek ten wzrośnie do 100%.

W miarę rozwoju gospodarczego i wzrostu zamożności społeczeństwa, skład odpadów komunalnych będzie się zmieniał w czasie, zarówno pod względem ilości jak i składu morfologicznego. Również na skład morfologiczny powstających odpadów wpływ ma postawa proekologiczna ludności, czyli świadomy stosunek do problematyki środowiska i odpadów.

Uwzględniając powyższe prognozy oraz wskaźniki zmian poszczególnych frakcji w odpadach komunalnych w opracowanym w 2006 roku *Planie gospodarki odpadami dla gminy Morawica na lata 2008-2012* oszacowano ilości powstających odpadów komunalnych. Ilość prognozowanych odpadów komunalnych w gminie na rok 2018 z aproksymacją do 2020 roku przedstawia tabela poniżej.

Za *Planem Gospodarki Odpadami* do analizy bilansowej dla gminy przyjęto wielkość odpadów wytworzonych na poziomie 170,9kg/M/rok.

Bilans ilości powstających stałych odpadów komunalnych dla gminy Morawica

Gmina - całość	Liczba mieszkańców 2020r.	Obliczeniowa ilość odpadów stałych	
		wg PGO na 2015	aproxymacja 2020
		Mg/rok	Mg/rok
	15 300	2 466	2 500

Urządzenia gminnej gospodarki odpadami

Na terenie gminy Morawica brak jest zorganizowanych składowisk odpadów komunalnych, przemysłowych czy niebezpiecznych. Wszystkie zebrane odpady komunalne z terenu gminy trafiają na składowisko Promnik gm. Strawczyn .

Do gromadzenia odpadów stosowane są dwa rodzaje pojemników o różnej pojemności dostosowane do rodzaju i charakteru zabudowy oraz pojemniki do segregacji odpadów.

Selektywną zbiórkę odpadów opakowaniowych, tj. przede wszystkim szkła, tworzyw sztucznych, metali, papieru i tektury, prowadzona jest przy użyciu następujących pojemników:

- typu „Igloo” o pojemności 1; 1,4 oraz 2,6 m³,
- pojemniki 1,3 m³,
- system workowy.

Pojemniki typu „Igloo” znajdują się w następujących miejscowościach:

- parking w centrum Morawicy – szkło plastik, aluminium,
- ul. Ściegiennego w Morawicy – szkło, plastik,
- Brzeziny, ul. Chęcińska (parking przy placu zabaw) – szkło, plastik,
- Piaseczna Górka, ul. Sportowa – szkło, plastik,
- Bilcza, ul. Bukowa – szkło, plastik,
- Bilcza (wjazd na osiedle Echo Investment) – szkło, plastik.

W 2002 roku wprowadzono na terenie gminy system segregacji workowej w indywidualnych gospodarstwach domowych oraz w niektórych miejscowościach zastosowano dodatkowo system pojemnikowy typu igloo. Na terenie gminy mieszkańcy segregują następujące odpady: opakowania szklane i plastikowe, aluminium, makulaturę.

Koncepcja obsługi

Generalnie, system funkcjonujący na terenie gminy w zakresie gospodarki odpadami stałymi można zdefiniować jako świadczenie usług odbioru odpadów, to znaczy regularnego zbierania odpadów przy użyciu znormalizowanego sprzętu do gromadzenia i wywozu odpadów. Zbieranie odpadów komunalnych zmieszanych odbywa się na podstawie umów zawartych z gospodarstwami indywidualnymi oraz z przedsiębiorcami i innymi jednostkami organizacyjnymi. Odpady zbierane są poprzez system wystawionych kontenerów oraz sieć pojemników.

Przyjmuje się w Studium, że system zbierania i gromadzenia odpadów komunalnych w gminie będzie nadal oparty na istniejącym systemie zbiórki zmieszanych odpadów komunalnych oraz rozbudowie systemu selektywnej zbiórki odpadów podlegających procesowi odzysku i recyklingu.

Działania w zakresie gospodarki odpadami na terenie gminy obejmować będą organizację, nadzór i kontrolę nad wprowadzonymi w gminie systemami selektywnej zbiórki odpadów.

Na terenie gminy rozwijana będzie selektywna zbiórka odpadów surowcowych. W planowaniu miejscowym i przy wydawaniu warunków zabudowy należy dla nieruchomości zabudowanej budynkiem lub budynkami wielolokalowymi, w których zamieszkuje ponad 20 mieszkańców należy zabezpieczać możliwość ustawienia pojemników na odpady niesegregowane o łącznej objętości, co najmniej 1,1m³ lub mniejszej rekompensowanej większą częstotliwością opróżniania. Nieruchomość należy wyposażyć w dostateczną ilość pojemników służących do zbierania odpadów komunalnych, tj. surowcowych i pozostałych niesegregowanych.

Odpady niebezpieczne rozumiane jako odpady komunalne, które zawierają składniki niebezpieczne oraz posiadają właściwości niebezpieczne określone w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. *o odpadach*, gromadzone będą, jak obecnie, następująco:

- leki przeterminowane - w punktach zbiórki zlokalizowanych w aptekach,
- zużyte baterie - w wyznaczonych punktach zbiórki,
- zużyte akumulatory - w placówkach handlowych oraz w stacjach obsługi i naprawy samochodów,
- inne odpady niebezpieczne - w przeznaczonych do tego punktach zbiórki.

Polityka samorządu gminnego odnośnie gospodarowania odpadami organicznymi z ogrodów oraz terenów zielonych powinna uwzględniać następujące rekomendacje Studium:

- odpady roślinne powstające na terenie nieruchomości należy kompostować we własnym zakresie w sposób nie powodujący uciążliwości dla otoczenia lub przekazywać do wyznaczonej kompostowni poza terenem gminy,
- odpady roślinne pochodzące z pielęgnacji publicznych terenów zieleni miejskiej oraz ogrodów działkowych przekazywać należy do wyznaczonej kompostowni j.w.,
- dopuszcza się spalanie odpadów roślinnych, jeżeli pochodzą z roślin porażonych przez choroby i szkodniki.

Docelowym rozwiązaniem powinno być przyłączenie się gminy do przyszłego regionalnego systemu zagospodarowania odpadów komunalnych.

XIII KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI

XIII.1 Transport drogowy - sieć drogowa

Główne drogi przebiegające przez obszar gminy, zbiegają się w miejscowości Morawica, tworząc węzeł układu komunikacyjnego o znacznej uciążliwości dla mieszkańców gminy i tworzący zakłócenia w ruchu komunikacyjnym, jak i bezpośrednie zagrożenie bezpieczeństwa. Z tych względów za konieczne uznano prace modernizacyjne na głównym układzie drogowym gminy.

Najpilniejszą inwestycją drogową przebudowa drogi krajowej nr 73 do pełnych parametrów drogi głównej ruchu przyspieszonego (GP2/2) o minimalnej szerokości pasa drogowego – 40 m, w tym budowa drugiego pasma drogi oraz budowa obwodnicy miejscowości Morawica. Planowana obwodnica, o długości ok. 3,6 km przebiegałaby po wschodniej stronie miejscowości, wzdłuż rzeki Morawki.

Odcinek drogi krajowej przebiegający przez tereny zabudowane Morawicy i Woli Morawickiej po wybudowaniu obwodnicy zostanie przekształcony, w zależności od potrzeb, w drogę powiatową lub wojewódzką łączącą drogi nr 763 i 766. Na odcinku pomiędzy 763 i 766 sugerowana klasa drogi – główna z minimalną szerokością pasa drogowego - 25 m, a na odcinku pomiędzy 766 a DK 73 w kierunku wschodnim – zbiorcza z minimalną szerokością pasa drogowego – 20m.

W Zmianie nr 3 Studium planuje się realizację południowej obwodnicy Morawicy w kategorii drogi gminnej i klasie drogi zbiorczej (Z). Obwodnica łączyłaby drogę wojewódzką nr 766 z drogą krajową nr 73 w przebiegu na południe od zainwestowanych terenów miejscowości Morawica i Wola Morawicka. Obwodnica służyłaby wyprowadzeniu towarowego transportu samochodowego z terenów zabudowy mieszkaniowej ww. miejscowości i jednocześnie poprawiałaby jakość i niezawodność obsługi komunikacyjnej planowanych terenów usług i produkcji. Minimalna szerokość pasa drogowego tej obwodnicy wynosi 20 m.

W związku z projektowanym portem lotniczym w Obicach konieczna będzie realizacja budowy obwodnic Lisowa i Piotrkowic w ciągu drogi nr 73 wraz z węzłem drogowym do obsługi lotniska i wyżej wymienionych miejscowości. Szerokość pasa drogowego obwodnicy DK73 nie może być mniejsza niż 40 m. W zależności od potrzeb, po wybudowaniu obwodnicy i węzła odcinek istniejącej drogi krajowej przebiegający przez Lisów i Piotrkowice zostanie przekształcony w drogę powiatową lub wojewódzką.

Dla obsługi Portu Lotniczego po stronie północnej lotniska projektuje się drogę powiatową klasy zbiorczej (Z) z wiaduktem nad boczną kolejową do lotniska, łączącą drogę wojewódzką nr 766 z drogą krajową nr 73. Na odcinku środkowym droga projektowana jest na terenie gminy Chmielnik.

Dodatkowe usprawnienia w układzie komunikacyjnym gminy obejmują także budowę mostów na rzece Czarna Nida, w ciągach dróg: Kuby Młyny – Marzysz.

Budowa obwodnic i inwestycje mostowe zaliczane są do priorytetowych w zakresie modernizacji drogowego układu komunikacyjnego gminy Morawica.

Modernizacji do pełnych parametrów drogi głównej (G) wymagają drogi wojewódzkie nr 766 i 763, wiąże się to z potrzebą lokalnego przełożenia tras w Brzezinach i Morawicy. Dla drogi nr 763 możliwe podwyższenie parametrów do klasy S jako odcinka trasy „Szlaku Staropolskiego”, którego przebieg na odcinku obejścia Brzezina nie jest jeszcze ustalony. Modernizacja ta będzie się odbywać sukcesywnie w miarę możliwości finansowych. Zadania te mają charakter perspektywiczny, w związku z tym w zapisach przyszłego m.p.z.p. należy

przewidzieć dla nich rezerwę terenu w taki sposób, aby nie zostały przesądzone skutki ekonomiczne uchwalenia planu do czasu przystąpienia do realizacji. Projektowany nowy przebieg obejścia dla Brzezin w ciągu drogi 763 oraz obejście Morawicy w ciągu drogi 766 zostały przedstawione w załączniku graficznym. W niniejszej Zmianie nr 3 Studium nakreślono także orientacyjny nowy przebieg 763 w rejonie zachodnim Brzezin.

Dla obejścia Morawicy w ciągu drogi 766 proponuje się rozwiązanie oznaczone linią przerywaną o charakterze orientacyjnym. Przebieg projektowanych i postulowanych dróg wymaga uściślenia w planach miejscowych. Szerokość pasa drogowego dla tych obwodnic nie może być mniejsza niż 25 m.

Wprowadza się proponowany przebieg wschodniej obwodnicy Kielc, zgodnie z obowiązującym „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kielce” oraz projektem mpzp obejmującym tą obwodnicę. Szerokość pasa drogowego dla tej obwodnicy nie może być mniejsza niż 50 m.

Przebudowy wymagają skrzyżowania dróg z liniami kolejowymi w celu poprawy bezpieczeństwa ruchu. Przywrócenie ruchu pasażerskiego na linii kolejowej Kielce – Busko i wydłużenie jej trasy do Żabna oraz włączenie jej do obsługi portu lotniczego spowoduje konieczność budowy wiaduktów drogowych nad torami w istniejących i projektowanych drogach.

Modernizacji do parametrów drogi zbiorczej (Z) wymagają drogi powiatowe nr 0353T Wola Morawicka-Pierzchnica, nr 0382T Tokarnia-Chmielowice oraz nr 0367T Chmielowice-Obice. Modernizacje te będzie się odbywać sukcesywnie w miarę możliwości finansowych.

Stan dróg lokalnych jest średni i wymaga modernizacji. Inwestycje drogowe powinny obejmować poza samą drogą także urządzenia ruchu pieszego i rowerowego, zapewniające pieszym i rowerzystom podstawowe warunki bezpieczeństwa i funkcjonalności.

Z uwagi na charakter powyższych relacji i możliwości ich turystycznego wykorzystania, układ drogowy powinien być wzbogacony o ścieżki rowerowe i zadrzewienia przydrożne.

Przy lokalizacji w pasach drogowych dróg głównych ścieżek rowerowych oraz infrastruktury technicznej komunalnej, rowów odwadniających i dróg serwisowych w planach miejscowych przewidzieć odpowiednie poszerzenie tych pasów (powyżej minimum przewidzianego ustawą).

Należy ograniczać obsługę komunikacyjną obszarów przylegających bezpośrednio do drogi krajowej nr73 z tej drogi. Obsługę należy zapewnić poprzez istniejącą sieć dróg lokalnych i dojazdowych lub drogi serwisowe.

Należy zapewnić ochronę akustyczną terenów zabudowanych (ochrona akustyczna po stronie inwestora).

Wprowadza się zasadę rozwoju istniejącego układu powiązań komunikacyjnych poprzez budowę nowych dróg publicznych i wewnętrznych wytyczanych w miarę rozwoju układów mieszkalnych. W Studium wyznacza się przebieg takich nowych dróg w miejscowościach: Bilcza, Kuby Młyny, Radomice.

XIII.2 Sieć kolejowa

Przez teren gminy przebiega linia kolejowa nr 8 Warszawa – Kielce – Kraków oraz linia kolejowa Kielce – Busko (w zamierzeniach władz lokalnych, UTK i PKP przedłużenie do Żabna) W związku z planowaną budową Portu Lotniczego w Obicach wskazuje się na potrzebę przywrócenia ruchu pasażerskiego i modernizację linii kolejowej Kielce – Busko

oraz włączenie jej do obsługi lotniska np. nowoczesnych autobusów szynowych, budowę dworca kolejowego zintegrowanego dla wykorzystania przez użytkowników pozostałych środków transportu.

XIII.3 Transport lotniczy

Wskazuje się potrzebę lokalizacji elementu sieci układu komunikacji o znaczeniu ponadlokalnym – lotniska o funkcji przewozów pasażerskich (loty biznesowe, turystyczne ,migracyjne i zarobkowe) i przewozów towarowych (cargo).

Na rysunku Studium wskazuje się lokalizację projektowanego Regionalnego Portu Lotniczego Kielce(lotnisko) terenach wsi: Obice, Chałupki, Lisów , pod budowę którego przeznaczony jest teren między drogą krajową nr 73 i drogą wojewódzką nr 766. Lokalizacja lotniska w Zmianie nr 3 Studium została utrzymana zgodnie z ustaleniami Zmiany nr 2 Studium/

Dla terenów lotniska utrzymuje się parametry zagospodarowania określone w Zmianie nr 2 Studium tj:

- minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 20%;
- max. powierzchnia zabudowy – 30 %.

XIV OBIEKTY I OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY.

Niniejsze studium nie wyznacza takich obiektów i obszarów. Jednakże dopuszcza się wskazywanie takich obiektów i obszarów w miejscowym planie. Obiekty te mogą stanowić m.in.: elementy układu komunikacji publicznej (z wyłączeniem dróg zakładowych), urządzenia i sieci infrastruktury technicznej służącej celom komunalnym (z wyłączeniem sieci wewnętrznych zakładu), budynki mieszkalne, użyteczności publicznej i zabytki, a także inne obiekty budowlane w sąsiedztwie kopalni.

XV OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ZGODNIE Z PRZEPISAMI O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY

Na terenie gminy nie występują w/w były obozy zagłady.

XVI GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH

Na obszarze gminy terenami zamkniętymi są tereny kolejowe, które zostały przedstawione na rysunku Studium. Granice tych terenów należy uściślić w miejscowym planie. Tereny zamknięte obejmują działki:

- obręb Brzeziny: 1084, 432, 45, 844,
- obręb Chałupki: 101, 99
- obręb Dębska Wola: 469, 489, 69/1, 73/1, 73/2
- obręb Drochów Dolny: 44
- obręb Kawczyn: 139
- obręb Nida: 6, 19

- o obręb Obice; 401, 206, 27/1
- o obręb Podwole: 36, 5/2, 50, 51
- o obręb Zbrza: 361

Zgodnie z art. 3.1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na tego rodzaju terenie nie jest zadaniem gminy

XVII OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

Wprowadza się obowiązek zachowania historycznie ukształtowanych przestrzeni publicznych, w tym ulic, placów, ciągów pieszych wraz z zespołami zieleni. Utrzymuje się dotychczasową zasadę koncentracji usług w centrach wsi.

Dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców i poprawy jakości ich życia oraz dla turystów, wczasowiczów i użytkowników portu lotniczego, w ramach zespołów usług i terenów zieleni należy kształtować ogólnodostępne przestrzenie publiczne w powiązaniu z zielenią oraz elementami małej architektury. Obszary przestrzeni publicznej należy kształtować z uwzględnieniem dostępności dla osób niepełnosprawnych.

XVIII OBSZARY WYMAGAJĄCE REHABILITACJI I PRZEKSZTAŁCEN

Jako obszary wymagające rehabilitacji i przekształceń pod kątem porządkowania i realizacji nowej zabudowy, uznaje się w pierwszej kolejności:

- tereny w północnej części gminy, w tym tereny intensywnego rozwoju funkcji pozarolniczych, wymagające niezbędnych przekształceń ich dotychczasowej struktury przestrzennej;
- tereny w południowej części gminy, w tym tereny wymagające niezbędnych przekształceń dla potrzeb planowanego lotniska i inwestycji z nim związanych;
- wykształcenie centrum – przestrzeni publicznej głównego ośrodka gminnego – Morawicy w oparciu o zespół obiektów zabytkowych w sąsiedztwie Urzędu Gminy, Kalwarii Świętokrzyskiej i Szpitala oraz terenów nad rzeką Czarną Nidą, w perspektywie z dostępem do projektowanego zbiornika retencyjnego na rzece Morawce. Centrum będzie utworzone przy pomocy odpowiedniego kształtowania nowej zabudowy, która pozwoli na zdefiniowanie granic przestrzeni publicznej oraz wewnątrz urbanistycznych; ośrodek gminny powinien pełnić jednocześnie rolę ośrodka promującego Regionalny Port Lotniczy Kielce i wspomagającego zakresie funkcji z nim związanych.

W Zmianie nr 3 Studium wskazuje się tereny wyrobisk wskazane na rysunku jako tereny do rekultywacji.

XIX OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POW. SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000-M.KW.

Na terenie gminy niniejsze studium nie dopuszcza lokowania takich obiektów, za wyjątkiem obiektów lokalizowanych w strefie usług komercyjnych w otoczeniu portu lotniczego przy granicy z gminą Chmielnik, gdzie przewidziano zasadniczy obszar pod taką inwestycję. W gminie Morawica tylko niewielki obszarowo teren został określony pod tego rodzaju funkcję. Plan miejscowy uszczegółowi lokalizację takich obiektów. Na rysunku Zmiany nr 3 Studium obszary te wskazano jako tereny lokalizacji obiektów wielkopowierzchniowych.

XX OBSZARY LOKALIZACJI INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO

Na rysunku Zmiany nr 3 Studium zaznaczono następujące obszary pod nowe inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym:

- projektowany Regionalny Port Lotniczy Kielce (lotnisko) w Obicach
- rozbudowę drogi nr 73 wraz z budową obwodnic Morawicy
- obwodnica Lisowa i Piotrkowic
- obwodnica Brzezin w ciągu drogi wojewódzkiej nr 763
- węzeł drogowy w ciągu drogi krajowej nr 73
- łącznik pomiędzy drogą wojewódzka nr 766, a drogą krajową nr 73 (po północnej stronie portu lotniczego), stanowiący główny ciąg komunikacyjny obsługi lotniska
- wschodnia obwodnica Kielc
- ochrona przyrody w obszarach chronionych i postulowanych do ochrony
- projektowany gazociąg dn200 mm relacji Brzeziny - Radkowice
- budowa ujęcia wody w oparciu o dwie odwiercone studnie głębinowe w Obicach, wodociąg
- budowa oczyszczalni ścieków komunalnych wraz z systemem kanalizacji na potrzeby lotniska
- budowa podczyszczalni wraz z systemem retencjonowania i kanalizacji deszczowej na potrzeby lotniska
- budowa gazociągu od strony Pierzchnicy oraz przedłużenie sieci gazociągów od miejscowości Chałupki wzdłuż drogi nr 766
- przebudowa linii energetycznej WN – 220 kV oraz kolidujących z budową lotniska linii SN 15 kV
- modernizację linii kolejowej z budową bocznicy i stacji lub przystanku kolejowego w Obicach
- rozpoznawanie i wydobywanie kopalin stanowiących własność Skarbu Państwa,
- ochrona zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt lub siedlisk przyrody,
- ochrona nieruchomości stanowiących dobra kultury w rozumieniu przepisów o ochronie dóbr kultury.

Granice powyższych obszarów oraz przebieg dróg i sieci infrastruktury należy traktować jako orientacyjne. Ostateczne zostaną uściślone na etapie projektów budowlanych. Nie wyklucza się innych obiektów użyteczności publicznej lokalizowanych na obszarze gminy pod warunkiem, że nie będzie to w sprzeczności z pozostałymi ustaleniami niniejszego studium.

Jednocześnie dopuszcza się na terenie gminy realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym:

1) wydzielanie gruntów pod drogi publiczne, budowa i utrzymywanie tych dróg (szczególnie powiatowej obwodnicy Morawicy), obiektów i urządzeń transportu publicznego oraz kontroli ruchu lotniczego, a także łączności publicznej i sygnalizacji,

2) budowa i utrzymywanie ciągów drenażowych, przewodów i urządzeń służących do przesyłania płynów, pary, gazów i energii elektrycznej, a także innych obiektów i urządzeń niezbędnych do korzystania z tych przewodów i urządzeń,

- 3) budowa i utrzymywanie publicznych urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę, gromadzenia, przesyłania i oczyszczania ścieków oraz utylizacji odpadów,
- 4) budowa oraz utrzymywanie obiektów i urządzeń służących ochronie środowiska, zbiorników i innych urządzeń wodnych służących zaopatrzeniu w wodę, regulacji przepływów i ochronie przed powodzią, a także regulacja i utrzymywanie wód oraz urządzeń melioracji wodnych, będących własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego,
- 5) budowa i utrzymywanie pomieszczeń dla urzędów organów władzy, administracji, szkół publicznych, a także publicznych: obiektów ochrony zdrowia, przedszkoli, domów opieki społecznej i placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- 6) budowa i utrzymywanie obiektów oraz urządzeń niezbędnych do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego,
- 7) zakładanie i utrzymywanie cmentarzy.

XXI INSTRUMENTALIZACJA WDRAŻANIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ GMINY OKREŚLONEJ W STUDIUM

Ustalenia zawarte w Tomie II Zmiany nr 3 Studium i na rysunku Zmiany nr 3 Studium – Kierunki Zagospodarowania w skali 1:10000 wyrażają kierunki polityki przestrzennej gminy, nie są jednak ścisłym przesądzeniem o granicach zainwestowania i użytkowania terenów. W stosunku do rysunków Studium zawierających jego ustalenia przyjmuje się następującą interpretację:

- o ostateczne, szczegółowe, ustalenie granic terenów powinno być dokonywane w trakcie przygotowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- o przebieg lub lokalizacja projektowanych elementów sieci infrastruktury technicznej i układu drogowego wskazany w Studium ma charakter orientacyjny, szczegółowy przebieg lub lokalizacja ww. elementów powinny zostać określone w miejscowym planie lub decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego,
- o określone w Studium wskaźniki architektoniczno-urbanistyczne stanowią wytyczną ,
- o w każdym przypadku, gdy projekt miejscowego planu przewiduje na określonym terenie zagospodarowanie lub funkcje mniej intensywne niż wskazano w Studium, ustalenia tego planu powinny zostać uznane za zgodne ze Studium,
- o w Studium przedstawiono zgeneralizowany obraz użytkowania terenów, tzn., że określone na rysunkach Studium przeznaczenie terenu oznacza funkcję dominującą (a nie wyłączną) i może być uzupełnione innymi funkcjami, które jednak nie mogą być przeciwstawne funkcji dominującej i pogarszać warunki jej utrzymania lub realizacji.

Przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązują ww. wytyczne wynikające ze wskazanego w Studium dominującego przeznaczenia i zasad zagospodarowania określonych w rozdziale VIII oraz ustalenia dotyczące:

- o zasady kształtowania rolnej i leśnej przestrzeni produkcyjnych,
- o zasad ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego,
- o zasad ochrony dziedzictwa kulturowego,
- o kierunki rozwoju układu komunikacyjnego,
- o kierunki rozwoju infrastruktury technicznej,

a także ustalenia w zakresie przestrzeni publicznej, obszarów lokalizacji inwestycji celu publicznego i rozmieszczenia dużych i średnich obiektów handlowych, terenów zamkniętych.

XXII TERENY DO OBJĘCIA MIEJSCOWYMI PLANAMI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Cały obszar gminy Morawica jest objęty ustaleniami obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Morawica przyjęty Uchwałą Nr VII/38/06 Rady Gminy Morawica z dnia 13 lipca 2006 roku;
- Zmiana nr 1 Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Morawica przyjęty Uchwałą Nr XXV/220/08 Rady Gminy Morawica z dnia 29 grudnia 2008 r.

Cały obszar gminy Morawica za wyjątkiem części sołectw: Kawczyn, Zbrza i Chmielowice objęty jest uchwałami o przystąpieniu do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- Uchwała nr IX/84/07 z dnia 28 czerwca 2007 – Regionalny Port Lotniczy Kielce;
- Uchwała nr XXXVI/334/2009 z 9 grudnia 2008 – obszar gminy Morawica z wyłączeniem obszaru wskazanego w części graficznej.

Na terenie objętym Zmianą nr 3 Studium występuje szereg obszarów, dla których sporządzenie miejscowego planu jest obowiązkowe m.in.: tereny górnicze, przestrzenie publiczne i obiekty handlowe o powierzchni powyżej 2000 m². Jednakże, w związku z faktem, że cały obszar Zmiany nr 3 Studium objęty jest także uchwałami o przystąpieniu do sporządzania miejscowych planów, w Studium nie wskazuje się obszarów do objęcia miejscowymi planami.

XXIII UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZĘ USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM

Zmiana nr 3 Studium powstała w wyniku społecznego zapotrzebowania na uwolnienie znacznej części terenów pod inwestycje (ilość wniosków złożonych do studium 43 i 741 wniosków złożonych poza procedurą zmiany Studium w okresie poprzedzającym prace nad Studium w latach 2006-2010). Zmiana nr 3 Studium kontynuuje kierunki zagospodarowania przestrzennego zapisane w dotychczasowym studium, w szczególności kontynuuje naturalne kierunki rozwoju wsi, zachowuje istniejące centra osiedleńcze, rozbudowuje w sposób naturalny istniejący układ komunikacyjny dróg dojazdowych.

W projekcie Zmiany nr 3 studium kierowano się zasadą ograniczenia rozwoju struktury osiedleńczej w terenach chronionych, a w szczególności:

- wzdłuż Czarnej Nidy i jej lewego dopływu Morawki,
- w sąsiedztwie rezerwatu przyrody „Radomice”,
- w bezpośrednim sąsiedztwie lasów
- na obszarze udokumentowanych złóż surowców naturalnych.

Ochronę lasów wzmocniono poprzez wyznaczenie znacznych terenów pod dolesienia na styku z terenami już zalesionymi.

Na mocy przepisów szczególnych ograniczono zainwestowanie w:

- terenach zalewowych,
- strefach ochrony ujęć wód (granice będą uściślone na etapie mpzp),
- strefach sanitarnych w sąsiedztwie cmentarzy,
- granicach stref archeologicznej ochrony konserwatorskiej,
- strefach ochrony konserwatorskiej,
- wokół linii i urządzeń elektroenergetycznych oraz gazociągów,
- strefach wokół lotniska,
- strefach uciążliwości dróg i kolei.

Aneks – zmiana studium uwzględnia:

- nowy przebieg drogi krajowej nr 73 (obwodnica Morawicy uzgodniona z GDDKiA),
- przebieg gazociągu dn 200,
- istniejący magazyn materiałów wybuchowych wraz ze strefami.
- lokalizację lotniska w Obicach wraz z szeregiem inwestycji towarzyszących,
- nowe obszary ochrony przyrody, w tym obszary Natura 2000
- nowe udokumentowane złoża kopalin.

Analiza uwarunkowań, w tym obecnej struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Morawica wskazuje, że kluczową rolę w kształtowaniu zagospodarowania gminy obecnie odgrywają:

- sąsiedztwo ośrodka wojewódzkiego tj. miasta Kielce, co decyduje o wysokiej dynamice procesów urbanizacyjnych, a przede wszystkim o rozwoju mieszkalnictwa w formie jednorodzinnej;
- dogodne połączenia komunikacyjne poprzez drogę krajową nr 73, co wpływa pozytywnie na rozwój funkcji mieszkalnictwa jak i usług i przemysłu;
- sieć osadnicza tj. położenie historycznych wsi i ich układ zabudowy, które stanowią załączki urbanizacji w poszczególnych sołectwach, szczególnie w północnej i centralnej części gminy Morawicy;
- udokumentowane złoża kopalin i ich długoletnia eksploatacja, co było podstawą do wprowadzenia w gminie funkcji gospodarczych pozarolniczych i wytworzenia w centralnej części gminy strefy przemysłowej, a także ograniczenia urbanizacji w obszarach udokumentowanych a nieeksploatowanych złóż;
- ukształtowanie powierzchni gminy, w tym przebieg dolin rzecznych i terenów zalewowych, tworzące ograniczenia dla zainwestowania;
- zwarte kompleksy lasów, które ograniczają zainwestowanie;
- znaczne obszary spółdzielni rolniczych, które zostały przekształcone pod rozwój innych funkcji, co pozwoliło na wytworzenie zwartych wielkopowierzchnowych, układów osiedli podmiejskich;
- ustalenia obowiązującego miejscowego planu, gdzie znaczne obszary wskazane zostały pod rozwój zabudowy, przy jednoczesnej rezygnacji z jednorazowej opłaty planistycznej, co zwiększyło konkurencyjność tych terenów na rysunku nieruchomości.

W okresie perspektywicznym oddziaływanie ww. uwarunkowań będzie modyfikowane przez konsekwencje decyzji o lokalizacji częściowo w południowym fragmencie gminy Morawica (poza urbanizowanymi już obecnie północnymi i centralnymi obszarami gminy) regionalnego lotniska. Realizacja lotniska oznacza w praktyce realizację infrastruktury lotniskowej oraz infrastruktury drogowej i kolejowej komunikującej lotnisko z otoczeniem, a przede wszystkim z Kielcami, a także rozwój funkcji około lotniskowych tj. magazynowo-składowej, usługowej, turystyki itd. Rozwój gminy modyfikowany będzie także poprzez realizację obwodnicy drogi krajowej nr 73 w m. Morawica-Wola Morawicka i Lisów.

Na terenie gminy Morawica w okresie perspektywicznym będą miały miejsce znaczne zmiany w strukturze funkcjonalno-przestrzennej. W planowanej strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy Morawica można wyróżnić następujące strefy:

- Strefę intensywnego, wielofunkcyjnego rozwoju Kielce-Morawica (I),
- Strefę eksploatacji kopalin i produkcji (II),
- Strefę mieszkaniowo-rolną (III),
- Strefę rolną (IV),
- Strefę leśną (V),
- Strefa dolin rzecznych Czarnej Nidy i Morawki (VI),
- Strefa wielofunkcyjnego rozwoju lotniska regionalnego (VII).

I - Strefa intensywnego, wielofunkcyjnego rozwoju Kielce-Morawica.

Planowany jest w tej strefie dalszy rozwój osiedli mieszkaniowych, usług komercyjnych i społecznych oraz funkcji produkcyjno-usługowej. Powyższe funkcje rozwijać się będą kosztem terenów rolnych.

- Główne funkcje w strefie:

- mieszkaniowa jednorodzinna, w zwartych układach historycznych wsi, nowych układach osiedli podmiejskich,
- mieszkaniowo-usługowa wzdłuż głównych ulic wsi Morawica (ul. Kielecka), Bilcza (ul. Żeromskiego, ks. Ściegiennego), Brzeziny (Chęcińska) i Wola Morawicka (ul. Wolności),
- reliktowa rolna, w tym zabudowa zagrodowa w granicach dawnych wsi, stopniowo wypierana przez zabudowę mieszkaniową jednorodziną,
- produkcyjno-usługowa (w tym magazyny i składy), szczególnie wzdłuż drogi krajowej nr 73 (częściowo w Specjalnej Strefie Ekonomicznej „Starachowice”) i w dawnych terenach baz spółdzielni rolniczych w Bilczy i Morawicy oraz w rejonie oczyszczalni ścieków,
- centra usług społecznych (oświata, zdrowie, kultura) w Bilczy i Morawicy,
- Pozostałe funkcje w strefie: tereny zieleni (cmentarze, zieleńce, skwery, place zabaw), tereny rolne, tereny lasów, zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, usługi kultu religijnego, usługi turystyki, usługi obsługi komunikacji, tereny lasów, tereny rolne, usługi administracji.

II – Strefa eksploatacji kopalin i produkcji, która podzielona jest na dwie jednostki: podstrefę Podwole (II a) i podstrefę Morawica (II b).

Podstrefa Podwole rozwinie się przestrzennie w kierunku wschodnim i południowym, obejmując nowe tereny przy granicy z gminą Sitkówka-Nowiny, gdzie planowana jest realizacja nowej kopalni na złożu Kowala Mała. Granicę południową obszaru podstrefy stanowią będą tereny kolejowe. W podstrefie tej dominować będą funkcje związane z rozwojem działalności gospodarczej tj: produkcyjna, usługowa, magazynowa i górnictwa. Pozostałe funkcje występować będą jako towarzyszące, wykluczyć należy na terenie strefy rozwój funkcji wrażliwych (np.: funkcji mieszkaniowej, szpitali, terenów rekreacji itp.), których lokalizacja generuje ograniczenia dla rozwoju funkcji dominujących.

III – Strefa mieszkaniowo-rolna, podzielona przestrzennie na cztery podstrefy: Brzeziny (IIIa), Łabędziów (IIIb), Kuby Młyny (IIIc), Dyminy (IIId)

W wyniku presji urbanizacyjnej mieszkańców miasta Kielce planowane jest wydzielenie ze stref rolnych – Stref mieszkaniowo-rolnych. Strefa ta obejmie obszar sołectw: podstrefa Brzeziny - zachodnie Brzeziny, podstrefa Łabędziów – Łabędziów, podstrefa Kuby Młyny - wschodnia Bilcza i zachodnie Kuby Młyny; podstrefa Dyminy – Dyminy.

- Główne funkcje strefie:
  - zabudowa zagrodowa w formie ulicówki wsi Brzeziny oraz Podwole, Łabędziów, Bilcza –Zastawie, Kuby Młyny,
  - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna w formie uzupełnień zabudowy zagrodowej, wymiany zabudowy zagrodowej w podstrefach: Brzeziny, Łabędziów i Kuby Młyny oraz w podstrefie Brzeziny - jako niezależne od historycznych układów ruralistycznych układy zabudowy tj. osiedlowej i przy drodze Brzeziny-Podwole,
  - centrum usług społecznych w podstrefie Brzeziny;
- Pozostałe funkcje w strefie: rolna, produkcyjna, leśna, usług kultu religijnego, tereny zieleni (zieleńce, place zabaw, cmentarze), tereny usług sportu, usługi turystyki.

IV – Strefa rolna podzielona przez kompleksy leśne na dwie podstrefy: **zachodnią (IVa) i wschodnią (IVb)**

Strefa rolna ulegnie powierzchniowej redukcji ponieważ na jej terenie planowane jest:

- Utworzenie stref mieszkaniowo-rolnych (III)
- Powiększenie strefy eksploatacji kopalni i produkcji Podwole (IIa)
- Utworzenie strefy wielofunkcyjnego rozwoju lotniska regionalnego (VII)

Docelowo strefa rolna obejmie sołectwa:

- podstrefa zachodnia (IVa) – Nida, Zbrza, Dębska Wola, Kawczyn, Chmielowice, Drochów Górny, Drochów Dolny, Obice, Chałupki i południowa część Woli Morawickiej,
- podstrefa wschodnia (IVb) – Lisów, Zaborze, Brudzów, Radomice I, Radomice II;

Główne funkcje w strefie: rolna, leśna, zabudowy zagrodowej w formie ulicówek, wielodrożnic, przysiołów oraz centrum usług społecznych w Dębskiej Woli, Lisowie, Obicach;

Pozostałe funkcje w strefie:

- Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinnej jako uzupełnienie zabudowy zagrodowej w historycznych obszarach wsi, kontynuacja historycznych ulicówek i incydentalnie - nowe układy (najczęściej w formie ulicówek kształtowanych przez układ dróg polnych) nie związane z historycznymi,
- Usług kultu religijnego,
- Tereny zieleni (zieleńce, place zabaw, cmentarze),
- Produkcyjno-usługowa,
- Usług turystyki,
- Tereny kolejowe.

V – Strefa leśna

Planuje się, że strefa leśna na terenie gminy Morawica ulegnie zwiększeniu

Główna funkcja w strefie - leśna;

Pozostałe funkcje w strefie: rolna, zabudowa związana z gospodarką leśną oraz usługi turystyki.

VI – Strefa dolin rzecznych Czarnej Nidy i Morawki (na odcinku ujściowym)

Główne funkcje w strefie: rolna i leśna,

Pozostałe funkcje w strefie: produkcyjna oraz mieszkaniowa, zabudowa zagrodowa.

VII - Strefa wielofunkcyjnego rozwoju lotniska regionalnego

Nowa strefa funkcjonalna związana z decyzją o lokalizacji lotniska regionalnego m.in. na terenie gminy Morawica. Strefa obejmie fragmenty sołectwa Obice i Lisów.

Główne funkcje w strefie to: komunikacyjna- lotnisko, stacja kolejowa, bocznica kolejowa, nowy układ drogowych oraz usług komercyjnych.

Pozostałe funkcje w strefie: mieszkaniowa, rolna i leśna.

****

XXIV Ustalenia Zmiany nr 2 dla obszaru nieobjętego Zmianą nr 3 Studium

Obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej, w tym wyłączone z zabudowy

Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. nr 16 poz. 78, z późniejszymi zmianami)

Istnieje duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych. Występuje stosunkowo niewielka liczba gospodarstw specjalistycznych. Są one ukierunkowane wyłącznie na hodowlę (hodowla trzody chlewnej, bydła, drobiu), oraz produkcję mleka. Rolnicze spółdzielnie produkcyjne, tylko w niewielkim zakresie prowadzą działalność rolno-hodowlaną. Istniejące warunki przyrodnicze i struktura rolnictwa gminy, tworzą z restrukturyzacji rolnictwa i wsi, poważne wyzwanie dla władz gminy.

Przewidywane jest zwiększenie zróżnicowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej, w tym równoległy rozwój obok gospodarstw wielofunkcyjnych także gospodarstw wysoko wyspecjalizowanych.

Biorąc pod uwagę zasięg Obszarów Chronionego Krajobrazu, postuluje się ochronę tych obszarów przed zainwestowaniem i użytkowaniem rolniczym sprzyjającym powstawaniu konfliktów z polityką ochrony krajobrazu, w tym poprzez rozpraszanie zabudowy poza już istniejące siedliska i zwiększenie kontroli oddziaływania rolnictwa na środowisko przyrodnicze, ze szczególnym uwzględnieniem wielkotowarowej produkcji zwierzęcej.

Biorąc pod uwagę podmiejskie położenie gminy, należy liczyć się z rozwojem działalności pozarolniczych. Propozycje wyłączenia z zabudowy, dotyczą poza obszarami o walorach przyrodniczych i krajobrazowych, przede wszystkim terenów ze względu na warunki budowlane gruntu, możliwość płytkiego występowania agresywnych wód gruntowych, oraz lokalizacje w dolinach rzecznych (korytarze ekologiczne) i występowanie związanych z tym zagrożeń powodziowych.

Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Rolnicza przestrzeń produkcyjna jest chroniona w oparciu o przepisy szczególne. Na rysunku planu przedstawiono obszary gleb chronionych z zakazem zabudowy i obszary z dopuszczeniem zabudowy w siedliskach rolniczych. Przestrzeń rolnicza w studium jest ograniczana przez:

- tereny pod zalesienia*
- tereny pod zabudowę mieszkaniową*
- tereny produkcyjne i składowe*
- tereny usług*
- tereny lotniska wraz z infrastrukturą okolicy lotniskowej w jego otoczeniu i inwestycji z nim związanych*2*
- wyznaczone i niewyznaczone na rysunku tereny dróg*
- wyznaczone i niewyznaczone na rysunku sieci infrastruktury technicznej*

Istotnym ograniczeniem może się okazać w przyszłości wydobywanie surowców w ramach granic udokumentowanych złóż wykazanych na rysunku studium.

Leśna przestrzeń produkcyjna będzie się powiększała w oparciu o tereny przeznaczone pod zalesienia wykazane na rysunku studium.

W granicach zmiany nr 2 Studium nie przewiduje się powiększania leśnej przestrzeni produkcyjnej na obszarze sołectwa Lisów .

Rozwój budownictwa mieszkaniowego

Gmina Morawica z racji swojego podmiejskiego położenia w stosunku do Kielc, jest atrakcyjnym obszarem rozwoju budownictwa mieszkaniowego oraz lokalizacji funkcji usługowo-przemysłowych i innych, które z różnych powodów nie są realizowane w samych Kielcach. Rozwój tych funkcji dotyczy w pierwszej kolejności północnej części gminy.

Dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego indywidualnego wyznaczone zostały tereny budowlane:

<i>Bilcza</i>	<i>1420 działek</i>
<i>Bieleckie Młyny / Piaseczna Górka</i>	<i>275 działek</i>
<i>Brzeziny</i>	<i>640 działek</i>
<i>Brudzów</i>	<i>300 działek</i>
<i>Chałupki</i>	<i>290 działek</i>
<i>Chmielowice</i>	<i>100 działek</i>
<i>Dębska Wola</i>	<i>145 działek</i>
<i>Drochów Dolny</i>	<i>10 działek*</i>
<i>Drochów Górny</i>	<i>15 działek</i>
<i>Dyminy</i>	<i>350 działek</i>
<i>Kawczyn</i>	<i>90 działek</i>
<i>Kuby Młyny</i>	<i>140 działek</i>
<i>Lisów</i>	<i>150 działek*</i>
<i>Łabędziów</i>	<i>120 działek</i>
<i>Morawica</i>	<i>25 (+160) działek</i>
<i>Nida</i>	<i>80 działek</i>
<i>Obice</i>	<i>295 działek*</i>
<i>Podwole</i>	<i>4 działki</i>
<i>Radomice</i>	<i>560 działek</i>
<i>Wola Morawicka</i>	<i>340 działek</i>
<i>Zaborze</i>	<i>210 działek</i>
<i>Zbrza</i>	<i>110 działek</i>
<i>razem:</i>	<i>5669 (+160) działek</i>

*uwaga: ilości działek na terenie Drochowa Dolnego, Obic i Lisowa przewidziane do rozwoju budownictwa mieszkaniowego indywidualnego wg wyżej zamieszczonej informacji nie są aktualne w związku z planowaną budową lotniska. Nowe tereny budowlane dla potrzeb indywidualnego budownictwa mieszkaniowego zostały wyznaczone w niniejszej zmianie Studium w związku z

wyburzeniami istniejącej zabudowy, będącej w kolizji z planowanym lotniskiem, zmianą funkcji mieszkaniowej w otoczeniu lotniska na gospodarczą oraz dla rozwoju funkcji mieszkaniowej związanej z jego obsługą. Nowe tereny zostały one wyznaczone w ramach zwierania istniejących struktur osadniczych. Wielkość tych terenów zostaną uszczegółowione na etapie planu miejscowego .

W miejscowościach Bieleckie Młyny, Bilcza, i Dyminy zostały wyznaczone tereny pod osiedla budynków jednorodzinnych (osiedla strzeżone).

Ok. 30% w/w. terenów stanowią działki z zabudową siedliskową obecnie przekształcone w działki budowlane.

W miejscowości Morawica powstało osiedle wydzielone z terenów szpitala, częściowo już zabudowane.

Do obliczeń przyjęto średnią powierzchnię działki 10ar.

Biorąc pod uwagę wielkość corocznego przyrostu zasobów mieszkaniowych w gminie, wydaje się, że należy zwrócić uwagę na potrzebę realizacji obok budownictwa indywidualnego, także form budownictwa zorganizowanego społecznego. Preferowane powinny być lokalizacje w miejscowości Morawica.

Projektowane tereny pod budownictwo mieszkaniowe w północnej części gminy (Bilcza, Brzeziny, Dyminy, Piaseczna Górka i Bieleckie Młyny) wymagają zorganizowanej działalności inwestycyjnej w celu zapewnienia wysokich walorów architektonicznych nowopowstających osiedli oraz zapewnienia zharmonizowania i ochrony walorów przyrodniczo-krajobrazowych.

Powyższe zmiany w zakresie obszarów zabudowy mieszkaniowej mogą być dokonywane w obrębie terenów wyznaczonych na rysunku studium. Na rysunku studium wyszczególniono:

- tereny zabudowy mieszkaniowej istniejącej,
- tereny zabudowy mieszkaniowej projektowanej,
- tereny zabudowy mieszkaniowej projektowanej pod warunkiem uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne.

Tereny zabudowy mieszkaniowej projektowanej uwzględniają obszary dopuszczone pod zabudowę w dotychczas obowiązujących planach., które zostały niewykorzystane

Tak wyznaczone obszary w sposób ścisły określają granice terenów, które mogą być dopuszczone pod zabudowę w m.p.z.p.

Ustala się na całym obszarze studium z zastrzeżeniem zamieszczonym poniżej następujące parametry i wskaźniki urbanistyczne:

Zabudowa wolnostojąca i bliźniacza

- o minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 30% w granicach działki budowlanej,
- o maksymalna wysokość zabudowy – 12m,
- o współczynnik intensywności (powierzchnia zabudowana do powierzchni działki budowlanej) – max. 0.4,
- o minimalna powierzchnia działki budowlanej – 400 m²,

Zabudowa szeregowa

- o minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 20% w granicach działki budowlanej,
- o maksymalna wysokość zabudowy – 12m,

o współczynnik intensywności (powierzchnia zabudowana do powierzchni działki budowlanej) – max. 0.4,

o minimalna powierzchnia działki budowlanej – 210m².

Powyższe parametry i wskaźniki należy ustalić w m.p.z.p. dla każdego terenu oddzielnie z uwzględnieniem lokalnej tradycji w sposobie zabudowy i zagospodarowania działek.

Dla obszaru objętym koncentracją zmian związanych z lokalizacją Regionalnego Portu Lotniczego Kielce, adaptuje się następujące wskaźniki urbanistyczne określone w Zmianie nr 2 Studium (do uściślenia w mpzp):

Zabudowa mieszkaniowa z usługami

o minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 30% w granicach działki budowlanej,

o współczynnik intensywności (powierzchnia zabudowana do powierzchni działki budowlanej) – max. 0.4,

Zabudowa mieszkaniowa z dopuszczeniem do zabudowy w siedliskach rolniczych

o minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 30% w granicach działki budowlanej,

o współczynnik intensywności (powierzchnia zabudowana do powierzchni działki budowlanej) – max. 0.4.